

Södertälje
kommun

Års redo visning 2021

Årsredovisning 2021, Södertälje kommun

Utgåva: Maj 2022, svenska.

Grafisk produktion: Roxx Communication Group AB.

Inledning	
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Sammanfattning	6
Om årsredovisningen	7
Så användes skattepengarna	8
Förvaltningsberättelse	10
Översikt över verksamhetens utveckling	12
Den kommunala koncernen	14
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	18
Händelser av väsentlig betydelse	25
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	26
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	27
Balanskravsresultat	29
Väsentliga personalförhållanden	30
Förväntad utveckling	35
Uppföljning av mål och särskilda uppdrag	37
Finansiella rapporter	40
Resultaträkning	41
Balansräkning	42
Kassaflödesanalys	44
Driftsredovisning kommun/koncernen	46
Nämndernas och bolagens resultat	49
Investeringar	58
Noter	66
Redovisningsprinciper	67
Noter	70
Bilaga 1: Uppföljning av mål och särskilda uppdrag	84
Inledning	85
Sammanfattning	86
Uppföljning av kommunfullmäktiges mål	87
Bilaga 2: Verksamhetsberättelse 2021	110
Kommunledning och överförmyndarnämnd	111
Utbildning	113
Arbete och försörjning	118
Individ- och familjeomsorg	121
Stöd och service för personer med funktionsnedsättning	124
Äldreomsorg	127
Kultur och fritid	130
Miljö och hälsa	133
Samhällsbyggnad och offentlig miljö	135
Revisionsberättelse för år 2021	139

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Södertälje växer och har nu passerat gränsen på 100 000 invånare. Allt fler får upp ögonen för vår kommun och väljer att flytta hit, både företag och privatpersoner. När vi nu ska sammanfatta 2021 kan vi med stolthet konstatera att kommunens ekonomi är stabil och att framtiden ser positiv ut, trots pandemin som fortsatte begränsa oss när den gick in i sitt andra år. Trots detta gör kommunen ett resultat på 454 miljoner kronor.

Coronapandemins tredje och fjärde våg slog till med kraft under föregående år, vilket innebar ytterligare begränsningar och stängningar av verksamheter. Men vi kunde ändå glädjas åt den snabba framtagningen av vaccin som erbjudits medborgarna stegvis under året. Allvarliga kriser har också en tendens till att föra människor samman. Under året har vi sett flera goda exempel på samarbeten, problemlösningar och nya forum som växt fram i krisens spår. Kommunens medarbetare har gjort allt de kunnat för att upprätthålla stabilitet i organisationen och verksamheterna. Jag vill rikta ett stort tack till alla er som bidragit till detta!

Under året har vi fattat flera beslut och genomfört investeringar som fortsätter föra Södertälje framåt. Skolan är vår främsta prioritet och vi fortsätter arbeta för att Södertäljes skolor ska ge alla barn den bästa möjliga starten i livet. Vi har öppnat ett nytt äldre-

boende i Hovsjö och satsat på ökad trivsel hos både vårdtagare och personal. Vi har även investerat i beläggningsarbeten och satsat på fler och bättre gång- och cykelvägar i hela kommunen.

Södertälje står starkt rustade att möta även de tuffaste utmaningar. Vi sätter inte vår lit till att projekt eller särskilda satsningar ska rädda oss, utan vet att när man står inför en svår situation gäller det att jobba hållbart och långsiktigt. Ordning och reda fortsätter vara ett av våra starkaste motto. Vårt långsiktiga samarbete med Polisen har under året utökats. Kommunens samtliga verksamheter arbetar idag gemensamt mot grov organiserad brottslighet under projektnamnet Pax.

Vi har kommit en bra bit på väg men är inte nöjda. Vår ambition är att Södertälje ska fortsätta växa sig starkare och vara en föregångskommun när det handlar om att lyfta problem och hitta lösningar och samarbetsformer.

Boel Godner

Kommunstyrelsens ordförande (S)

**Allt fler får
upp ögonen
för vår
kommun
och väljer
att flytta hit,
både företag
och privat-
personer.**

Sammanfattning

Kommunkoncernen redovisar ett resultat på 710 mnkr för verksamhetsåret 2021, vilket är 249 mnkr lägre än föregående år då resultatet var 959 mnkr. Kommunens verksamhet står för 454 mnkr och Telgekoncernen för 222 mnkr. Kommunens resultat har ökat med 188 mnkr jämfört med föregående år och koncernens resultat har minskat med 465 mnkr på grund av en engångsförsäljning av fastigheter under 2020.

Kommunens förbättrade resultat beror främst på att skatter och statsbidrag översteg det budgeterade beloppet med 204,1 mnkr medan nettokostnaderna har ökat i mindre grad med 85,5 mnkr. Koncernens försämrade resultat beror främst på att Telge Hovsjö sålde av 660 lägenheter och 126 radhus för 496 mnkr i under 2020. Exkluderar man denna engångspost så har resultatet för koncernen istället ökat med 30 mnkr.

Uppföljningen av kommunfullmäktiges mål visar inte på några större avvikelser. Resultaten inom förskolans samtliga prioriterade kunskapsområden är lägre än året innan. Den totalt sett lägre målnöjdhetsgraden i år beror nästan uteslutande på att pojkarnas målnöjdhetsgrad sjunkit inom samtliga kunskapsområden inom förskolan. Årets utveckling innebär även att skillnaden mellan pojkar och flickor nu är större än föregående år och den största sedan den könsuppdelade resultatrapporteringen inleddes för fyra år sedan. Förutsättningarna under pandemin kan ha gjort det svårare att möta upp pojkarnas lärande i den undervisning som bedrivits. Oavsett anledning så blir skillnaden mellan pojkar och flickor ett stort fokus i arbetet under kommande läsår.

Inom grundskolan är både det genomsnittliga meritvärdet och andelen behöriga elever till gymnasieskolans högskoleförberedande program och yrkesprogram högre i jämförelse med föregående år. En möjlig bidragande faktor till de positiva resultaten i

grundskolan är det fokus på kvalitet i undervisningen som har funnits under läsåret 2020/21. Det systematiska kvalitetsarbetet har inte innehållit några andra förbättringsområden än att öka kvaliteten i undervisningen.

Resultaten visar en god målnöjdhetsgrad när det gäller att bidra till att medborgarna har goda livsvillkor. Antalet invånare som under året erhållit ekonomiskt bistånd har fortsatt att minska och så även antal barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd.

Under målområdet attraktiva Södertälje finns nitton särskilda satsningar och uppdrag redovisade. Av dessa är ett rapporterat som genomfört, de övriga arton är pågående och kommer att följas upp månatligen under 2022. Sammantaget bedöms målnöjdhetsgraden inom detta målområde vara godkänd.

Inom ekologisk hållbarhet pågår flera uppdrag och åtgärder. Resultatet visar delvis på en positiv utveckling, dock inte inom alla områden. Kommunen uppnår sammantaget en god ekonomisk hushållning för 2021.

Av de sex indikatorerna inom målområdet god ekonomi och effektiv organisation visar fyra på en positiv utveckling och två visar en god utveckling. Sammantaget bedöms kommunkoncernen ha en god ekonomisk hushållning för året 2021 då de flesta indikatorerna inom målområdet förbättrats.

Av de fyra indikatorerna inom målområdet attraktiv arbetsgivare visar sjukfrånvaron en positiv utveckling. Att sjukfrånvaron har minskat kan bero på att ett stort antal medarbetare haft möjlighet att arbeta hemifrån, vaccinerat sig och överlag har följt Folkhälsomyndighetens riktlinjer.

Foto: Pontus Orre

Om årsredovisningen

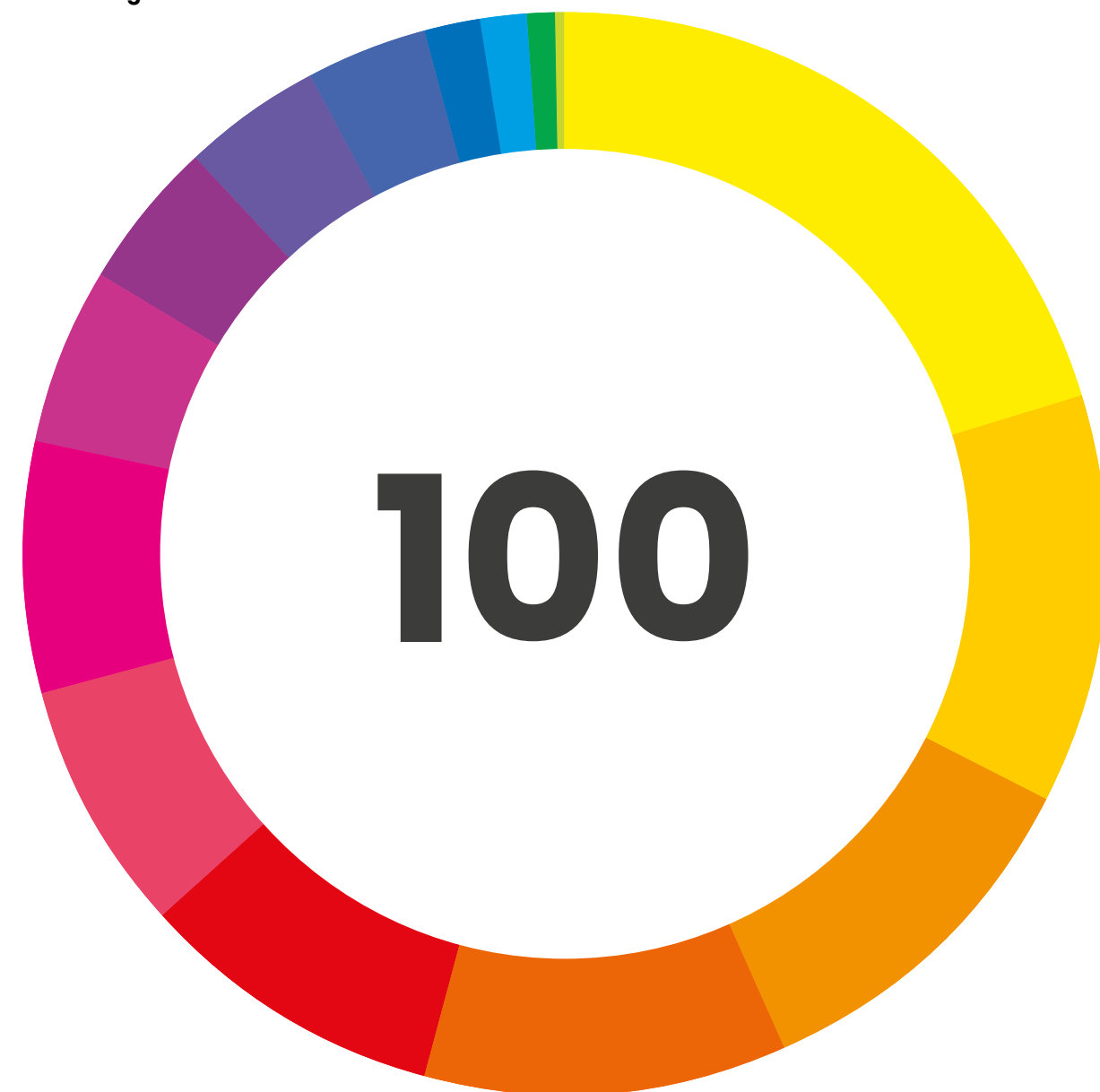
Årsredovisningen ska tillsammans med nämndernas årsrapporter och revisionsberättelser ligga till grund för fullmäktiges prövning av nämndernas ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning. Den ska ge fullmäktige en rättvisande bild över kommunens samlade finansiella ställning och utveckling och utgöra underlag för kommunfullmäktiges beslut om hur nämndernas resultat skall regleras.

Årsredovisningen har ett viktigt syfte i att ge kommunfullmäktige en rättvisande bild över kommunens finansiella ställning och utveckling.

Med kommunen avses i detta sammanhang inte bara den verksamhet som drivs under så kallad offentligrättsliga former, även sådan verksamhet som bedrivs i form av aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar, ideella föreningar eller handelsbolag skall ingå i redovisningen. Kommunen och dess bolag ska ses som en ekonomisk beslutsenhet, för vilken kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret, såväl ekonomiskt som politiskt.

Så användes skattepengarna

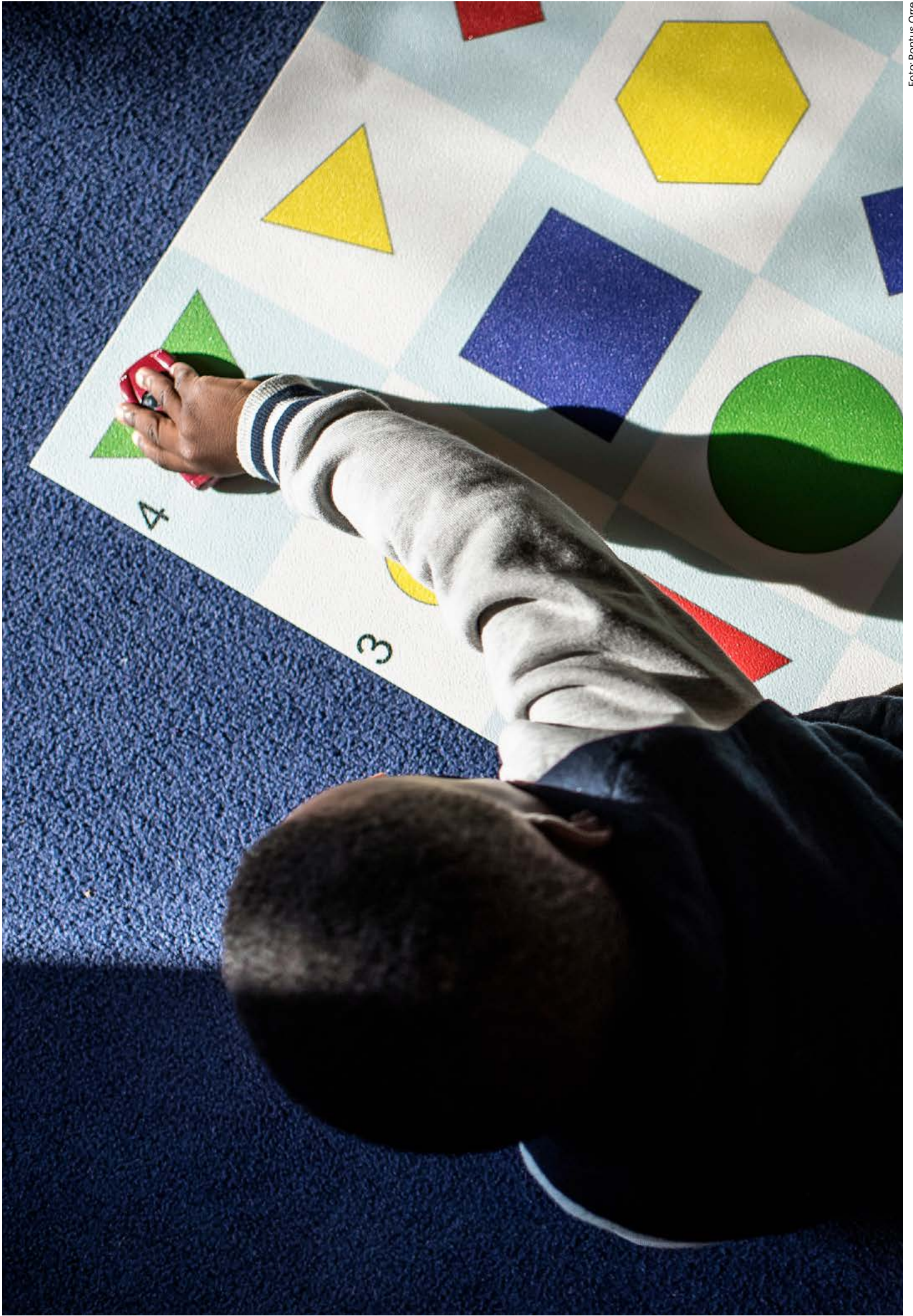
Fördelning av hundra kronor

 Grundskola 20,40 kr (20,10 kr)	 Gymnasieutbildning 7,60 kr (7,10 kr)	 Infrastruktur och skydd 4,40 kr (2,80 kr)
 Verksamhet för funktionshindrade 10,90 kr (13,20 kr)	 Sociala insatser 9,00 kr (6,40 kr)	 Vuxenutbildning 1,40 kr (1,60 kr)
 Vård och omsorg av äldre 12,30 kr (12,30 kr)	 Årets överskott 7,50 kr (4,30 kr)	 Särskolan 1,70 kr (1,50 kr)
 Barnomsorg 10,80 kr (12,20 kr)	 Bibliotek, kultur och fritidsverksamhet 4,30 kr (4,20 kr)	 Politisk ledning 0,70 kr (-) ²
 Övrig verksamhet 5,30 kr (9,30 kr) ¹	 Ekonomiskt bistånd 3,50 kr (3,50 kr)	 Miljö och hälsoskydd 0,20 kr (0,20 kr)

¹ Vad som ingår i övrig verksamhet har förändrats på grund av ekonomisystemförändringar, därav den stora skillnaden.

² Politisk ledning redovisades under övrig verksamhet under förra året.

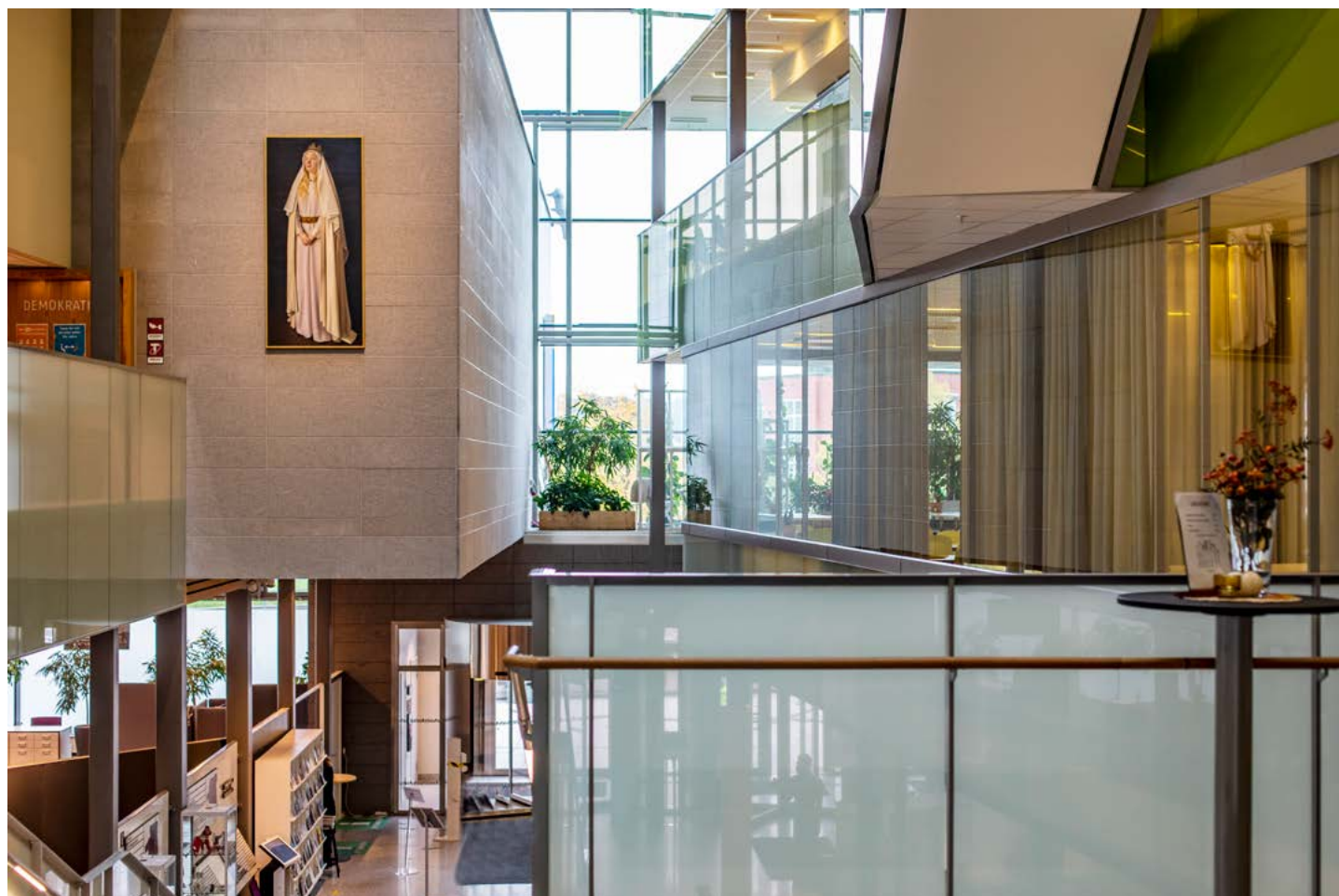
Förvaltnings- berättelse

I förvaltningsberättelsen lämnar kommunen information om förvaltningen av den kommunala koncernen och kommunen enligt Lag om kommunal bokföring och redovisning och enligt rekommendation R15 Förvaltningsberättelse från Rådet för kommunal redovisning.

Följande avsnitt ska ingå i förvaltningsberättelsen:

- Översikt över verksamhetens utveckling,
- Den kommunala koncernen,
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning,
- Händelser av väsentlig betydelse,
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten,
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning,
- Balanskravsresultat samt
- Väsentliga personalförhållanden och Förväntad utveckling.

Översikt över verksamhetens utveckling

Den kommunala koncernen		2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter, mnkr		5 158	4 493	4 564	4 773	4 405
Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar, mnkr		10 691	9 925	9 911	9 715	8 927
Årets resultat, mnkr		710	959	304	677	805
Soliditet %	1	39,0	37,8	32,7	32,5	29,9
Soliditet inkl. pensionsåtaganden %		30,6	28,7	23,3	22,5	19,1
Investeringar (netto), mnkr	2	1 367	1 452	1 532	1 576	1 362
Självfinansieringsgrad %	3	100	100	63	98	100
Låneskuld, mnkr		7 344	7 347	8 140	7 749	7 935
Borgensåtaganden, mnkr		870	869	949	971	1 060
Antal anställda		6 844	6 871	7 112	6 885	6 728

Kommunen		2021	2020	2019	2018	2017
Folkmängd		101 209	100 111	98 979	97 381	96 032
Kommunal skattesats, %		20,15	20,15	20,15	20,15	20,15
Antal anställda		6 088	6 201	6 187	6 050	5 894
Sjukfrånvaro %		7,2	8,6	6,4	6,3	6,6
Personalkostnader, mnkr		3 621	3 309	3 546	3 416	3 225
Verksamhetens intäkter, mnkr		1 100	1 138	1 088	1 149	1 106
Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar, mnkr		7 101	7 054	6 918	6 660	6 299
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr		6 407	6 117	5 846	5 680	5 554
Nettokostnad av skatteintäkter och statsbidrag, %		93,7	96,7	99,7	97,0	93,5
Resultat, mnkr		454	266	70	235	429
Soliditet %	1	35,6	34,4	31,2	31,5	30,3
Nettoinvesteringar, mnkr	2	280	244	299	210	232
Självfinansieringsgrad %	3	100	100	60	100	100
Soliditet inkl. pensionsåtaganden %		24,1	22,0	19,0	18,6	16,7
Borgensåtaganden, mnkr		860	864	811	833	871
Låneskuld, mnkr		7 344	7 347	8 140	7 749	7 935

1. Soliditet definieras som eget kapital dividerat med balansomslutningen.
2. Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för investeringsbidrag
3. Självfinansieringsgrad definieras som Årets resultat + avskrivningar bokfört värde sålda. anläggningstillgångar dividerat med investeringar

Kommentarer till översikt över verksamhetens utveckling

Uppgifter för tidigare år till följd av anpassning av kommunens redovisning till nya lagkrav är inte korrigerade i jämförelse tabellen ovan.

Befolkning

Södertäljes befolkning har ökat med 1 098 personer, vilket motsvarar 1,1 procent. Inflyttningen från övriga länet och riket minskade något jämfört med 2020 samtidigt som inflyttningen från utlandet ökade något.

Kommunalskatt

Kommunalskatten på 20,15 kronor har varit oförändrad de senaste sju åren. Södertälje kommun ligger över den genomsnittliga skattesatsen för länet men lägre än genomsnittet för riket.

Personalförhållanden

Antal årsarbetare i kommunen är 6088 vilket är 113 färre jämfört med det senaste året. Kommunens totala sjukfrånvaro har minskat med 1,4 procentenheter.

Resultat

Årets resultat för kommunkoncernen och kommunen visar ett stort överskott. Resultatet hänförs främst till kommunen som bidrar med 454 mnkr och i Telgekoncernen är det främst Telge Nät som bidrar med 180 mnkr. En stor anledning till det starka resultatet är utvecklingen av kommunens skatteintäkter samt att statens bidrag för att motverka pandemin överstiger de negativa kostnads-effekterna.

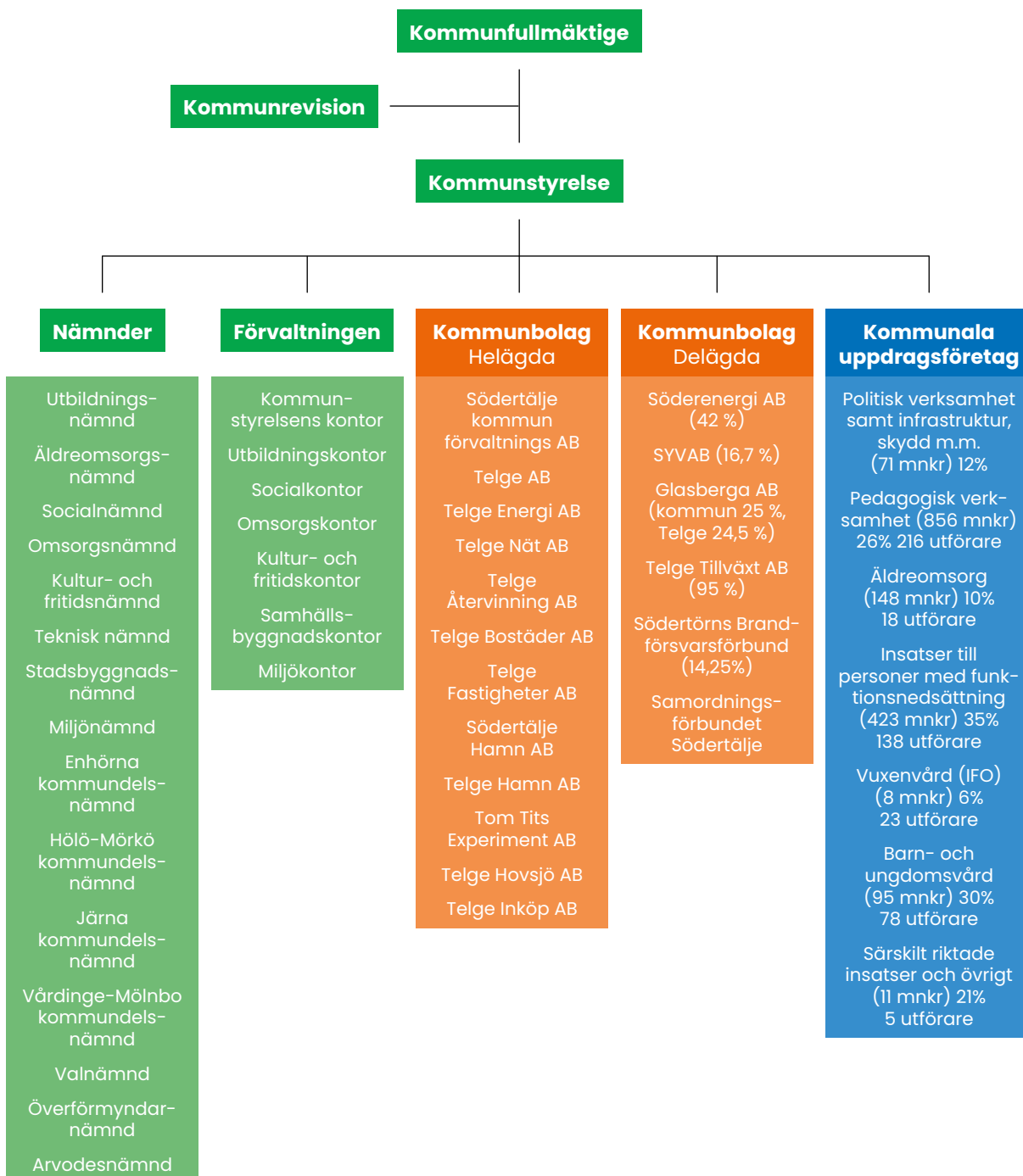
Ställning

Kommunkoncernens nettoinvesteringar uppgår till 1 367 mnkr, en ökning med 180 mnkr jämfört med 2020. Den lägre procentuella genomförandegraden jämfört med de senaste åren beror dels på att ett antal större projekt inom har förskjutits i tiden, dels på att budgeten för 2021 varit väsentligt större. Den externa skuld-förvaltningen är samordnad i kommunens internbank.

Den kommunala koncernen

Kommunkoncernens organisation

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation samt i helägda respektive delägda bolag med olika verksamhetsområden.

Nämnder

Kommundelsnämnder	Verksamhet
Järna kommundelsnämnd	Omfattar Ytterjärna och Överjärna församlingar utom Däderö – ansvarar i sina områden för de verksamheter som, med vissa undantag, facknämnderna har inom Södertäljes tätort.
Hölö/Mörkö kommundelsnämnd	Omfattar Hölö och Mörkö församlingar samt Däderö – ansvarar i sina områden för de verksamheter som, med vissa undantag, facknämnderna har inom Södertäljes tätort.
Vårdinge kommundelsnämnd	Omfattar Vårdinge församling – ansvarar i sina områden för de verksamheter som, med vissa undantag, facknämnderna har inom Södertäljes tätort.
Enhörna kommundelsnämnd	Omfattar Enhörna församling utan Vattubrinken och Dammkärr– ansvarar i sina områden för de verksamheter som, med vissa undantag, facknämnderna har inom Södertäljes tätort.
Facknämnder	Verksamhet
Omsorgsnämnd	Nämnden leder kommunens verksamhet enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och de uppgifter som ankommer på kommunen för funktionshindrade enligt socialtjänstlagen (SoL). Nämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt lagen om assistansersättning (LASS).
Socialnämnd	Socialnämnden har det övergripande ansvaret för individ- och familjeomsorg för barn och ungdomar, vuxna och andra sociala frågor.
Äldreomsorgsnämnd	Äldreomsorgsnämnden jobbar med att hjälpa personer över 65 år med åldersrelaterade behov, såsom hemtjänst, vård- & omsorgsboende, mm.
Överförmyndarnämnd	Nämnd har som huvuduppgift att utöva tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning.
Utbildningsnämnd	Nämnden ansvarar för förskolan, skolbarnomsorgen, grundskolan, gymnasieskolan samt särskolan med ett tydligt gemensamt uppdrag att arbeta utifrån och ta ansvar för en helhetssyn på lärande 1–19 år.
Kultur- och fritidsnämnd	Kultur- och fritidsnämnden jobbar med kultur, fritid och idrott med fokus på barn och ungdomar.
Stadsbyggnadsnämnd	Stadsbyggnadsnämnden jobbar med plan- och byggnadsfrågor, en samhällsplanering för en hållbar utveckling.
Miljönämnd	Miljönämnden utför kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Nämndens största uppgift är att som myndighet utöva lagstiftad tillsyn.
Teknisk nämnd	Tekniska nämnden jobbar med miljö för alla trafikanter, trafiksäkerhetsfrågor och parkeringsövervakning.
Kommunstyrelsens kontor	Kommunstyrelsens kontors huvuduppgift är dels att stödja alla verksamhetskontors administrativa processer, framförallt inom områdena ekonomi och personal, dels att stödja stadsdirektörens ledningsgrupp i dess arbete.

Telgekoncernen

Facknämnder	Verksamhet
Telge AB (moderbolag)	<p>Telge AB:s uppgift att bedriva ett aktivt ledarskap av Södertälje kommuns bolag med utgångspunkt i ägardirektiv, mål och budget och andra styrande inriktningsdokument.</p> <p>Telge AB ska därmed förvalta kommunens dotter- och intressebolag med krav på effektivitet, ordning och reda, god ekonomisk avkastning och uppfyllelse av de mål som åläggs bolagen. Telge AB har även koncern-gemensamma stöd- och servicefunktioner – Telge affärsstöd.</p>
Telge Bostäder och Telge Hovsjö	<p>Telge Bostäder och Telge Hovsjö förvaltar, förädlar och bygger bostads-fastigheter samt ger kunderna bra boende i sunda bostäder och miljöer. Ambitionen är att utveckla sociala och ekonomiska värden för att skapa attraktiva och levande stadsdelar</p>
Telge Återvinning	<p>Telge Återvinning arbetar för att alla i Södertälje kommun ska kunna åter-använda, återvinna och spara miljö på ett så enkelt och effektivt sätt som möjligt.</p>
Telge Nät	<p>Telge Nät erbjuder rena, enkla och trygga leveranser av vatten och avlopp, energi- och kommunikationslösningar.</p>
Telge Energi	<p>Telge Energi är en oberoende elleverantör som jobbar för en fri och fungerande konkurrens på elmarknaden. All el som säljs produceras av sol, vind- och vattenkraft.</p>
Telge Fastigheter	<p>Telge Fastigheter äger, utvecklar och förvaltar företrädesvis kommunala fastigheter inom Södertälje kommun</p>
Södertälje Hamn	<p>Södertälje Hamn är en effektiv och flexibel länk mellan sjö-, land- och järnvägstransporter i Mälardalsregionen.</p>
Tom Tits Experiment	<p>Tom Tits Experiments är ett av Sveriges största science center med lärande upplevelsebaserad på tekniska och naturvetenskapliga experiment och fenomen.</p>
Telge Inköp	<p>Telge Inköp ska genom en samordnad och utvecklad inköpsprocess bidra till kostnadseffektiva inköp i kommunförvaltningen och Telgekoncernen.</p>
Telge Tillväxt	<p>Telge Tillväxt ger unga utanför arbetsmarknaden arbetslivserfarenhet, nätverk och utbildning så att de kan gå vidare till egen försörjning. Telge Tillväxt är ett delägt dotterbolag och ägs till 95 procent av Telge AB.</p>
Söderenergi	<p>Söderenergi är ett bolag som producerar fjärrvärme och el. Det ägs tillsammans med Botkyrka och Huddinge kommuner. Telge AB äger 42 procent av Söderenergi.</p>
Syvab	<p>Syvab är ett gemensamt ägt bolag (Stockholm, Huddinge, Botkyrka, Salem, Södertälje och Nykvarn) med uppgift att rena avloppsvatten från ägar-kommunerna. Ägs till ca 17 procent av Telge AB.</p>

Andel av verksamhetens kostnader i privat regi, externa utförare

Verksamhet	2021	2020
Politisk verksamhet samt infrastruktur, skydd med mera, %	12	11
Pedagogisk verksamhet, %	26	27
Äldreomsorg, %	10	11
Insatser till personer med funktionsnedsättning, %	35	35
Vuxenvård (IFO), %	6	14
Barn- och ungdomsvård, %	30	33
Särskilt riktade insatser och övrigt, %	21	26

Externa utförare

Kommunen köper från externa utförare för att komplettera sin egen kapacitet. De externa köpen av verksamhet har ökat med 69,7 mnkr eller 4,4 procent. De största ökningarna kommer från pedagogisk verksamhet och fritidsverksamheten. Inom fritidsverksamheten består ökningen på att driftbidrag till sporthallar och badhus numera bokförs som köp av verksamhet från och med 2021.

Köpen av verksamhet fortsätter att växa och svarar nu för 23,9 procent av kommunens totala kostnader och har ökat successivt under åren. Det är framförallt köpen från privata företag, men även köpen från andra kommuner som ökat.

Kommunen, köp av privata utförare, mnkr	2021	2020	2019
Politisk verksamhet	29	47	170
Infrastruktur, skydd med mera	70 921	53 137	45 872
Kulturverksamhet	3	0	0
Fritidsverksamhet	24 293	2 397	1 886
Pedagogisk verksamhet	856 052	825 203	774 928
Vård och omsorg om äldre	148 150	154 780	180 338
Insatser till personer med funktionsnedsättning	40 314	40 335	46 937
Insatser enligt LSS/SFB	383 029	378 313	365 160
Färdtjänst/riksfärdtjänst	139	149	394
Vård för vuxna med missbruksproblem	8 447	10 864	17 364
Barn och ungdomsvård	95 071	95 215	83 202
Övrig individ- och familjeomsorg, familjerätt	10 218	9 498	20 917
Flyktmottagande	2 400	7 903	11 210
Arbetsmarknadsåtgärder	8 769	8 151	7 744
Gemensam verksamhet (inkl. lokaler)	8 039	205	183
Summa	1 655 874	1 586 196	1 556 305

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Coronapandemin

Coronapandemin har fortsatt att präglade 2021 med en rad olika restriktioner i samhället. Under hösten beslutades om en inriktning för successiv övergång till att i högre grad kunna jobba på arbetsplatsen igen för de personer som hade haft möjlighet att arbeta på distans. Den låga vaccinationsgraden i Södertälje i jämförelse med andra kommuner i länet medverkade till en större försiktighet i takten att återgå till den fysiska arbetsplatsen.

Statligt stöd till kommuner, näringsliv och medborgare har utjämnat de största ekonomiska kostnaderna. Vissa aktiviteter och satsningar har fått sättas på paus under de tider där risken för ökad smitta var som störst.

Samhällsekonomin och dess påverkan för Södertälje

Efter de ekonomiska nedgångarna under 2020 har 2021 präglats av en stark ekonomisk återhämtning. Arbetslösheten väntas ligga kvar över den nivå som var under 2019 och redan utsatta grupper riskerar att drabbas hårdast. Här kan långtidsarbetslösheten bita sig fast även om arbetslösheten sammantaget ser ut att minska. Många av de som hamnade i långtidsarbetslöshet fanns i branscher som drabbades hårt av pandemin, exempelvis hotell och restaurang. För de som står längst från arbetsmarknaden blir återgången svårare då bland annat arbetspraktik och språkstöd först under senare delen av 2021 når nivåerna som var innan pandemin.

I en tid som fortfarande i hög grad präglas av osäkerhet kommer Södertälje kommuns förutsättningar att påverkas av arbetsmarknadens utveckling nationellt. Konkurrensen om kompetensen inom särskilt vård och omsorg, socialtjänst, pedagogiska verksamheter och samhällsbyggnad är stor, såväl inom Stockholmsregionen som nationellt. Därför är det viktigt att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetare med den kompetens som behövs för att klara verksamhetsutveckling och måluppfyllelse. Den långsiktiga kompetensförsörjningen är avgörande för att kommunen ska klara uppdraget gentemot Södertäljeborna. Arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare fortsätter och utvecklas.

Många av kommunens uppdrag består i att ständigt utveckla verksamheten efter omvärldens förändrade behov. Ett exempel är de senaste årens arbete med att digitalisera verksamheten så att medborgarna kan sköta sina myndighetskontakter digitalt. Bakom digitaliseringen står behoven att utveckla möjligheterna för medborgarna att komma i kontakt med kommunen och utföra sina ärenden snabbt, enkelt och effektivt på den tid på dygnet som passar dem. Under pandemin ökade behovet av att kunna sköta sina myndighetskontakter på ett tryggt och säkert sätt.

”Efter de ekonomiska nedgångarna under 2020 har 2021 präglats av en stark ekonomisk återhämtning.”

Kommunen fortsätter sin satsning på utbildning, både för grund- och gymnasieskola som kommunen ansvarar för och för utbildning där kommunen är delaktig såsom Södertälje Science Park med Campus Telge. Detta fortsätter att vara en satsning för att utveckla både medborgare, nya företag, kunskap och nya produkter. Det nära samarbetet mellan KTH, Astrazeneca, Scania och Södertälje kommun har bland annat som syfte att säkra kompetensförsörjningen till det lokala näringslivet. Samtidigt innebär KTH:s närvaro i Södertälje en möjlighet att tillvarata potentialen i kommunens unga befolkning genom att de på Campus Telge kan skaffa sig en utbildning som öppnar möjligheterna för en anställning i två av landets största tillverkningsindustrier.

Genom kommunens satsning på utbildning skapas förutsättningar för utveckling, forskning, innovationer och företagsetableringar och en fortsatt stark exportindustri i branscher där Södertäljes företag står i centrum för samhällsutvecklingen. Scania satsar stort på elektrifiering av tunga transporter samtidigt som företaget bygger en egen batterifabrik i Södertälje för att säkra tillgången på batterier när transportbranschen övergår från förbränningsmotorer till elmotorer. Även läkemedelsbolaget Astrazeneca befinner sig i centrum för samhällsutvecklingen som ett av de globala bolag som på kort tid tagit fram ett vaccin mot corona.

Hållbarhet

Hållbarhet är ett brett verksamhetsområde som berör alla delar i kommunens organisation. Kommunens hållbarhetsarbete utgår från Agenda 2030 och de globala målen. Begreppet hållbar utveckling delas upp i tre dimensioner – social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. De tre dimensionerna överlappar, påverkar och är beroende av varandra och är det övergripande målet för alla verksamheter i Södertälje kommun. Genom en helhetssyn i arbetet främjas långsiktighet och utveckling av samtliga dimensioner.

På väg mot Södertälje 2036

Södertälje fortsätter att växa, år 2035 beräknas det bo 122 740 invånare i kommunen. Numerärt kommer barn i åldern 6 till 15 år och personer mellan 65 och 69 öka mest. En växande befolkning ställer krav på nya investeringar och Södertälje kommun kommer fortsätta ha en hög takt i bostadsbyggandet. Investeringar i allt från infrastruktur, verksamhetslokaler och kultur behövs för att minska sociala skillnader, möta klimatmål och bygga en styrka för att möta framtida kriser.

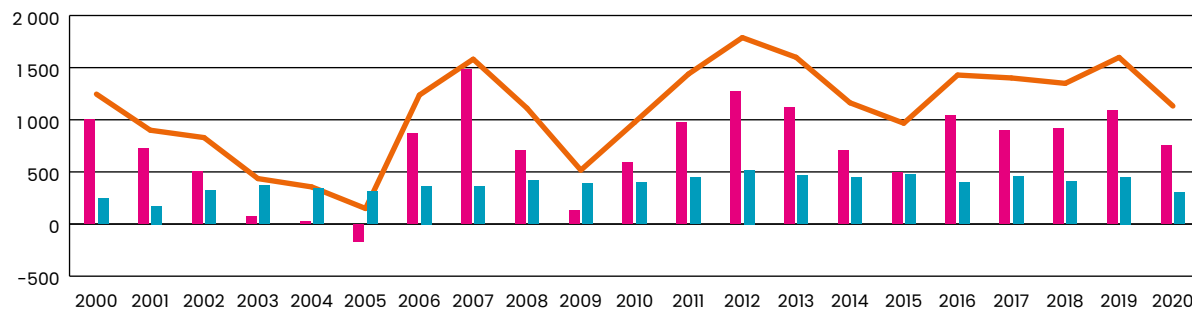
Befolkningsökningen i kombination med brist på bostäder i Stockholms län innebär ett fortsatt starkt behov av nya hyresbostäder i kommunen. Arbetet med utbyggnadsstrategin fortsätter för att Södertälje ska kunna möta en expansiv framtid. Under 16 år ska 20 000 nya bostäder byggas, vilket kommer kräva en sammanbyggnad av stadens olika delar, förtätning och att en hållbar och modern stadsmiljö etableras.

Utbyggnadsstrategin visar kommunens ambitioner och ska användas för att prioritera mellan större utbyggnadsprojekt. Samtidigt är det ett kunskapsunderlag med generella principer som är viktiga för att bygga och utveckla en hållbar stadsstruktur. För att nå ambitionerna i strategin krävs en uthållig samverkan och gemensamt långsiktigt arbete mellan Södertälje kommun, Telgekoncernen och aktörerna i staden och en nära dialog med Södertäljeborna.

Befolkningsutveckling

Folkmängden i Södertälje kommun uppgick den 31 december 2021 till 101 209 personer. Det motsvarar en ökning med 1 098 personer, eller med 1,1 procent, under året.

Folkmängden i riket uppgick till 10 379 295 personer vilket var en ökning med 51 706 personer eller 0,5 procent. Befolkningsökningen i Södertälje kommun kan härledas till både naturlig befolkningsökning, det vill säga fler personer föds än avlider och ett positivt flyttnetto, det vill säga fler personer flyttar in till kommunen än flyttar ut.

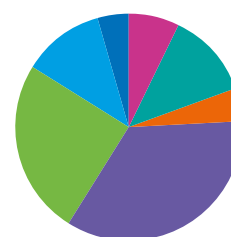

Antalet levandefödda barn i Södertälje under 2021 var 1 227 och antalet avlidna personer var 701 vilket gav ett födelseöverskott på 526 personer.

Antalet inflyttare uppgick till 8 191 och antalet utflyttare till 7 716 vilket gav ett positivt flyttnetto på 475 personer. Inflyttningen från övriga länet och riket minskade något jämfört med 2020 samtidigt som inflyttningen från utlandet ökade något. Utflyttningen till såväl övriga länet och till övriga riket ökade jämfört med föregående år.

Flyttnetto	2021
Övriga Sverige	-610
Utlandet	794
Stockholms län	291
Summa	475

Åldersfördelning 2021

- 0-5 år **7%**
- 6-15 år **13%**
- 16-19 år **5%**
- 20-44 år **34%**
- 45-64 år **25%**
- 65-79 år **12%**
- 80-år **4%**

Befolkningsammansättning

Befolkningen i Södertälje kommun är yngre jämfört med riket. År 2021 låg medelåldern i Södertälje på 38,8 år bland männen, 40,2 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 39,5 år.

I riket låg medelåldern på 40,7 år bland männen, 42,4 år bland kvinnorna och för män och kvinnor totalt på 41,6 år.

Vid årsskiftet hade 57,7 procent av Södertäljeborna utländsk bakgrund, vilket definieras som personer födda utomlands eller personer födda i Sverige vars båda föräldrar är födda utomlands. Personer med ursprung i Syrien utgör den största enskilda gruppen av personer med utländsk bakgrund följt av personer med bakgrund i Irak.

Finansiella risker

Finansiell riskhantering

I syfte att på bästa sätt uppnå finansiell kontroll och en effektiv finansiering har Södertälje kommun en internbank, som hanterar all finansiering inom kommunkoncernen. Detta görs huvudsakligen genom att kommunen lånar upp pengar och vidareutlånar till koncernbolagen.

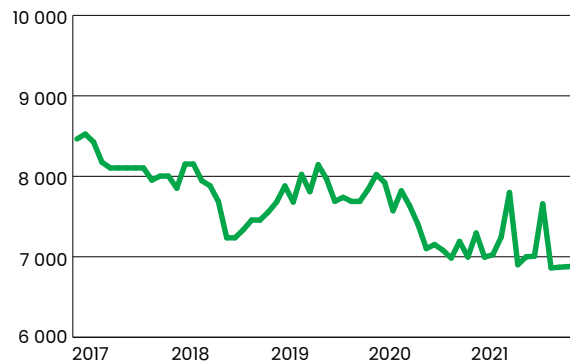
Vidareutlåning till kommunens bolag sker genom både lån och kontokrediter. Räntan sätts enligt en självkostnadsprincip med tillägg för borgens- och låneavgifter för att efterleva EU:s statsstödsregler, som syftar till att skapa konkurrensneutralitet mot privata aktörer.

Södertälje kommun har en rating från S&P Global Rating och det näst högsta kreditbetyget AA+, med stabila utsikter.

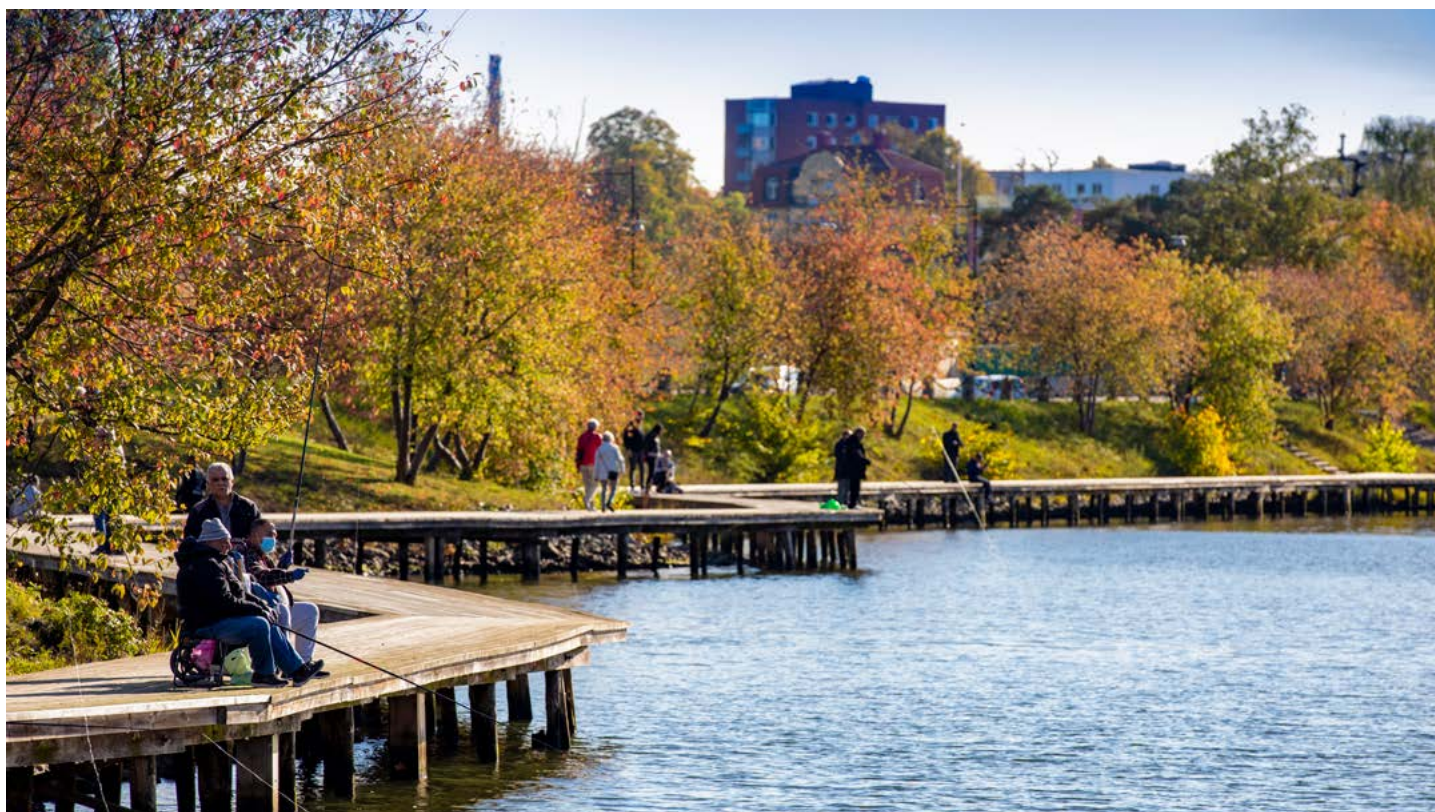
Låneportfölj

Kommunkoncernens skuldportfölj minskade med 415 mnkr under 2021, vilket främst berodde på en ökad egen likviditet i kommunen. Telgekoncernen lånade något mer och Söderenergi AB lånade något mindre än föregående år.

Extern skuld, utveckling (mnkr)

Internbanken hanterar en skuldportfölj på totalt 9 957 mnkr (9 920 mnkr). Av denna är 8 827 mnkr (8 768 mnkr) vidareutlånat till bolagskoncernen och 774 mnkr (787 mnkr) till Söderenergi AB. Enligt särskilda beslut finns också en utlåning till Täljehallen på 27 mnkr (27 mnkr) samt en likviditet på 329 mnkr (338 mnkr). Diagrammet ovan visar andelen av skuldportföljen som lånas från externa långgivare, totalt 6 880 mnkr per den 2021-12-31. Nivån har varit jämn runt 7 000 mnkr de senaste två åren, de tillfälliga topparna beror på att vissa lån tidsmässigt kan gå omlott vid refinansieringstillfällena.

Tillgångar (utlåning), mnkr	2021	2020
Placering Telge	8 827	8 768
Reverser Söderenergi	774	787
Reverser Täljehallen	27	27
Saldo koncernkonto	329	338
Summa	9 957	9 920

Skulder (finansiering), mnkr	2021	2020
Certifikat. KC-programmet	0	1 355
Obligationer, MTN-progr.	6 144	4 494
Övr. extern finansiering	743	1 446
Kommunens egen likviditet	3 070	2 625
Utnyttjad checkkredit	0	0
Summa	9 957	9 920

Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk menas risken för att finansieringen av kommunens kapitalbehov försvåras eller fördröjas. De finansiella riskerna och dess hantering framgår i kommunens finanspolicy. Mätningen av riskerna mot policyns limiter sker på koncernnivå.

Finansieringsrisken indelas i tre undergrupper: likviditetsrisk, upplåningsrisk och ränterisk.

I nedanstående tabell redovisas aktuella risker per den 2021-12-31 mot finanspolicyens limiter.

Kontroll mot Finanspolicy	Tillåtet intervall	Utfall
Kort upplåning, 0-12 mån, %	Max 50	17
Kapitalbindningstid, genomsnitt, år	2 - 5	2,7
Liquidity Coverage Ratio, LCR, %	Min 80%	197%
Räntebindningstid, genomsnitt, nom skuld, år	2 - 5	3,0
Ränteförfall inom 12 månader, nom skuld, %	Max 60	56
Andel real skuld*, %	Max 20	22

* Beslut om avsteg från finanspolicy: Då den totala skulden minskat mer än förväntat och den reala skulden varierar med KPI, kan den reala andelen av skulden tidvis överstiga limiten fram till juni 2022, då mer än hälften av den reala skulden förfaller.

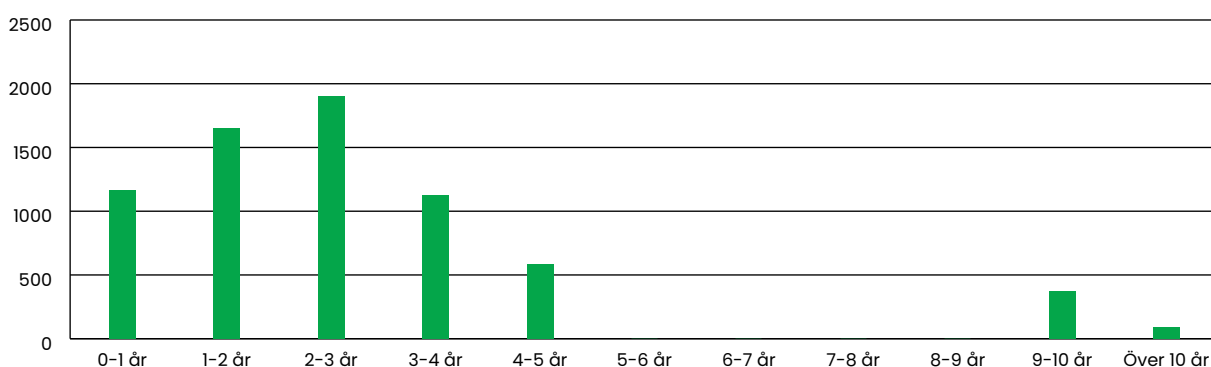
Likviditetsrisk

Likviditetsrisken hanteras genom att hålla betalningsberedskap i form av likvida medel eller kreditlöften till minst 80 procent av de finansiella betalningar som skall göras under de kommande 12 månaderna. Vi kallar detta mått Liquidity Coverage Ratio (LCR).

Upplåningsrisk

Upplåningsrisken hanteras genom att högst 50 procent av upplåningen får förfalla inom 12 månader, samt att den genomsnittliga löptiden för samtliga krediter hålls inom intervallet 2–5 år.

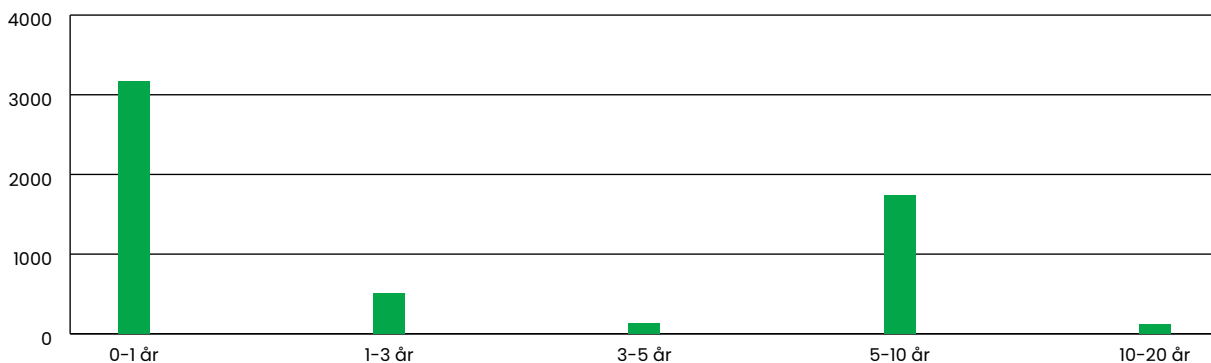
Låneförfall (mnkr)

Ränterisk

Ränterisken begränsas genom att andelen ränteomsättningar inom 12 månader får vara högst 60 procent av räntebärande finansiering samt att den genomsnittliga räntebindingstiden skall hållas inom intervallet 2–5 år.

Ränteförfall (mnkr)

Derivat

Kommunen använder olika typer av derivat för att hantera de finansiella riskerna. Nedan framgår vad det skulle kosta att stänga alla externa utestående kontrakt den 2021-12-31.

Marknadsvärden derivat per motpart (mnkr)	2021	2020
Bank 1	-21,0	-41,4
Bank 2	-2,2	7,0
Bank 3	10,4	-2,4
Bank 4	-11,3	-60,9
Bank 5	-25,5	-35,6
Bank 6	33,9	28,8
Bank 7	-85,3	-118,0
Summa	-101,1	-222,6

Kreditrisk

Med kreditrisk menas risken att motparten eller låntagaren inte kan fullgöra sina åtaganden i ingångna derivatkontrakt och/eller finansiella placeringar. Motparter i derivatavtal måste lägst ha BBB+ i rating enligt S&P Global Rating. Om rating ändras under denna limit eller om fordran på motparten överstiger limit så inträder stopp för att göra nya affärer med motparten. Kreditlöften måste vid tecknandet backas upp av en rating hos motparten på minst A. Finansiella placeringar skall spridas på flera motparter enligt gällande limiter.

Foto: Liza Simonsson

Händelser av väsentlig betydelse

Pax – kommunkoncernen och Polisen stärker samverkan

Under hösten 2021 påbörjade Södertälje kommun-koncern och Polisen en mer fördjupad samverkan. Kommunkoncernen och Polisen har valt att kalla detta arbete för Pax – som betyder fred på latin. Det övergripande syftet är att öka tryggheten och förbättra den sociala hållbarheten i Södertälje kommun.

Pax är arbetet där hela kommunkoncernen aktiveras i det brottsförebyggande arbetet som ska ske i samverkan med Polisens satsning Tore 3. Polisens ansvar är att lösa brott och kommunkoncernen bistår med att rapportera identifierade avvikelser och iakttagelser.

Samverkan inom Pax måste ske med respekt för de olika myndighetsuppdragen. Kommunkoncernen och Polisen behöver hitta de ytor och arenor där de kan haka i varandra för att gemensamt försvåra den organiserade brottsligheten från flera håll samtidigt.

Det behövs en långsiktig och strukturerad samverkan för att öka tryggheten för invånare, företagare och besökare.

Södertälje kommun är den tredje bästa arbetsgivarkommunen i Stockholm län

Fackförbundet LO i Stockholms län (Landsorganisationen) redovisar i en rapport de bästa respektive sämsta arbetsgivarkommunerna i Stockholms län. Med en ny indexmodell har LO-distriktet i Stockholms län granskat alla 26 kommuner i länet inom fem kategorier, anställningsvillkor, lön, personaltäthet, ledarskap och sjukfrånvaro.

Rapporten visar att Södertälje, med ett totalindex på 104, hamnar på en tredjeplats. Södertälje kommun fick höga poäng i kategorierna sjukfrånvaro, personaltäthet och anställningsvillkor.

Ett systematiskt arbete med att förbättra arbetsvillkoren inom företrädevis äldreomsorgen har gett effekt inte bara för medarbetare utan höjer även kvaliteten i alla delar av verksamheten.

Kvarteret Luna

Arbetet med att evakuera hyresgäster i kvarteret Luna har fortsatt under 2021 efter det att omfattande fukt- och mögelskador upptäcktes under hösten 2019. Ett inriktningsbeslut togs under våren 2020 där en rivning av fastigheten Luna 8 inklusive gallerian förordades. Utvecklingsarbetet utifrån detta förslag fortsätter. På grund av fastigheternas skick har det totala värdet för Luna-kvarteret skrivits ner med -19,3 mnkr (-63,0 mnkr).

Södertälje kommun fick årets cykelprestation

Årets cykelprestation är en utmärkelse som Region Stockholm delar ut till en aktör som har utmärkt sig extra bra under året. Utnämningen görs utifrån en samlad bedömning av flera olika faktorer, exempelvis utbyggnad och planering av regionala cykelstråk, cykelparkeringar, drift och underhåll och cykelfrämjande aktiviteter. Utnämningen baseras på resultatet av årets regionala cykelbokslut. I november 2021 fick Södertälje kommun ta emot priset för årets cykelprestation. Priset är ett kvitto på att engagerade medarbetare gör ett bra arbete och att kommunens viktiga satsningar och prioriteringar ger resultat.

Andra betydelsefulla händelser

Den 1 december 2021 tillträdde kommunens nya stadsdirektör Stefan Hollmark sitt uppdrag. I samband med det avslutade tillförordnad stadsdirektör Ola Schön sitt uppdrag.

Foto: Liza Simonsson

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Det innebär att kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över den samlade verksamheten. Det gäller såväl för kommunens nämnder som för kommunens hel- och delägda aktiebolag. Styrdokument som Mål- och budget, delårsrapport, intern kontroll och kommunens ekonomistyrningsprinciper utgör viktiga delar i arbetet med uppsikten.

Som en del i uppsikten har kommunstyrelsen granskat nämndernas verksamhetsplaner, delårs- och årsrapporter. Kommunstyrelsen ska årligen fatta beslut om de hel- och delägda aktiebolagen har bedrivit sin verksamhet i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Kommunstyrelsens bedömning är att kommunens hel- och delägda bolag har bedrivit sina verksamheter i enlighet med gällande lag.

Under det gångna året har kommunstyrelsens uppsiktsplikt genomförts i enlighet med tidigare fastlagda processer och rutiner, bland annat genom löpande månadsuppföljning inom förvaltningen som i sammanställd form utgör månadsrapport till kommunstyrelsen. Därutöver har uppsiktsplikten utförts genom den mera omfattande uppföljningen i samband med den andra tertialrapporteringen samt årsrapporteringen, där uppföljning mot kommunfullmäktiges mål sker i samband med rapporteringen vid det andra tertialet samt för helåret. Ett ytterligare väsentligt arbete med uppsiktsplikten som skett under året är granskningen av den interna styrningen och kontrollen, som dels skett utifrån förvaltningsgemensamma internkontrollplaner, dels utifrån nämndspecifika internkontrollplaner. Resultatet av genomförda kontrollinsatser visar att den interna kontrollen är tillfredsställande.

Arbetet med utvecklingen av uppsiktsplikten och den interna kontrollen har fortsatt under det gångna året i syfte att göra den ännu mera ändamålsenlig.

Foto: Katja Kircher Photography AB

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Nettokostnaden har under året 2021 ökat med 1,6 procent i jämförelse med 2020. Detta skall jämföras med ökningen mellan 2019 och 2020 som var 2 procent och 2018 - 2019 som var 4,7 procent. Nettokostnaden består av intäkter och kostnader i verksamheten. Nettokostnadsutveckling mellan åren påvisar en intäktsminskning med 50 mnkr och en kostnadsökning med 80 mnkr. I jämförelse mellan åren 2020 och 2019 är dessa förändringar i proportion lägre, därmed är nettokostnadsutvecklingen i procent lägre. Intäkterna mellan åren 2021 och 2020 minskade på grund av bidrag för corona där stöd från staten var lägre i 2021 än i 2020. Denna förändring står för majoriteten av minskningen.

Kostnaderna i kommunen har ökat främst på grund av på köp av huvudverksamhet även om en viss minskning gällande lokal- och markhyror ägt rum. Skatteutveckling har varit god i Södertälje kommun vilket beror på fler medborgare samt en högre andel arbetade timmar. Skatteintäkterna ökade med 178 mnkr 2021 i jämförelse med 2020. Även bidragssidan (inkomst- och kostnadsutjämning, LSS, Regleringsbidrag/-avgift samt Kommunal fastighetsavgift) har ökat med 112 mnkr mellan åren 2021 och 2020. Gällande finansnettot har det minskat mellan åren med 17 mnkr.

Kommunallagens balanskrav är den lägsta nivå som ställs för god ekonomisk hushållning. Årets balanskravsresultat är 444,9 mnkr, vilket är betydligt bättre jämfört med tidigare år. Sammantaget gör Södertälje kommun ett resultat på 453,6 mnkr inklusive jämförelsestörande poster för 2021. Detta är en förbättring med 188 mnkr i jämförelse med 2020 och 314 mnkr bättre än den av Kommunfullmäktige beslutade budgeten för året 2021. Andel skatter och bidrag ställt mot nettokostnaden för 2021 är 6,2 procent och utifrån detta perspektiv bedöms att god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Investeringar i kommunkoncernen

Kommunen strävar efter en självfinansieringsgrad avseende investeringar på 100 procent, baserat på verksamhetens budgeterade kassaflöde och balanskravsresultat. Detta avspeglas också i den budgetram för investeringar som kommunfullmäktige lägger fast. För 2021 uppgick denna till 450 mnkr. Genomförandegraden i kommunen mot denna ram var 62 procent, vilket är lägre än genomsnittet för de senaste åren. Detta beror dock delvis på att budgeten för 2021 varit betydligt större än tidigare år. Bolagskoncernen redovisar en genomförandegrad på 82 procent av budget. Den ökade investeringstakten jämfört med föregående år ligger i linje med de planer som funnits, där budgeten uppgick till 1 279,5 mnkr.

Pensionsskuldsutveckling i kommunen

Total pensionsskuld	2021	2020	2019	2018	2017
Pensionsförpliktelser, avsättning inkl. särskild löneskatt, mnkr	734	645	577	525	508
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt, mnkr	1 640	1 671	1 736	1 771	1 829
Summa pensionsskuld	2 374	2 315	2 313	2 296	2 337
– Förändring	2,5	0	0,7	-1,7	1,8

En ny lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) som började gälla 1 januari 2019 påverkade inte kommunens redovisning av pensioner. Kommunen fortsätter redovisa pensionsförpliktelser med blandmodellen. Det innebär att pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen och de framtida utbetalningarna för dessa pensioner redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensionsförmåner intjänade från och med 1 januari 1998 redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld i balansräkningen. Kommunen har den största pensionsskulden som en ansvarsförbindelse. Den minskar successivt för varje år samtidigt som avsättningen ökar. För år 2021 ökade den totala pensionsskulden med 2,5 procent.

Soliditet

Soliditeten för 2021 ligger på 35,5 procent i jämförelse med 34,4 procent för 2020. Förstärkningen av soliditet har sin grund i kommunens goda resultat för 2021 där den dämpande nettokostnadsutvecklingen i relation till skatter och bidrag är den främsta orsaken.

Känslighetsanalys

En kommun påverkas av omvärldsfaktorer utanför dess egen kontroll, såsom konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha beredskap för både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen. Därmed måste det finnas reserver och marginaler i ekonomin. Ett sätt att förstå vilken ekonomisk marginal som måste beaktas är att upprätta en känslighetsanalys som beskriver hur olika förändringar kan påverka kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer kan påverka kommunkoncernens ekonomi.

Känslighetsanalys	
1 krona i utdebitering ökad skatteintäkt, mnkr	227
Lönekostnadsförändring 1 % (inkl. PO), mnkr	36
10 nya tjänster inom vården, mnkr	5,2
1 % ränteförändring på lånen som förfaller på en 12-månadersperiod, mnkr	22
Personlig assistans SFB – kostnad för en person ett år, tkr	389
1 LSS-insats boende vuxna, tkr	1 019
Minskade statsbidrag inom skola med 5%, mnkr	6
1 plats inom vård- och omsorgsboende, tkr	572
Om 100 flyktingar inte kommer ut i egen försörjning efter introduktion, mnkr	14,3
1 % ökat försörjningsstöd, mnkr	1,5
1 barn- och ungdomsplacering, institution 6 mån, kr	832

Balanskravsresultat

Balanskravsutredning

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna under ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation.

Södertälje kommun har sedan införandet år 2000, uppfyllt balanskravet. Det finns således inte något underskott att återställa. Årets balanskravsresultat är positivt och uppgår till 445 mnkr (259,5 mnkr), vilket därmed lever upp till lagens krav. Jämfört med tidigare år är balanskravsresultatet förstärkt ytterligare.

Kommunen förfogar sedan årsbokslutet 2018 över en resultatutjämningsreserv (RUR) på 151 mnkr som efter kommunfullmäktiges beslut kan nyttjas under lågkonjunktur. Resultatet efter balanskravsjusteringar uppgick till 5,9 procent av skatter och statsbidrag. Ingen reservering till resultatutjämningsreserv görs för 2021 då Södertälje kommun avvaktar den remiss som finns framtagen gällande god kommunal hushållning. Kommunfullmäktiges regelverk för reservering till resultatutjämningsreserv anger att reservering kan medges om resultatet efter justeringar överstiger 2 procent av skatter och statsbidrag. År 2018 beslutade fullmäktige om en reservering på 151 mnkr.

Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått. Nedan följer balanskravsutredningen i tabellform, med jämförelse två år tillbaka.

Balanskravsutredning, mnkr	2021	2020	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	454	266	65
- Samtliga realisationsvinster:	-9	-7	-18
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	445	260	47
Årets balanskravsresultat	445	282	47

Väsentliga personalförhållanden

Arbetsgivarstrategiskt perspektiv – utmaningarna för kommunen som arbetsgivare

Utmaningarna generellt och över tid för Södertälje kommun, liksom för varje arbetsgivare, är att lyckas attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med den kompetens som behövs för att klara verksamhetsutveckling och måluppfyllelse. Under 2021 har sjukfrånvaron minskat vilket bland annat kan bero på att medarbetare haft möjligheten att arbeta hemifrån, vaccinerat sig och överlag följt Folkhälsomyndighetens riktlinjer, personalomsättningen har ökat, andelen heltidsarbetande har ökat, och medarbetarnas bedömning i årlig engagemangsmätning (HME) har stärkts i positiv riktning.

Trots en minskande sjukfrånvaro är sjuktalen fortfarande för höga för vissa specifika yrkesgrupper och verksamhetsområden, något som fortsatt tydliggör nödvändiga arbetsgivarstrategiska prioriteringar under kommande år.

Kommande år beräknas antalet anställda i kommuner och regioner att fortsätta öka, samtidigt som det kommer att vara hård konkurrens om arbetskraften. Arbetsgivare i kommuner och regioner kommer därför att behöva lägga större fokus på att behålla medarbetare och jobba med omställning. Den långsiktiga kompetensförsörjningen är avgörande för att Södertälje kommun ska klara uppdraget gentemot Södertäljeborna.

Inom vissa områden finns det generellt i Sverige ett överskott av utbildade personer, men bristen i kommunerna uppstår när de väljer andra arbetsgivare och andra branscher. Vidare uppstår bristen långsiktigt när såväl unga som vuxna väljer utbildningsinriktning som leder till annan kompetens än den som kommunerna söker. En ytterligare bidragande orsak till svårigheter att klara kompetensförsörjningen är bristande matchning mellan arbetssökande och kommunens behov av kompetens.

När konkurrensen om arbetskraften är stor blir en av de viktigaste strategierna att satsa på att utveckla kompetens och förutsättning hos de medarbetare som redan valt att arbeta hos oss. Ett flerårigt kompetenslyft och utveckling av en attraktiv arbetsgivare med individuella möjligheter till interna karriärvägar och kompetensutveckling, blir en av våra viktigaste investeringar för den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Det krävs ett målmedvetet och fokuserat arbete för att möta utmaningarna med tydliga strategier och prioriterade insatser för att klara kompetensförsörjningen. Som ett led i att utveckla arbetsgivarvarumärket och därigenom stärka rekryteringsmöjligheterna kommer det att, vid sidan om marknadsföring och kommunikation, krävas ett betydande utvecklingsarbete kring arbetsvillkor, organisation, ledarskap och förutsättningar i arbetsmiljön.

Personalstruktur

Den 31 december 2021 hade Södertälje kommun 6 088 månadsavlönade medarbetare. Omräknat till antal årsarbetare motsvarar det 5 900. Under året varierar antalet anställda, men sammantaget är personalvolymen mindre än 2020. Av de månadsavlönade medarbetarna 2021 är 91,3 procent tillsvidareanställda, 2020 var det 89,9 procent.

Andelen heltidsanställda medarbetare den 31 december 2021 är 87,8 procent, 2020 var det 86,6 procent. Även i yrken inom vård och omsorg, där deltid är mer vanligt förekommande, ökar sysselsättningsgraden.

Fördelning kvinnor och män

Andelen kvinnor bland kommunens medarbetare har ökat något från 80,6 procent för 2020, till 80,8 procent för 2021. Andelen kvinnor bland kommunens chefer har ökat från 73,9 procent 2020 till 75,9 procent för 2021.

Åldersstruktur

Åldersfördelningen bland kommunens medarbetare har förändrats under de senaste två åren. Andelen medarbetare i åldern 60 år och över har minskat och de i gruppen 29 och yngre samt 30 till 39 år fortsätter minska. Medelåldern bland medarbetarna har ökat marginellt från 45,2 år till 45,4 år.

Personalomsättning

Personalomsättningen, det vill säga andelen tillsvidareanställd personal som slutat sitt arbete i kommunen ökar. Under 2021 ökar personalomsättningen från 8,7 procent 2020 till 9,3 procent 2021. Andelen pensionsavgångar utgör 1,2 procent, motsvarande 67 pensionsavgångar under 2021.

75,9%

Så stor var andelen kvinnliga chefer i kommunen 2021.

Utländsk bakgrund

Andelen medarbetare i kommunen med utländsk bakgrund har ökat från 50,0 procent 2020 till 51,0 procent 2021. I åldersgruppen 60–65 år är andelen med utländsk bakgrund betydligt lägre, 40,1 procent vilket är en ökning från förra året då andelen var 37,9 procent. I åldersgruppen 30–39 år är andelen 54,0 procent och i gruppen 20–29 år, 59,3 procent. Andelen chefer i kommunen med utländsk bakgrund har ökat från 26,4 procent mellan 2020 till 27,5 procent 2021. De flesta på resultatenhets- och gruppchefs nivå.

Timavlönade

Under 2021 utfördes arbetstimmar motsvarande 393 årsarbetare av timavlönad personal. Detta är en minskning med 9 årsarbetare jämfört med 2020. Att fler deltidsarbetande går upp i tid minskar behovet av timavlönade.

Övertid

Den ordinarie personalen har under 2021 utfört cirka 55 203 timmar övertid. Det är en minskning med 8 108 timmar vilket motsvarar cirka 4 årsarbetare. En förklaring till att behovet av övertid minskat är att verksamheterna nyttjat deltidsarbetande till fler pass för att komma upp till heltid. Under 2021 har drygt 15 mnkr betalats ut i ersättning för övertid och fyllnadstid, vilket är en minskning från året innan med knappt 1,0 mnkr.

Personalkostnader

Under året är personalkostnaderna totalt 3 621 mnkr, vilket är en ökning med cirka 0,3 procent jämfört med föregående år. I personalkostnader ingår förutom lönekostnader även utgifter för bland annat rekrytering, kompetensutveckling och företagshälsa. Personalkostnadernas andel av de totala kostnaderna är under 2021 cirka 52,0 procent.

Lönebildning

Lönekostnader	2021	2020	Förändring	Förändring %
Lönekostnader, mnkr	2 444	2 422	22	0,9
varav sjuklönekostnader, mnkr	59,7	75,5	-15,7	-20,8

De totala lönekostnaderna uppgick till 2 444 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 0,9 procent i jämförelse med 2020. Ökningen är förhållandevis liten med tanke på att resultatet av 2021 års löneöversyn för tillsvidareanställda uppgick till 2,3 procent. Att lönekostnaderna har ökat mindre än vanligt beror på förändrade ekonomiska förutsättningar och förändrade behov.

Flera verksamheter har genom åren genomfört effektiviseringar och neddragningar, vilket visar sig på att antalet medarbetare i kommunen totalt sett har minskat. Pandemin har till viss del påverkat verksamheterna även under 2021. Vikariekostnader och övertidskostnader har dock minskat totalt sett för kommunen, men däremot har andelen heltidsanställda ökat.

Medellönen 2020 var 33 182 kr jämfört med medellönen 2021 som var 34 151 kr. Bristen på olika kompetenser kan driva upp löneläget inom vissa yrkesgrupper. Vid årets slut är medianlönen för kvinnor 32 000 kr och för män 34 000 kr.

I den utförda lönekartläggningen 2021 och tillhörande analys har det inte konstaterats några osakliga löneskillnader.

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Kompetenser som tidigare år varit svårrekryterade som till exempel biståndshandläggare och socialsekreterare är nu lättare att rekrytera. Exempel på kompetenser som är svåra att rekrytera är sjuksköterskor, undersköterskor, miljöinspektörer, lärare grundskola, lärare förskola, speciallärare och ingenjörer. Konkurrensen är hård inom dessa yrken och prognoser visar på risk för fortsatt brist på yrken inom t ex vård- och omsorg, hälso- och sjukvård och skola de kommande åren. Det är viktigt att kunna matcha de som står utanför arbetsmarknaden för att snabbare få rätt kompetens för en anställning.

De 150 mnkr som avsatts i en kompetensförsörjningsfond att användas under perioden 2018–2021 har inte utnyttjats fullt ut. Kommunfullmäktige har beslutat att även återstående medel ska användas och förlängt möjligheten att ansöka om medel från fonden med ytterligare fyra år. Detta för att även fortsättningsvis möjliggöra för anställda att lyfta sin kompetens och skapa nya interna karriärvägar. Detta är ett viktigt led i att vara en attraktiv arbetsgivare.

De insatser som finansieras med medel ur fonden ska bygga på de strategier som beskrivs i den kompetensförsörjningsplan som antagits av kommunstyrelsens personalutskott.

Hållbar arbetshälsa och arbetsmiljö

Sedan hösten 2015 har ett långsiktigt utvecklingsarbete för bättre arbetsmiljö och friskare medarbetare pågått, inledningsvis i projektform. Arbetet har varit framgångsrikt och bidragit till att sjukfrånvaron minskat från 8,2 procent år 2015 till 7,2 procent år 2021. Inriktningen är att fortsätta vidareutveckla och implementera aktiviteter och åtgärder som visat sig vara framgångsrika för att nå långsiktigt friska arbetsplatser med en hållbar arbetsmiljö.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i kommunen varierar mycket mellan olika kontor, till exempel har omsorgskontoret högre sjukfrånvaro än kommunstyrelsens kontor. Verksamheter där man har kontaktnära yrken har generellt en högre sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Sjukfrånvaro i procent	2021	2020	2019
Kön			
Kvinnor	7,7	9,1	6,9
Män	5,2	6,3	4,3
Ålder			
–29 år	6,1	8,0	5,4
30–49 år	6,6	7,5	5,5
50+ år	8,1	10,0	7,7
Totalt	7,2	8,6	6,4

Trenden sedan flera år med ökande sjukfrånvaron vände under 2016. Sjukfrånvaron har fortsatt att sjunka fram till 2019 för att till följd av pandemin vända och istället öka under 2020. Under 2021 har sjukfrånvaron sjunkit men är fortfarande inte nere på samma nivåer som innan pandemin. Sjukfrånvaron har minskat i alla åldersgrupper. Att kvinnors sjukfrånvaro minskat mer kan bero på att de oftare är verksamma inom kontaktyrken där de har vårdrelationer eller inom skola och förskola.

Av den totala sjukfrånvaron på 7,2 procent är 33,5 procent långtidssjuka. Långtidssjuk definieras som sjuk mer än 59 dagar.

Andel sjukfrånvaro mer än 59 dagar, anges i procent	2021	2020	2019
Kön			
Kvinnor	33,9	27,9	36,6
Män	31,1	23,5	31,2
Totalt	33,5	27,2	35,8

Den totala sjukfrånvaron har minskat under året och uppgår vid årets slut till 7,2 procent. Antalet långtidssjuka personer vid årets slut har minskat från 167 personer 2020 till 138 personer 2021.

Den totala kostnaden för sjuklön har minskat och uppgår under 2021 till ca 59 665 tkr vilket är en minskning sedan 2020. Arbetsgivaren står för sjuklönen från dag två till fjorton. Kostnadsminskningen beror på en överlag minskad sjukfrånvaro. Detta som en följd av att kommunens medarbetare följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer, vaccinerats sig och i de fall det har varit möjligt arbetat på distans.

Olycksfall och tillbud

Antalet rapporterade olycksfall och tillbud har ökat till 1 392 under 2021 jämfört med 1 266 under 2020. De vanligaste rapporterade händelser är liksom tidigare år hot- eller våldssituationer, skador av annan person samt halk- eller fallolyckor.

Hållbart medarbetarengagemang

Under hösten genomfördes för tionde året en webbenkät med nio frågor där kommunen mätte hållbart medarbetarengagemang, HME. Indexvärdet för HME ökade med en indexenhet mellan 2019 och 2020 från 77 till 78. År 2021 uppgår indexvärdet till 77. Den totala svarsfrekvensen har ökat från 84 procent till 87 procent sedan förra mätningen.

Frågorna är indelade i tre delområden, motivation, styrning och ledarskap och utifrån svaren tas ett indexvärde fram. Resultatet visar att totalindex för Södertälje kommun har minskat med en enhet sedan föregående år och är tillbaka på samma nivå som 2019.

77%

Så högt är hållbart medarbetarengagemang, HME-index för kommunen.

Foto: Monkey Business Images

Förväntad utveckling

Befolkningen i Södertälje kommun förväntas öka med 1,4 procent 2022, 1,6 procent 2023 och 1,5 procent 2024. Enligt befolkningsprognosen ökar andelen äldre i hela landet vilket även omfattar Södertälje kommun. Detta kommer medföra att allt fler personer kommer att efterfråga äldreomsorgens insatser de närmaste åren. Befolkningsprognosen som sträcker sig till 2028 visar på en ökning på 18 procent avseende ålderskategorin 75 – 90+ år.

Kompetensförsörjningen är och kommer vara kommunens största utmaning framöver vilket gör sig gällande för riket i stort. Bristen är eller riskerar att bli påtaglig inom ett antal yrkesgrupper och verksamhetsområden men av olika karaktär. Inom skola finns det en brist på legitimerade och behöriga lärare redan idag och prognosen är att den situationen kommer att kvarstå under många år framöver. Det blir därför särskilt viktigt att hålla i det arbetet som har påbörjats för att alla nyanställda lärare och skolledare ska få en bra introduktion och för att alla ska ges bra möjligheter att utvecklas.

Kommunens utveckling i siffror 2021 – 2024

Kommunen	2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 099	1 302	1 319	1 341
Verksamhetens kostnader, mnkr	-7 101	-7 811	7 916	8 044
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	-6 001	-6 509	-6 597	-6 703
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr	6 407	6 592	6 792	6 957
Finansnetto, mnkr	48	54	54	54
Årets resultat, mnkr	454	138	249	309
Investeringar, mnkr	280,2	486	539	603
Långfristig skuld, mnkr	6 221	5 872	5 576	5 277
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser, %	24,1	21,5	18,4	19,1
Självfinansieringsgrad, %	100	100	100	100
Resultat i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag, %	6,2	2,0	3,0	3,4

Befolkningen i Södertälje kommun förväntas öka mellan 1,3 till 1,5 procent under de kommande åren. Detta medför ökade skatteintäkter men inte i paritet till kommunens förväntade ökade kostnader, där social- och äldreomsorg ses som primära kostnadsdrivare. Enligt befolkningsprognosen ökar andelen äldre, inte bara i kommunen, utan i hela riket och den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer sannolikt efterfrågar äldreomsorgens insatser de närmaste åren. Befolkningsprognosen som sträcker sig till 2028 visar en ökning med 18 procent avseende ålderskategorin 75 till 90+ år. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har dessutom skrivit ner skatteunderlagstillväxten för det närmsta året vilket har sin grund i en avmattad konjunktur. Det kan komma att leda till ökade utmaningar för kommunen.

Pensionsprognos enligt Skandia per 31/12 2021 (mnkr)

Pensionsprognos enligt Skandia per 31/12 2021 (mnkr)	2022	2023	2024	2025	2026
Förändring av pensionsavsättningar	18	39	25	35	26
Pensionsutbetalningar	94	98	100	101	102
Premier	123	126	130	134	137
Finansiell kostnad	15	22	20	26	29
Löneskatt	61	69	67	72	71
Summa kostnader	311	353	342	368	366

Uppföljning av mål och särskilda uppdrag

För att utveckla Södertälje på ett hållbart sätt har kommunfullmäktige tagit fram åtta övergripande mål. Målen har kategoriserats i sex målområden som är viktiga för att på ett långsiktigt och hållbart sätt utveckla Södertälje.

Förutom dessa åtta mål innehåller måluppföljningen en uppföljning av särskilda uppdrag och fokusområden. Uppföljningen av kommunfullmäktiges övergripande mål visar inte på några större avvikelser.

Målområde Attraktiva Södertälje

Under målområdet finns nittionio särskilda satsningar och uppdrag redovisade. Av dessa är ett rapporterat som genomfört, de övriga arton är pågående och kommer att följas upp månatligen under 2022.

Fokusområde som rapporterats genomfört avser miljönämndens arbete att bedriva tillsyn på ett effektivt och rättssäkert sätt och med gott bemötande. Minimätningar är genomförda som ett komplement till Nöjd Kund Index (NKI) vid tillsyn inom miljöbalkens område och vid tillsyn på hygienlokaler. Mätningarna används för att utvärdera bemötande, tillsynsmetodik och grad av upplevd service och rådgivning. Under pandemin har det varit svårt att lägga resurser på minimätningar på grund av högre frånvaro och för att tillsyn skett digitalt i större omfattning än planerat.

För de övriga pågående uppdragen redovisas bland annat från socialnämnden att företagarnas bedömning av servicen inom myndighetsområdet Serveringstillstånd (tillståndsenheten för alkohol och tobak) har försämrats något sedan senaste Nöjd Kund Index (NKI) mätningen. Analysen som verksamheten gör är att vissa företags förväntningar på tillståndsenheten inte infriades i samband med coronapandemin. Miljönämnden redovisar att NKI livsmedelskontrollen har i stort sett genomförts som vanligt under pandemin. Resultatet är bra, särskilt sett utifrån att företagen även har belastats med ett stort antal trängselkontroller och återkommande ändringar av restriktioner. Stadsbyggnadsnämnden visar att handläggningstiden samt beslut för bygglovsverksamheten inom föreskriven tid ökat jämfört med föregående år.

För kommunen totalt är arbetet med beläggningsunderhåll, för att komma ikapp underhållsskulden för bilvägar i fas. Under 2021 utnyttjades största delen av beviljade medel för beläggnings. Efter 2020 års

intensiva arbete med att belägga huvudleder och större gator har fokus för 2021 varit att främst åtgärda lokalgator.

Målområde Ekologiska hållbara kommunen Södertälje

Under målområdet finns tre särskilda satsningar och uppdrag redovisade. Alla tre är redovisade som pågående. Dessa kommer att följas upp månatligen under 2022. Resultatet visar delvis på en positiv utveckling, dock inte inom alla områden.

Energianvändning, medveten konsumtion och höga miljökrav vid upphandling är viktiga delar i ett hållbart samhälle. Miljö- och klimatkrav vid upphandling är ett stort utvecklingsområde där arbete pågår för att minska organisationens egen miljö- och klimatpåverkan samt att påverka andra aktörer och företag. Miljönämnden redovisar att inga nya naturreservat har bildats under 2021 men flera processer pågår för det. Andel vattenförekomster med hög eller god status är på oförändrad nivå jämfört med 2020. Det pågår ett systematiskt arbete med att ta fram åtgärdsprogram och att genomföra åtgärder för bättre status. Omsorgsnämnden arbetar för att minska andelen tjänsteresor med egen bil till förmån för resor med kollektivtrafik och cykel så långt det är möjligt. Det är även viktigt att minska det totala antalet tjänsteresor till förmån för IT-baserad möteteknik. Det kött som köps in till kommunens verksamheter ska vara producerat enligt svensk djurskyddslagstiftning och i så stor utsträckning som möjligt vara ekologiskt producerat eller viltkött. Södertälje kommun ska sträva efter att enbart servera fisk som är grönlistad i WWF:s fiskeguide och därmed hållbart producerad eller är fiskad från hållbara bestånd.

Målområde God ekonomisk hushållning och effektiv organisation

Av de sex indikatorerna inom målområdet visar fyra på en positiv utveckling och två visar en god utveckling. Sammantaget bedöms kommunkoncernen ha en god ekonomisk hushållning för året 2021 de flesta indikatorerna på området förbättrats.

Soliditeten för kommunkoncernen förbättrats i jämförelse med 2020 vilket ger bedömningen bra. Kommunens resultat exklusive jämförelsestörande poster förväntades minska eftersom föregående års resultat var över förväntan. Även årets resultat blev högre än förväntat, bland annat på grund av ökade skatteintäkter, vilket ger bedömningen bra. Resultatet

Foto: Pontus Orre

efter skatt för kommunkoncernen minskade under 2021 i jämförelse med året innan, då det gjordes en större realisationsvinst. Området bedöms som bra.

Nämndernas budgetföljsamhet är en positiv avvikelse om 1,6 procent. En positiv avvikelse är att föredra i jämförelse med en negativ avvikelse, dock anses en positiv avvikelse tyda på att budgeterade medel inte har blivit nyttjade till fullo. Målet är att kommunkoncernen ska nyttja all budgeterade medel och därmed uppnå 0 procent budgetföljsamhet. Med tanken på att budgetföljsamhet ligger ganska nära målet är bedömning godkänd.

Nettokoncernskuld per invånare har för 2021 ökat marginellt och anses ligga inom ramen för riktvärdet att den ska vara oförändrad över tid vilket ger bedömningen ok.

Under målområdet finns även två särskilda satsningar och uppdrag redovisade. Båda två är redovisade som pågående. Dessa kommer att följas upp månatligen under 2022.

Målområde Attraktiv arbetsgivare

Av de fyra indikatorerna inom målområdet attraktiv arbetsgivare visar sjukfrånvaron en positiv utveckling.

Att sjukfrånvaron har minskat kan bland annat bero på att ett stort antal medarbetare har haft möjlighet att arbeta hemifrån, vaccinerat sig och överlag har följt Folkhälsomyndighetens riktlinjer.

Andelen heltidsarbetande totalt i kommunen har ökat sedan mätningen i december 2020 men har inte riktigt nått upp till riktvärdet för 2021. Södertälje ligger väl till i jämförelse med övriga kommuner i landet och den positiva utvecklingen är det goda resultatet av ett välplanerat och målmedvetet arbete sedan ett antal år tillbaka. Medarbetarengagemang är enda indikatorn som under året utvecklats åt fel håll och resultatet behöver djupare analyseras. Handlingsplaner upprättas där så behövs och åtgärder kommer att vidtas för att uppnå ytterligare förbättringar i den egna arbetsmiljön. Personalomsättningen totalt i kommunen ökar och överstiger vid årets slut riktvärdet på 9 procent. Totalt sett ligger värdet ändå på en nivå som är att betrakta som sund och naturlig för en stor organisation.

Uppföljningen framgår av bilaga 1, *Uppföljning av mål och uppdrag, årsredovisning 2021*.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Resultaträkning, mnkr	Not	Kommunen			Kommunkoncernen	
		Budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter	1	1 046,7	1 099,5	1 137,7	5 157,8	4 492,8
Verksamhetens kostnader	2	-7 026,6	-6 963,3	-6 882,4	-9 924,9	-9 120,2
Avskrivningar	3	-157,1	-137,6	-171,2	-766,3	-804,3
Verksamhetens nettokostnad	4	-6 137,0	-6 001,4	-5 915,9	-5 533,4	-5 431,8
<i>Därav jämförelsestörande poster</i>	5	40,0	49,4	47,7	37,0	121,0
Skatteintäkter	6,8	4 177,8	4 324,8	4 052,0	4 324,8	4 052,0
Generella statsbidrag och utjämning	7,8	2 024,2	2 082,5	2 065,0	2 082,5	2 065,0
Verksamhetens resultat		65	405,9	201,1	873,9	685,2
Finansiella intäkter	9	54,0	212,0	190,1	22,6	422,4
Finansiella kostnader	9	5,3	-164,3	-125,0	-186,7	-148,6
Därav jämförelsestörande poster	9	0,0	0,0	0,0	0,0	399,0
Resultat efter finansiella poster		124,3	453,6	266,2	709,7	959,0
Extraordinära poster						
Årets resultat		124,3	453,6	266,2	709,7	959,0

Balansräkning

Balansräkning, mnkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	10	10,3	18,6	30,5	39,2
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	11, 12,15	1 860,9	1 643,4	13 497,0	13 174,2
Maskiner och inventarier	13,15	163,9	186,9	3 706,8	3 374,2
Leasingtillgångar	14,15	17,6	24,4	405,4	433,5
Bidrag till statlig infrastruktur	16	13,6	14,5	13,6	14,5
Finansiella anläggningstillgångar	17	11 521,9	11 081,6	164,1	148,3
S:a Anläggningstillgångar		13 588,3	12 969,4	17 817,4	17 183,9
Omsättningstillgångar					
Exploatering		58,7	85,1	58,7	85,1
Förråd		1,0	2,1	183,5	155,6
Fakturafordringar	18	95,3	36,4	400,5	333,7
Övriga fordringar	19	401,8	210,4	1 041,8	497,9
Kassa Bank	20	329,6	338,2	341,3	341,3
S:a Omsättningstillgångar		886,4	672,1	2 025,8	1 413,6
S:a Tillgångar		14 474,7	13 641,6	19 843,3	18 597,5
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Ingående eget kapital	21	4 692,2	4 426,0	7 022,7	6 063,7
Årets resultat		453,6	266,2	709,7	959,0
S:a Eget kapital		5 145,8	4 692,2	7 732,4	7 022,7
Avsättningar					
Pensioner ¹	22	590,6	518,7	633,6	564,9
Löneskatt	22	143,3	125,8	154,4	137,0
Uppskjuten skatt		0,0	0,0	824,4	785,0
Övriga avsättningar	22	94,0	67,9	216,6	184,6
S:a Avsättningar		828,0	712,5	1 829,0	1 671,5

¹ Förtroendevaldas pensionsavsättningar ingår här.

Balansräkning, mnkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Skulder					
Långfristiga lån	23,24	6 180,1	5 791,5	5 794,4	5 791,5
Långfristiga Leasing skulder	25	9,5	18,6	333,2	381,4
Övriga långfristiga skulder	25	32,0	22,6	388,6	343,3
Kortfristiga lån	26	1 164,3	1 555,0	1 164,2	1 555,0
Kortfristiga skulder	27	1 107,0	840,3	2 557,5	1 783,9
Kortfristig Leasingskuld		8,1	8,9	44,1	48,1
Sa: Skulder		8 500,9	8 236,9	10 282,0	9 903,3
S:a eget kapital, avsättningar och skulder		14 474,7	13 641,6	19 843,3	18 597,5
Ställda panter och ansvarsförbindelser					
Summa ställda panter	28	0,0	0,0	141,5	141,5
Summa borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser	28	865,2	864,3	870,2	869,3
Summa pensionsförbindelser	28	1 664,4	1 693,9	1 664,3	1 693,9
Soliditet (%)		35,6 %	34,4 %	39,0%	37,8%
Soliditet (%) inklusive pensionsförbindelser ¹		24,1 %	22,0 %	30,3%	28,7%

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, mnkr		Kommunen			Kommunkoncernen	
	Not	Budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Den löpande verksamheten						
Årets resultat		46,9	453,6	266,2	709,8	959,0
Avskrivningar	3	81,3	137,6	171,2	766,3	804,4
Nettoreavinst materiella anläggningstillgångar	29	0,0	-2,3	-6,5	10,0	-83,0
Nettoreavinst finansiella anläggningstillgångar	29	0,0	0,5	0,0	0,5	-399,0
Utrangeringar		0,0	0,0	0,0	4,8	0,3
Upplösning statlig infrastruktur		0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Förändring avsättningar inkl löneskatt	22	74,5	115,5	102,5	157,5	123,0
Kassaflöde från verksamheten		203,6	705,7	534,3	1 649,8	1 405,5
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital						
Ökning (-) minskning (+) av förråd/varulager/exploaterings-tillgångar		0,0	27,4	132,0	-1,6	159,7
Ökning (-) minskning (+) av rörelsefordringar		0,0	-250,3	88,7	-610,7	7,3
Ökning (+) minskning (-) av rörelseskulder		0,0	-124,9	-93,1	378,9	-192,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten		0,0	-347,8	127,6	-233,4	-25,2

Kassaflödesanalys, mnkr	Not	Kommunen			Kommunkoncernen	
		Budget 2021	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Investeringar						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-371,4	-318,3	-243,6	-1 401,9	-1 167,0
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar		0,0	-5,5	-5,1	-5,5	-5,1
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0	-7,9	-6,0	-8,0
Leasing		0,0	0	-7,3	-1,0	-9,8
Försäljningar		0,0	3,7	6,6	9,0	759,4
Investeringar i finansiella tillgångar	30, 31	0	-9,2		-9,2	
Förändring långfristig fordran mm		-982,0	-431,7	548,5	-7,1	21,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 353,4	-760,9	291,2	-1 421,7	-409,4
Medelsbehov att finansiera		-1 149,8	-403,0	953,0	-5,4	970,8
Kassaflöde finansiering						
Upplåning/Amortering	33	1 149,8	394,4	795,4	5,4	-831,5
Summa kassaflödefinansiering		1 149,8	-394,4	795,4	5,4	-831,5
Årets kassaflöde		0,0	-8,6	157,6	0,0	139,4
Likvida medel vid årets början		180,6	338,2	180,6	341,3	201,9
Likvida medel vid årets slut		180,6	329,6	338,2	341,3	341,3
Förändring av likvida medel		0,0	-8,6	157,6	0,0	139,4

Driftsredovisning kommun/koncernen

Ekonomisk analys kommunkoncernen

Med kommunkoncernens resultat och ställning avses Södertälje kommun tillsammans med tillhörande bolag inkluderade i en sammanställd redovisning med koncerninterna mellanhavanden eliminerade. Bolag där kommunen har ett väsentligt inflytande eller där kommunens andel uppgår till minst 20 procent är inkluderade motsvarande den ägda andelen. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den totala kommunala verksamhetens ekonomi och åtaganden.

Kommunkoncernen uppvisar 2021 ett resultat på 710 mnkr mot 959 mnkr föregående år. Kommunens resultat är 454 mnkr och Södertälje kommuns Förvaltnings AB (SKFAB) som även kallas Telgekoncernen står för 222 mnkr. Söderenergi har ett resultat på 5 mnkr mot att föregående år ha haft ett negativt resultat. Då Telge AB äger Söderenergi till 42 procent ingår ett resultat på 2 mnkr för Söderenergi i kommunkoncernens resultat. Resterande poster avser justeringar på koncernnivå med 32 mnkr.

Resultat, mnkr	2021	2020
Resultat kommunen	454	266
Resultat SKFAB (Telge)	222	687
Resultat Söderenergi (42%)	2	-45
Interna justeringar	32	51
Summa resultat kommunkoncernen	710	959

Resultat

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgår till 710 mnkr jämfört med 560 mnkr föregående år, en ökning med 140 mnkr. Det ökade resultatet exklusive jämförelsestörande poster beror framförallt på kommunens förbättrade resultat med ökade skatteintäkter och generella statsbidrag.

Resultat, mnkr	2021	2020	2019	2018	2017
Totalt	710	959	304	677	805
Exkl. jämförelsestörande	710	560	301	462	776

Finansnetto

Kommunkoncernens finansnetto inklusive jämförelsestörande poster uppgår till -164 mnkr, vilket är en försämring med 438 mnkr jämfört med 2020. Det beror på den försäljning som gjordes av ett stort fastighetsbestånd i Hovsjö. Exklusive denna jämförelsestörande post är skillnaden jämfört med föregående år 39 mnkr vilket beror till största del på ökade räntekostnader.

Finansnetto, mnkr	2021	2020	2019	2018	2017
Totalt	-164	274	-189	-61	-159
Exklusive jämförelsestörande poster	-164	-125	-191	-182	-179

Balansomslutning

Kommunkoncernens balansomslutning har sedan föregående årsskifte ökat med 1 246 mnkr till 19 843 mnkr. En högre investeringstakt är del av ökningen och det positiva resultatet har gjort att låneskulden inte har ökat i motsvarande grad. Soliditeten i koncernen under de senaste åren och uppgår nu till 39,0 procent. Inklusive pensionsåtaganden uppgår soliditeten till 30,6 procent.

Intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter inom kommunkoncernen har ökat med 14,8 procent mellan år 2020 och 2021. De ökade intäkterna kommer från Telgekoncernen där Telge Återvinnings sluttäckning av Tvetatippen bidrar till stor del samt Telge Bostäders generella hyreshöjning. Även verksamhetens kostnader har ökat. Ökningarna avser bland annat IT-, el, fjärrvärme samt underhållskostnader. Totalt har nettokostnaden för koncernen ökat med 101 mnkr men exklusive jämförelsestörande poster är kostnadsökningen 18 mnkr.

Ekonomisk analys för kommunen

Resultatet för kommunen blev 454 mnkr vilket är 188 mnkr bättre än föregående år. Resultatet exklusive jämförelsestörande poster, slutar på 393 mnkr att jämföras med bokslutet 2020 där motsvarande resultat var 218 mnkr, alltså en förbättring med 175 mnkr. Skatteutvecklingen under 2021 var 4,7 procent jämfört med 2020 och nettokostnadsutvecklingen slutade på 1,4 procent jämfört med 2020. Dessa i kombination förbättrar resultatet. På intäktssidan är det förutom skatter och bidrag, även de generellt riktade statsbidragen till följd av corona som lyfter intäkterna medan på kostnadssidan är det en återhållsam kostnadsutveckling. Mer om detta går att läsa i kontorens verksamhetsberättelser.

Nyckeltal	2021	2020	2019
Periodens resultat, mnkr	454	266	69
Nettokostnadsutveckling, %	1,4	1,5	5,8
Nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande poster, %	1,6	1,4	5,7
*Skatteutveckling, %	4,7	4,6	2,9
Soliditet, %	35,6	34,4	31,2
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser, %	24,1	22	18,7
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster/skatteintäkter och generella statsbidrag, %	6,2	3,6	0,8
* Omfattar även inkomstutjämnning, kostnadsutjämnning och övriga statliga bidrag			

Soliditet

Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som visar hur stor andel av företagets totala tillgångar som finansierats med hjälp av eget kapital. En huvudregel är att ju större andel eget kapital som finansierar företaget, desto högre och bättre är soliditeten.

Kommunens soliditet har ökat med 1,1 procentenheter sedan förra året och uppgår nu till 35,5 procent. Ökningen beror framförallt på årets resultat som var högre än budgeterat där de riktade statsbidrag i samband med corona i kombination med en återhållsam nettokostnadsutveckling är de bidragande orsakerna. Läs mer under respektive kontors verksamhetsberättelse.

Finansnetto

Liksom tidigare år har kommunen ett positivt finansnetto för år 2021. De finansiella intäkterna överstiger kostnaderna med 48 mnkr, vilket är 17 mnkr lägre än föregående år. Både ränteintäkter och räntekostnader är högre än 2020. Aktieutdelningar är något lägre än föregående år, men både ränteintäkterna från koncernbolagen och låneramsavgifter har ökat med 16,3 mnkr respektive 5,1 mnkr. Även övriga ränteintäkter har varit något högre under 2021 än föregående år. Räntekostnaden för den långfristiga upplåningen har ökat med 26,9 mnkr jämfört med 2020. Att räntorna ökar är ganska naturligt med tanke på den lågräntemiljö vi haft länge i Sverige och världen och som ser ut att vara på väg in i en uppåtgående fas. I slutet av 2021 började också konsumentprisindex att stiga, vilket kommer att få effekt på de lån som är kopplade till detta index.

Av kommunens bokförda tillgångar på 11,5 mdkr är 11,4 mdkr placerade i bolagskoncernen. Vidareutlåningen till bolagen har ökat med 430 mnkr, där Telgekoncernen ökat med 443 mnkr medan Söderenergi AB har minskat med nästan 13 mnkr.

Lånefordringarna uppgår till 10 mnkr. Resterande del av kommunens tillgångar i bolagskoncernen avser innehav av aktier i Södertälje kommuns Förvaltnings AB.

Kommunens låneskuld hos externa långgivare uppgår till 7,3 mdkr, alltså ingen större förändring under året. Förutom utlåningen till bolagskoncernen lånar kommunen ut 27 mnkr till idrottsföreningar. Kommunen har vid årsskiftet lånat ut 2,7 mdkr av egna medel till bolagskoncernen.

Foto: Liza Simonsson

Nämndernas och bolagens resultat

Nämnd, mnkr	Kommun- bidrag helår 2021	Utfall netto- kostnader 2021	Resultat 2021	Resultat- avvikelse	Resultat 2020
Järna kdn	-149,8	-148,8	1,0	0,7%	3,7
Hölö/Mörkö kdn	-76,7	-74,7	2,0	2,6%	1,4
Vårdinge-Mölbo kdn	-35,8	-34,0	1,8	4,9%	1,6
Enhörna kdn	-56,2	-55,0	1,2	2,2%	0,6
Omsorgsnämnden	-769,0	-764,5	4,5	0,6%	7,6
Socialnämnden	-771,9	-742,4	29,5	3,8%	30,2
Äldreomsorgsnämnden	-784,0	-763,2	20,8	2,7%	-38,9
Överförmyndarnämnden	-10,3	-10,5	-0,2	-1,7%	-0,2
Utbildningsnämnden	-2 497,8	-2460,5	37,3	1,5%	20,0
Kultur- och fritidsnämnden	-255,0	-258,2	-3,3	-1,6%	3,4
Stadsbyggnadsnämnden	-23,1	-22,8	0,3	1,2%	8,7
Miljönämnden	-16,5	-15,9	0,6	3,4%	0,3
Tekniska nämnden	-117,2	-117,9	-0,8	0,1%	-12,5
Kommunstyrelsen - Kommunstyrelsens kontor	-337,0	-333,9	3,1	0,9%	-10,4
Kommunstyrelsen - Politisk ledning	-82,1	-85,0	-2,8	-3,5%	-2,7
Summa nämnder	-5 982,3	-5 887,4	94,9	1,6%	12,8

Nämnd, mnkr	Budget 2021	Utfall netto- kostnader 2021	Resultat 2021	Resultat- avvikelse	Resultat 2020
Kommunövergripande poster	6 106,6	6 342,9	236,3	3,9%	252,5
-varav skatteintäkter & bidrag	6 203,1	6 407,3	204,1	3,3%	6 117
-varav finansiella poster	48,6	47,7	-0,9	-1,8%	65,1
-varav avskrivningar	-157,1	-137,6	19,5	12,0%	-171
-varav centrala poster	-201,4	-132,8	68,6	34,1%	253,0
-varav exploateringsverksamhet	40,0	41,9	1,9	4,8%	41,2
Interna poster	0,0	-2,0	-2,0	-	0
Jämförelsestörande kostnader	40,0	49,4	9,4	23,5%	46,9
Summa kommunen	124,3	453,6	329,3	5,4%	266,2
<i>Exklusive jämförelsestörande poster</i>	<i>84,3</i>	<i>404,2</i>	<i>319,9</i>	<i>5,2%</i>	<i>219,3</i>

Foto: Liza Simonsson

Kommunens resultat

Södertälje kommun redovisar ett överskott på 453,5 mnkr för 2021. Överskottet kommer både från kommunens nämnder och kommunens övergripande poster, där nämnderna bidrar med 94,9 mnkr och de kommunövergripandeposterna för resterande 358,6 mnkr.

Årets budget beslutades under coronapandemin i slutet av november 2020, vilket innebar att de skatteprognoser som fanns tillgängliga såg dystra ut. Detta begränsade kommunens ramar och gjorde att verksamheterna fick ställas om enligt de förutsättningar som fanns. Under året förändrades läget snabbt och skatteprognoserna som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) tog fram förbättrades för varje kvartal som gick. Eftersom det tar tid att ställa om och nyttja kommunens medel på ett smart och effektivt sätt har kommunen inte mycket val än att redovisa ett överskott. En av de insatser kommunen gjorde var att ge fortsatt stöd på 10 mnkr till föreningar. Det goda resultatet innebär dock att det kommer att göras satsningar inom kommunens verksamheter framöver, som bland annat innefattar en satsning på digitalisering, samordning av kommunens IT-system samt förstärkt grundbemanning inom äldreomsorgen.

Södertäljes kommunalnämnder

Kommunalnämnderna har totalt ett kommunbidrag på 318,5 mnkr och rapporterar ett överskott på 6,0 mnkr. Kommundelarnas ekonomiska resultat

präglas starkt av skolans resultat som i sin tur präglas av relationen mellan antal elever och personal. Under det senaste året har den relationen varit i balans då alla kommundelars pedagogiska verksamheter bidrar med överskott, inklusive Hölö-Mörkö som under de senaste två åren har jobbat med en åtgärdsplan inom grundskolan för att uppnå ekonomisk balans.

Social verksamhet

Omsorgsnämnden, Socialnämnden, äldreomsorgsnämnden och överförmyndarnämnden har totalt ett kommunbidrag motsvarande 2 335,2 mnkr och redovisar ett överskott på 54,6 mnkr.

En gemensam nämnare som påverkar resultatet inom sociala verksamheten i Södertälje kommun är effekterna av coronapandemin, både intäktsbortfall och olika kostnadsförändringar. Dagliga verksamheten inom omsorgsnämnden drabbades av intäktsbortfall eftersom vissa brukare valde att inte närvara, detta trots att verksamheten anpassade och införde begränsningar i enlighet med restriktionerna. Arbetsmarknadsenheten inom socialnämnden drabbades av kostnadsminskning eftersom de inte hade möjlighet att driva verksamheten i den omfattningen de hade önskat med anledning av restriktionerna som infördes till följd av coronapandemin. Detta har resulterat i lägre personalkostnader än budgeterat. Äldreomsorgsnämnden upplevde kostnadsökningar på grund av merkostnader till följd av coronapandemin.

Foto: Scandinav Bildbyrå

Kostnaderna avser framförallt förstärkning av personal på grund av sjukfrånvaro bland ordinarie personal och kohortvård av brukare, men även kostnader för skyddsutrustning och skyddsmaterial.

Den största delen av överskottet på Södertälje kommuns sociala verksamhet ligger hos socialnämnden 29,5 mnkr under 2021. Överskottet beror främst på lägre kostnader för utbetalt bistånd med 11,4 mnkr inom resultatområde arbete och försörjning samt intäkter från Migrationsverket motsvarande 8,8 mnkr. Därutöver finns oförbrukade kommunbidrag för ny familjecentral 4 mnkr och lokaler 3 mnkr och lägre personalkostnader. Nämnden har även fått statlig ersättning för sjuklönekostnader med 1,9 mnkr.

Äldreomsorgsnämnden redovisar ett överskott om 20,8 mnkr under 2021. Hemtjänst i egen regi redovisar däremot ett underskott om 40 mnkr. Verksamheten har under de senaste åren arbetat med åtgärdsplaner och har minskat underskottet totalt med 14,9 mnkr mellan 2019 och 2021. Arbetet fortsätter för att nå en budget i balans och en åtgärdsplan kommer att beslutas för hemtjänsten 2022.

Det ovan beskrivna underskottet har vägts upp genom att resultatområdet myndighet och övergripande verksamheter redovisar ett överskott om 29,8 mnkr på grund av lägre volymer än budgeterat

samt riktade statsbidrag för sjuklöneersättning för 2020 års kostnader. Därutöver redovisar resultatområde vård och omsorgsboende ett överskott om 24,2 mnkr vilket främst beror på att kostnaderna för boendeplaceringar var lägre än budgeten.

Omsorgsnämndens redovisar ett överskott motsvarande 4,5 mnkr. Den stora delen ligger inom resultatområde ordinärt boende och beror främst på att antalet utförda timmar inom framförallt hemtjänst och personligt utformat stöd är betydligt lägre än vad som budgeterades under 2021. Däremot redovisar bostad med särskild service ett underskott motsvarande 5,7 mnkr vilket främst beror på att det finns ett antal boenden med brukare med stora omvårdningsbehov där intäkterna inte täcker personalkostnaderna för dessa brukare. Dessutom ser verksamheten ser en viss förändring inom befintliga brukargrupper som leder till mer komplexa vårdbehov vilket har lett till ökade kostnader jämfört med tidigare år.

Överförmyndarnämnden redovisar ett underskott på 180 tkr, vilket främst beror på kostnader för utveckling av verksamhetssystemet samt kostnader för nämndsammanträden.

Utbildning

Utbildningsnämnden har ett kommunbidrag motsvarande 2 497,8 mnkr och redovisar ett överskott på

37 mnkr. Alla verksamhetsområden utom gymnasieskolan redovisar överskott. Överskotten förklaras sammanfattningsvis av att verksamheten under året varit präglad av den pågående pandemin samt på ökade statsbidragsintäkter. Pandemin har inneburit lägre vikariekostnader då man har varit restriktiva med vikarier för att begränsa smittriskan. Samtidigt har verksamheten kompenserats med ett statsbidrag som ersättning för sjuklön kopplad till coronapandemin. Vidare har grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen fått statsbidrag kopplade till pandemin. Ett exempel är att kommunens egenfinansiering av vuxenutbildningens yrkesutbildning minskats från 50 procent till 30 procent. Utöver de pandemirelaterade statsbidragen har verksamheten, främst grundskolan, också inför hösten 2021 förstärkts med ytterligare statsbidrag.

Underskottet inom gymnasieverksamheten, -14 mnkr, varav en större del i kommunens egen regi -8 mnkr, beror till stor del på att det pågår en avveckling av Wendela Hebbegymnasiet. Till sommaren 2022 lämnar de sista eleverna skolan. Utöver det samlade underskottet för egna skolor finns i utfallet även en kostnad på 7 mnkr för en avsättning som avser kostnader för kompensation till fristående gymnasieskolor för de egna gymnasieskolorna samlade underskott för åren 2018 – 2020.

Södertäljes stadsförvaltning

Kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden, miljönämnden och stadsbyggnadsnämnden har ett kommunbidrag ihop motsvarande 411,8 mnkr och redovisar ett underskott på 3,2 mnkr där kultur- och fritidsnämnden står för störst underskott. Nämnden har fortsatta intäktsbortfall från Stadsscenen och hyresintäkter från idrottshallar. Innan pandemin finansierades 14 procent av bruttokostnaderna av externa intäkter. Under 2020 och 2021 har de istället legat runt 9 procent. Intäkterna förväntas dock öka i samband med att restriktionerna släpper. Även tekniska nämnden har upplevt intäktsbortfall i samband med pandemin genom minskade parkeringsintäkter då kommunen har erbjudit gratis parkering för att stötta näringslivet under pandemin. Intäktsbortfallet har dock vägts upp genom att enheten för mark- och exploatering har haft 8,0 mnkr i överskott där man har haft högre intäkter för tomträttsavgälder samt låga kostnader för mindre reparationer och underhåll.

Miljönämnden och stadsbyggnadsnämnden redovisar små överskott där miljönämnden under året

har gjort extrasatsningar på friluftsliv och naturskolan som har implementerats enligt plan. Stadsbyggnadsnämnden har upplevt något större varians inom sina verksamheter där planenheten redovisar ett underskott på 3,2 mnkr, men som vägs upp av högre intäkter på bygglovsenheten och enheten för geografisk information.

Kommunövergripande förvaltning

Kommunstyrelsen har under ett kommunbidrag på 419,1 mnkr och redovisar ett överskott på 0,3 mnkr. Även om resultatet är mycket nära ekonomisk balans, går det att hitta avvikelser inom nämndens verksamheter. De negativa avvikelserna kommer främst från kommunövergripande kostnader i samband med införandet av det nya ekonomisystemet och finansiella kostnader inom internbanken. Avvecklingskostnader i samband med nedläggning av kontorservice har också tyngt nämndens resultat.

Den kommunövergripande förvaltningen innefattar också kommunens övergripande poster som bland annat inbegriper centrala poster, pensionskostnader, skatter och bidrag samt exploateringsverksamheten. Det är dessa poster som genererar majoriteten av kommunens 453,5 mnkr överskott. Kommunens skatter och bidrag var 204,1 mnkr mer än budgeterat och på kommunens centrala poster fanns det 68,6 mnkr kvar i ofördelade medel där den största delen kommer från reservanslag för volymkompensation inom pedagogiska påsen och äldreården. Även reservanslag för lokalvårdskompensation, lokalkompensation och kompensation för kapitalkostnader på totalt 47,8 mnkr fanns kvar. Kommunen har utöver detta haft 107,7 mnkr högre pensionskostnader än budgeterat vilket minskar kommunens resultat.

För exploateringsverksamheten så uppgick exploateringsresultatet till 42 mnkr vilket innebär vilket är något över budgeterat och är i samma nivå som exploateringsresultatet för tidigare år. Under året har kommunen bland annat sålt mark i projekt Dagliljan i Västergård för 40 mnkr samt åtta tomträtter på 6,5 mnkr.

Telgekoncernens resultat

Resultat koncernen, mnkr	Årets resultat	Budget	Avvikelse	Resultat 2020	Avvikelse 2020
Koncernens verksamhetsresultat	527,0	524,4	2,6	465,1	61,9
Räntenetto	-182,5	-183,2	0,7	-158,4	-24,1
Koncernreserv	0	-30	30	0	0
Koncernens operativa resultat	344,5	311,2	33,3	306,7	37,8
Reavinster/förlustförsäljningar	2,2	0	2,2	486,6	-484,4
Utdelning	7,3	1,5	5,8	8,7	-1,4
Nedskrivningar/återläggningar	-52,4	-38,1	-14,3	-68	15,6
Koncernens resultat före skatt	301,6	274,6	27,0	734,0	-432,4
Uppskjuten skatt	-79,5	-29,4	-50,1	-46,4	-33,1
Koncernens resultat	222,1	245,2	-23,1	687,6	-465,5

För 2021 redovisar koncernen ett resultat efter skatt på 222,1 mnkr. Koncernens verksamhetsresultat har ökat jämfört med föregående år till 527,0 mnkr.

Verksamhetsresultatet har haft en nedåtgående trend de senaste fem åren. År 2021 blev således ett trendbrott. Den största positiva posten är ökade intäkter, där bland annat Telge Återvinnings sluttäckning bidrar till stor del samt Telge Bostäders generella hyreshöjning.

Den största negativa posten är övriga kostnader. Här återfinns bland annat ökade kostnader för IT i moderbolaget. Den näst största negativa posten är ökade elkostnader till följd av det kraftigt höjda marknadspriset på el. Även fjärrvärmekostnaderna ökade främst till följd av ett kallare år än 2020. Ytterligare en negativ post är underhållskostnader, där Telge Återvinnings retroaktiva avfallsskatt och ökade avsättning till sluttäckning förklarar ökningen jämfört med föregående år.

Räntan på koncernens lån uppgick i snitt under året till 1,47 procent, upp från 1,21 procent från föregående år. Den höjda räntan beror till viss del på en ökad inflation som driver upp räntan. S&P Global Rating gav kommunkoncernen ett fortsatt högt kreditbetyg AA+/A-1+; Outlook stable. Den högre räntenivån i kombination med en ökad skuld med 59,2 mnkr höjde koncernens räntekostnader med 24,1 mnkr.

Koncernreserven ska täcka oförutsedda kostnader som stormar, extremt höga elpriser, översvämningar och kreditförluster. I år har de höga elpriserna utnyttjat en del av detta utrymme. Kostnaderna tas dock i dotterbolagens redovisning.

Årets reavinster uppgår till 2,2 mnkr och avser Telge Bostäders försäljning av fastigheterna Lampan 5 och 9. Föregående år var reavinsten på 486,6 mnkr och kom från försäljningen av hyreslägenheterna och radhusen i Hovsjö.

Telge Bostäder har under året erhållit en utdelning av Glasberga KB på 7,3 mnkr. Utdelningen klingar av i takt med att de sista tomterna säljs av i Glasberga och nya utdelningar kommer tidigast när man börjar sälja av tomter från detaljplan 4 längre fram i tiden.

Foto: Telge

Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till det bokförda värdet. Årets nedskrivningar uppgår till -52,4 mnkr. 19,3 mnkr av den totala nedskrivningen avser Luna och är driven av inriktningsbeslutet att riva Luna vilket medför högre vakansgrad, minskade intäkter och ett lägre värde. Hitintills är fastigheten nedskriven med 82,3 mnkr. Större nedskrivningar i Luna kan komma att ske i samband med ett rivningsbeslut. 12,5 mnkr avser nedskrivningar av Castor 5. Totalt är nu fastigheten nedskriven med 22,3 mnkr. Återläggningar av tidigare års nedskrivningar har gjorts med 22,3 mnkr i Turkosen 13. Nedskrivningar av stadsnätet har gjorts med 43,1 mnkr till följd av olönsamhet i projektet SN2020 (landsbygdsnätet), vilket var känt redan när beslutet tog.

Årets skattekostnad uppgår till 60,7 mnkr (46,4 mnkr). Av skattekostnaden betalar koncernen 18,8 mnkr (14,1 mnkr). Resterande 60,7 mnkr utgör en beräknad uppskjuten skatt.

Telgekoncernens resultat per bolag

Nedan kommenteras de operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster för 2021. Om bolaget har haft reavinster eller nedskrivningar kommenteras även verksamhetsresultatet.

Resultat koncernen, mnkr	Årets resultat	Budget	Avvikelse	Resultat 2020	Avvikelse 2020
Södertälje Kommun Förvaltnings AB (SKF)	-19,4	-17	-2,4	16,8	-2,6
Resultat SKF AB	-19,4	-17	-2,4	16,8	-2,6
Telge AB Moderbolag	-45,7	-44,9	-0,8	-46,4	0,7
Telge AB A Affärsstöd	3,7	0,3	3,4	7,5	-3,8
Resultat Telge AB Moderbolag	-42	-44,6	2,6	-38,9	-3,1
Telge Bostäder	116,8	126,7	-9,9	113,7	3,1
Reavinster Telge Bostäder	2,2	0	2,2	0	2,2
Nedskrivningar Telge Bostäder	10	0	10	-5	15
Telge Hovsjö	3,5	4,8	-1,3	1,3	2,2
Reavinster Telge Hovsjö	0	0	0	496,5	-496,5
Nedskrivningar Telge Hovsjö	0	0	0	0	0
Telge Fastigheter, koncern	17,1	12,1	5	46,3	-29,2
Reavinster Telge Fastigheter	0	0	0	2,8	-2,8
Nedskrivningar Telge Fastigheter	-19,3	0	-19,3	-63	43,7
Resultat Bostäder & Fastigheter	130,3	143,6	-13,3	592,6	-462,3
Telge Nät	180	184	-4	173,5	6,5
Reavinster Telge Nät	0	0	0	0	0
Nedskrivningar Telge Nät	-43,1	-38,1	-5	0	-43,1
Telge Återvinning	22,3	21,7	0,6	27,8	-5,5
Resultat Nät & Miljö	159,2	167,6	-8,4	201,3	-42,1
Telge Energi	44,8	45,8	-1	37,4	7,4
Resultat Energi	44,8	45,8	-1	37,4	7,4
Södertälje Hamn	4	5,3	-1,3	3,3	0,7
Telge Hamn	-1	-0,9	-0,1	-0,5	-0,5
Resultat Hamn	3	4,4	-1,4	2,8	0,2
Telge Inköp	1,9	2,6	-0,7	2,3	-0,4
Tom Tits Experiment	-6,6	-16,8	10,2	-13,1	6,5
Telge Tillväxt	1	0,1	0,9	0,4	0,6
Resultat övriga Telgebolag	-3,7	-14,1	10,4	-10,4	6,7
Resultat efter finansnetto	272,2	285,7	-13,5	768	-495,8
Koncernjusteringar	27,4	23,4	4	11	16,4
Telge reserver	0	-30	30	0	0
Resultat efter justeringar och reserver	299,6	279,1	20,5	779	-479,4
Söderenergi 42%	2	-4,2	6,2	-45	47
Koncernens resultat före skatt	301,6	274,9	26,7	734	-432,4
Skatt	-79,5	-29,4	-50,1	-46,4	-33,1
Koncernens resultat	222,1	245,5	-23,4	687,6	-465,5

Telge AB

Telge AB redovisar ett resultat efter finansnetto på -42,0 mnkr (-38,9 mnkr). Årets resultat inkluderar anteciperade utdelningar på sammanlagt 1,0 mnkr (0,8 mnkr) från dotterbolagen. Verksamhetsresultatet uppgår till -53,9 mnkr (-48,7 mnkr).

Koncernenheten (Telge AB Moderbolaget) har ett resultat efter finansnetto på -45,6 mnkr (-46,4 mnkr). Verksamhetsresultatet uppgår till -57,6 mnkr (-56,2 mnkr). Det försämrade verksamhetsresultatet beror på ökade köpta IT-tjänster, men där minskade personalkostnader till följd av en minskad pensions-skuld och uthyrning av en resurs till ett dotterbolag kompenserar. Bolaget har haft en investeringsutgift på 2,0 mnkr (5,6 mnkr).

Affärsstöd (Telge AB Affärsstöd) har ett resultat efter finansnetto på 3,6 mnkr (7,5 mnkr), vilket är i linje med att verksamheten ska ses som en självkostnad mot dotterbolagen.

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat efter finansnetto på 129,0 mnkr (108,7 mnkr). Årets resultat är påverkat av nedskrivningar av Castor 5 med 12,3 mnkr (10,0 mnkr). Återläggning av tidigare års nedskrivning har gjorts med 22,0 mnkr (10 mnkr) i Turkosen 13 (Fornbacken). Bolaget har erhållit en utdelning av Glasberga på 7,3 mnkr (8,7 mnkr). Verksamhetsresultatet uppgår till 154,6 mnkr (142,4 mnkr). Det förbättrade verksamhetsresultatet är i huvudsak en effekt av den allmänna hyreshöjningen, och till viss del en effekt av de affärsinvesteringar som gjorts under året. Årets investeringar uppgår till 310,0 mnkr (267,5 mnkr). Avvikelsen beror på ett ökat antal lokalanpassningar, styckvisa moderniseringar samt investeringar i gemensamma utrymmen. Årets affärsinvesteringar i nyproduktion uppgår 28,1 mnkr och avser Gullpudran som färdigställdes med 24 nya lägenheter.

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat efter finansnetto på 3,5 mnkr (497,8 mnkr). Förra årets resultat inkluderar en reavinst från försäljningen av 660 lägenheter och 126 radhus med 496,5 mnkr. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 3,4 mnkr (2,0 mnkr). Årets investeringar uppgår till 18,6 mnkr (17,8 mnkr). Merparten av investeringarna har använts till att bygga ett nytt lokalkontor till Telge Hovsjö. En mindre del har använts till styckvis modernisering av lägenheter.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat efter finansnetto på -2,2 mnkr (-13,9 mnkr). Årets resultat inkluderar en nedskrivning av Luna med -19,3 mnkr (-63,0 mnkr) till följd av minskande hyresintäkter som är en direkt följd av ägarens inriktningsbeslut att riva fastigheten. Verksamhetsresultatet uppgår till 111,2 mnkr (129,4 mnkr). Tappet i verksamhetsresultatet i jämförelse med föregående år är i stora drag kopplat till ett sämre resultat i Luna. Där vakanskostnader står för 2/3 av försämringen och förgävesinvesteringar från tiden när Luna skulle renoveras står för 1/3. Årets investeringar uppgår till 263,6 mnkr (198,6 mnkr).

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat efter finansnetto på 136,9 mnkr (172,4 mnkr). Årets resultat är belastad med en nedskrivning av stadsnätet med 43,1 mnkr (0 mnkr) till följd av bristande lönsamhet i projektet som var känt när beslut togs. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 209,4 mnkr (196,8 mnkr). Det förbättrade verksamhetsresultatet är hänförligt till att man föregående år belastade resultatet med cirka 19 mnkr i kostnader för det aktiva bredbandsnätet som tidigare hanterats som investeringar. Rensat för denna post är verksamhetsresultatet sämre än föregående år. Årets investeringar uppgår till 417,3 mnkr (324,8 mnkr). Investeringarna fördelar sig ganska jämnt inom de fyra affärsområdena. Det kan dock nämnas att 90,5 mnkr har investerats i stadsnätet som till viss del skrevs ned i samband med bokslutet.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat efter finansnetto på 22,3 mnkr (27,8 mnkr). Den taxefinansierade verksamheten visar ett resultat på -14,2 mnkr (-6,2 mnkr) och den kommersiella verksamheten visar ett resultat på 36,6 mnkr (34,0 mnkr). Det förbättrade resultatet på den kommersiella verksamheten kommer från sluttäckningsaffären, där bolaget får betalt för de material som använts till att täcka deponin. Den ökade förlusten på den taxefinansierade verksamheten beror på ökade kostnader för drift och underhåll, och ligger i linje med planen för att ta ut en avgift av kundkollektivet som är en självkostnad över tid. Årets investeringar uppgår till 20,9 mnkr (29,9 mnkr). Den lägre investeringsvolymen beror på att merparten av biokolsanläggningen belastade 2020 års bokslut, samt att inköpen av sopbilar har varit lägre.

Foto: Telge

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat efter finansnetto på 44,8 mnkr (37,4 mnkr). Året har kantats med en mängd negativa externa faktorer utöver corona. Ett högt elpris i kombination med kallt väder är en ekonomiskt svår kombination för ett elhandelsbolag, som dock hanterats på ett ekonomiskt bra sett. Dock har det satt avtryck i en negativ kundtillväxt. Inga investeringar har gjorts under året.

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat efter finansnetto på 4,0 mnkr (3,3 mnkr). Både intäkter och kostnader på totalen följdes åt jämfört med föregående år. Inom de olika affärsområdena minskade RoRo-verksamheten en aning till följd av komponentbristen i världen. Detta kompenseras dock av ökade marknadsandelar inom containerverksamheten. Investeringarna uppgår till 14,8 mnkr (34,1 mnkr) och merparten avser den nya kranen i Sydhamnen.

Tom Tits Experiment

Tom Tits Experiment redovisar ett resultat efter finansnetto på -6,6 mnkr (-13,1 mnkr). Verksamhetsresultatet förbättrades jämfört med 2020 främst till följd av diverse bidrag från staten. Besöksantalet var nästan lika lågt som 2020, cirka 75 000 besökare, vilket är 100 000 lägre än ett normalår, utan pandemi. Årets investeringar uppgick till 1,8 mnkr (3,8 mnkr), där minskningen främst förklaras av att den tänkta köksrenoveringen inte kommer att genomföras med egna medel.

Telge Inköp

Telge Inköp redovisar ett resultat efter finansnetto på 1,9 mnkr (2,3 mnkr). Den huvudsakliga förklaringen till det sämre resultatet är ökade personalkostnader, där en retroaktiv pensionskostnad för föregående vd är en delförklaring. Avtalstroheten i Telgekoncernen har sjunkit med 1 procentenhet till 91 procent, men håller sig över målet på 90 procent avtalstrohet. Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt redovisar ett resultat efter finansnetto på 1,0 mnkr (0,4 mnkr). Arbetslösheten bland ungdomar och utrikesfödda har minskat under året. Dock är den fortfarande högre än under 2019. Efterfrågan på bolagets tjänster har således varit hög under året. Antal anställda minskade till 116 personer (118 personer). Bolaget har inte haft några investeringsutgifter.

Söderenergi

Söderenergi redovisar ett resultat efter finansnetto på 32,2 mnkr (-119,4 mnkr). Förklaringen till det förbättrade resultatet går dels att finna i att 2021 var ett kallt år, med en värmeleverans som var 18 % högre än föregående år. Men även elpriset var till fördel för Söderenergi. Spotpriset på el uppgick till 67 öre/kWh i snitt (Elprisområde SE3) att jämföra med 2020 då snittpriset uppgick till 22 öre/kWh. Det dåliga resultatet 2020 berodde på produktionsproblem.

Investeringar

Kommunkoncernens investeringar

Kommunkoncernens investeringar uppgår till 1 366,5 mnkr där Telgekoncernen står för 1 047,4 mnkr och kommunen för 280,2 mnkr. I kommunkoncernen ingår också av Söderenergi till 42 procent; här redovisas Södertälje kommuns andel av bolagets totala investeringar, som då motsvarar 38,9 mnkr.

De immateriella investeringarna uppgick till totalt 5 mnkr och avsåg kommunen.

Investeringar totalt i kommunkoncernen (mnkr)	2021
Kommunen	280,2
SKFAB-koncernen (Telgekoncernen)	1 047,4
42% av Söderenergi	38,9
Summa investeringar koncernen	1 366,5

Investeringar i kommunen

Investeringarna i kommunen uppgick för helåret till 2021 till 280 mnkr, vilket är 25 mnkr mer än för året innan, dock med en budget som var 58 mnkr högre än 2020 (före budgetjusteringar på 33 mnkr). Utfallet innebär att genomförandegraden var 62 procent, att jämföra med 73 procent för 2020, 74 procent för 2019 och 70 procent för 2018. Prognosen för helåret var per sista augusti 73 procent.

Den lägre procentuella genomförandegraden jämfört med de senaste åren beror dels på att ett antal större projekt inom tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden har förskjutits i tiden, dels på att budgeten för 2021 varit väsentligt större. Utfallet på 280 mnkr är högre än något av de senaste fem åren, då det genomsnittliga utfallet varit 237 mnkr.

Pandemin har inte påverkat investeringsutfallet i någon betydande omfattning. Dock har vissa IT-investeringar fått skjutas framåt på grund av leveransproblem på världsmarknaden.

Merparten av 2021 års investeringar i kommunen har avsett vägbyggnation, idrottsanläggningar, exploateringsvägar samt utbyggnad av gång- och cykelvägar.

Kommunfullmäktige fattade i maj 2021 ett beslut om ett extra investeringspaket på 75 mnkr för 2021 och 2022 med inriktning på åtgärder för att skapa tryggare miljöer, mer tillgängliga platser och att skapa förutsättningar för mer aktivitet i Södertälje kommun. Av dessa medel avsåg 17,4 mnkr 2021. Utfallet för året uppgick till 9,3 mnkr.

Fördelningen av det totala utfallet per nämnd ser ut som följer.

Investeringsutfall förvaltningen 2021 (tkr)	Budget total	Utfall total	Genomförande-grad i %	Prognos helår
Järna kommundel	56 640	28 721	51	46 620
Hölö-Mörkö kommundel	5 568	4 196	75	5 250
Vårdinge-Mölnbo kommundel	2 940	2 271	77	2 600
Enhörna kommundel	3 750	3 122	83	3 450
Omsorgsnämnden	3 000	445	15	2 100
Socialnämnden	3 708	1 865	50	3 700
Äldreomsorgsnämnden	10 571	4 261	40	10 562
Utbildningsnämnden	16 196	10 484	65	11 400
Kultur- och fritidsnämnden	33 360	7 117	21	11 375
Stadsbyggnadsnämnden	4 440	3 397	77	4 440
Miljönämnden	804	500	62	0
Tekniska nämnden	279 780	200 026	71	219 825
Kommunstyrelsen	27 712	13 833	50	29 023
Centrala poster	1 600	0	0	0
Summa	450 069	280 238	62	350 345

Fördelningen mellan KS/KF-investeringar (nyinvesteringar) och nämndinvesteringar (reinvesteringar) framgår av följande tabell.

Investeringsutfall förvaltningen 2021 (tkr)	Budget KS/KF	Utfall KS/KF	Budget nämnd	Utfall nämnd
Järna kommundel	54 852	27 951	1 788	770
Hölö-Mörkö kommundel	4 872	3 811	696	385
Vårdinge-Mölnbo kommundel	2 100	859	840	1 412
Enhörna kommundel	3 200	3 004	550	118
Omsorgsnämnden	1 800	0	1 200	445
Socialnämnden	2 508	1 375	1 200	490
Äldreomsorgsnämnden	8 567	727	2 004	3 534
Utbildningsnämnden	9 200	4 150	6 996	6 334
Kultur- och fritidsnämnden	28 572	3 025	4 788	4 092
Stadsbyggnadsnämnden	2 040	1 578	2 400	1 819
Miljönämnden	804	100	0	400
Tekniska nämnden	207 852	140 161	71 928	59 865
Kommunstyrelsen	5 712	11 786	22 000	2 047
Centrala poster	1 600	0	0	0
Summa	333 679	198 527	116 390	81 711

KS/KF-investeringar

Kommunstyrelse/kommunfullmäktige beslutade investeringar utgörs av investeringar i nya projekt. KS/KF-investeringarna uppgår för helåret till 199 mnkr, att jämföra med budgeten på 334 mnkr, vilket ger en genomförandegrad på 59 procent.

Huvuddelen av dessa investeringar ligger inom Tekniska nämnden, Kultur- och fritidsnämnden samt Kommunstyrelsen. Bland det som genomförts hittills under året märks bland annat investeringar i stadsutveckling och beläggningsarbeten.

Nämndinvesteringar

Nämndinvesteringar utgörs av reinvesteringar i redan existerande tillgångar. Ramen beslutas av kommunfullmäktige för de ingående projekten, men respektive nämnd har vid behov möjlighet att fördela om medel.

Investeringarna uppgick för år 2021 till 82 mnkr, jämfört med budgeterade 116 mnkr, vilket motsvarar en genomförandegrad på 70 procent.

Nämndinvesteringar som utförts under året är återanskaffning av förslitna inventarier, uppgradering av teknik inom IT, inköp av fordon och maskiner samt olika åtgärder inom gator, vägar och parker.

Särskilda satsningar

Kommunfullmäktige fattade i maj ett beslut om ett extra investeringspaket med åtgärder för att skapa tryggare miljöer, mer tillgängliga platser och förutsättningar för mer aktivitet i Södertälje kommun.

Paketet omfattar 75 miljoner kronor i investeringsmedel för perioden 2021–2022. Exempel på projekt är trafiksäkerhetshöjande åtgärder, åtgärder mot nedskräpning, säkerhet och trygghet kring förskolor och skolor, utveckling av badplatser och lekplatser, satsning på offentlig konst samt upprustning av idrottsplatser.

Av de föreslagna åtgärderna avser 44,3 mnkr trygghetskapande åtgärder och 30,7 mnkr åtgärder för hållbarhet och tillgänglighet i kommunen. För 2021 utgör tilläggsbudgeten 17,4 mnkr utöver den beslutade budgeten. Under 2022 ingår projekten i ordinarie Mål och budget.

Av de 17,4 mnkr som avsåg 2021 har 9,3 mnkr tagits i anspråk, att jämföra med prognosen per sista augusti på 11,9 mnkr.

Särskilda satsningar 2021 investeringar helår (tkr)		Budget 2021	Utfall total 2021	Genomförandegrad i %	Budget 2022	Budget total
Järna kommunalnämnd	KS/KF-investeringar	0	0		900	900
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	KS/KF-investeringar	0	0		200	200
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	KS/KF-investeringar	1 500	554	37	470	470
Kultur- och fritidsnämnden	KS/KF-investeringar	3 075	2 000	65	4 400	7 475
Utbildningsnämnden	Lokalinvesteringar	2 800	600	21	29 700	32 500
Tekniska nämnden	KS/KF-investeringar	10 050	6 094	61	21 905	33 455
Summa		17 425	9 248	53	57 575	75 000

Verksamhetslokaler

Kommunens investeringar i verksamhetslokaler, som i sin helhet utförs av Telge Fastigheter, uppgick under 2021 till 230 mnkr. Det är en genomförandegrad på totalt 65 procent av en total investeringsbudget för lokaler på 356 mnkr efter budgetjusteringar. Budgetjusteringar är till exempel flytt av outnyttjade investeringsmedel från 2020 till 2021 samt beslut om utökningar i samband med delårsbokslutet i april. Årets genomförandegrad har ökat i jämförelse med 2020 då den var 37 procent. Det är en minskning jämfört med årsprognosen i delårsbokslutet i augusti som var 70 procent. Skillnaden mot prognosen består i huvudsak av lägre utfall i utbildningsnämnden. De särskilda satsningarna för trygghet och trivsel 2021 redovisas separat.

Genomförandegraden av investeringar varierar kraftigt mellan nämnderna från kultur- och fritidsnämnden med ett utfall på 128 procent som därmed överskrider budgeterade investeringar till äldreomsorgsnämnden som nyttjat 15 procent av sin investeringsbudget. Flera lokalprojekt i nämnderna som inte kunnat nyttja sina investeringar under 2021 har påverkats tidsmässigt av ändrade förutsättningar gällande strukturplaner/detaljplaner vilket förskjutit projekt framåt till kommande budgetår.

Kultur- och fritidsnämndens avvikelse består uteslutande av ökade kostnader för projektet "Torekällberget ökad tillgänglighet" där totalkostnaden ökat kraftigt från de ursprungligen budgeterade medlen.

För äldreomsorgsnämnden beror avvikelsen främst på projektet för äldreboendet i Lina 4:27 där projekteringen pågår med förväntad inflyttning år 2024. För perioden har Telge Fastigheter upparbetade kostnader om drygt 11 mnkr. Orsaken till att inte hela årets budget om 83 mnkr nyttjas, är att markförvärvet och produktionsstartsbeslutet skulle göras under året. På grund av ett omtag i detaljplaneprocessen har tidplanen förskjutits.

För utbildningsnämnden beror avvikelsen mot budget främst på ombyggnationen av Braxen där kostnaderna förflyttats mellan åren. Den är nu klar bortsett från några mindre justeringar. Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka i Fornhöjden, Glasberga, Rosenlund och Östertälje. Bygget av förskolan Solhem beräknas bli ett halvår försenad. Förseningen beror på detaljplanearbetet samt att det har uppstått problem med dagvatten i Glasberga. Detta innebär att cirka 15 mnkr inte förbrukas i år.

Kommunstyrelsen har en budget om 68 mnkr för underhåll av verksamhetslokaler och arenor. Denna budget hanteras av Telge Fastigheter. Utfallet för 2021 är drygt 69 mnkr. Den största posten avser planerat underhåll för Braxen 2 om 22 mnkr där största posten är dränering. Andra stora poster är takrenovering av Ronnaskolan (8 mnkr) och kylmaskin på Holmfastvägen (6 mnkr).

Lokalinvesteringar per nämnd 2021 (tkr)	Budget inkl. justeringar	Utfall	Genomförande-grad i %	Helårsprognos delår augusti
Järna kommunalnämnd	7 500	4 740	63%	4 000
Hölö-Mörkö kommunalnämnd	7 000	5 415	77%	7 300
Vårdinge-Mölnbo kommunalnämnd	30 700	28 036	91%	31 300
Omsorgsnämnden	39 375	38 300	97%	35 000
Äldreomsorgsnämnden	89 100	13 243	15%	17 900
Utbildningsnämnden	97 350	51 802	53%	78 280
Kultur- och fritidsnämnden	11 900	15 237	128%	9 300
Kommunstyrelsen	70 000	69 178	99%	73 000
Tekniska nämnden	3 000	611	20%	0
Socialnämnden		3 630	-	-
Summa	355 925	230 191	65%	256 080

Lokalförsörjningsprocessen

Under 2021 har implementering av den nya lokalförsörjningsprocessen påbörjats. Den nya processen sker i tre huvudsakliga planeringsprocesser med tillhörande plandokument på lång, mellanlång och kort sikt. Under 2021 har den första delprocessen lokalbehovsplan genomförts. Under 2022 fortsätter implementeringen av de övriga planeringsprocesserna lokalresursplan och lokalförsörjningsplan, där planeringsprocessen inför Mål och budget är kärnan.

Lokalförsörjningsprocessens syfte är att få en sammanhållen, hållbar och långsiktig process för planering av nya verksamhetslokaler och effektiv lokalförsörjning. Det är en utmaning att klara av framtida expansion i kommunen och kommunkoncernens gemensamma lokalbestånd måste användas och förvaltas på ett mer effektivt sätt. Samplaneringen mellan kommunens ledning, kommunkontoren och fastighetsbolaget behöver utvecklas. Även samutnyttjande av lokalerna behöver undersökas. I den nya processen har kommunstyrelsens kontor huvudansvaret för lokalinvesteringsprojekt, respektive nämnds kontor ansvarar för behovsbeskrivningen och Telge Fastigheter ansvarar för utvecklingen och genomförandet av lösningarna, det vill säga lokalförsörjningen.

Utifrån ett ekonomiskt och miljömässigt resursperspektiv är strategin i planeringsarbetet att utgå från en fyrstegsprincip som utvecklats av Trafikverket. Syftet är att förvalta befintliga lokalresurser och undersöka om lokalbehov kan lösas på annat sätt än nybyggnation.

- TÄNKA OM – Överväga åtgärder som kan påverka behovet av lokaler samt kraven på lokalerna.
- OPTIMERA – Överväga åtgärder som medför ett mer effektivt utnyttjande av de befintliga lokalerna.
- BYGGA OM – Vid behov görs begränsade ombyggnationer.
- BYGG NYTT – Om behovet inte kan tillgodoses i de tre tidigare stegen.

Nya mötesforum har startats under 2021 som möjliggör effektivare samarbete i hela lokalförsörjningsprocessen. Dessa forum samlar kompetens från respektive nämnd, samhällsbyggnadskontoret, kommunstyrelsens kontor och Telge Fastigheter. Fokus ligger på långsiktighet och kontinuitet från planerna så att behov

av lokaler ska fångas upp tidigare. Detta möjliggör resurseffektiva och långsiktigt hållbara lösningar för kommunens lokalbehov.

Under 2021 har ett digitalt kartverktyg, GIS, börjat användas för att underlätta visualisering av utbyggnation och koppla det till lokalbehov och resursplanering. Under 2022 kommer arbete pågå med att utveckla GIS för större funktionalitet och stöd i kommande lokalresursplanering. En förhoppning är att verktyget ska kunna visa befolkningstillväxt, lokalbehov och kapacitet.

Arbetet med lokalförsörjningsprocessen kommer regelbundet att återkopplas till kommunens förtroendevalda. Dels i form av information vid återkommande möten men också då plandokument från varje delprocess föredras i kommunens nämnder och beslutas i kommunfullmäktige. Under 2021 har samtliga nämnder fått information om lokalförsörjningsprocessen och tagit del av lokalbehovsplanen som hanteras av kommunfullmäktige i början av 2022.

Den kommunkoncerngemensamma investeringsprocessen

Arbetet med implementeringen av den nya, kommunkoncerngemensamma investeringsprocessen, som beslutades av kommunfullmäktige 2017, fortsätter. Under 2021 påbörjades arbetet med att ta fram en investeringsriktlinje för att dokumentera hur kommunkoncernen tillämpar den investeringspolicy som kommunfullmäktige fastställde 2020. Detta genom att dokumentera kommunkoncernens investeringsprocess, organisation och ansvar i denna process samt dess ingående delprocesser.

Riktlinjen kommer att fastställas av kommunstyrelsen och koncernstyrelsen och kompletteras med en mer utförlig investeringshandbok för förvaltningen och bolagskoncernen. Detta planeras ske under 2022.

Exploateringsinvesteringar

Investeringar för utbyggnaden av allmän plats i exploateringsprojekt uppgick till 41 mnkr under 2021 vilket är en ökning på 17 procent från budget. Den största posten under året har varit utbyggnaden av gator i Almnäs norra del som under 2021 har kostat kommunen 33 mnkr, arbetet löper på enligt planen och möjliggör försäljning av tomter i den första etappen.

Utbygganden i projekt Båtvarvet Pershagen har också pågått under 2021 med en investering på 3 mnkr; i Båtvarvet byggs gator och gångstråk som möjliggör för ca 60 nya bostäder. I projekt Igelsta strand har investeringar för finplanering av allmän platsmark uppgått till 2 mnkr. I projekt Norra Myrstugan i anslutning till Tvetavägen har projektering av en ny kommunal genomfartsväg inletts med en investeringskostnad på 1 mnkr, som sedan kommer att ersättas av exploitören. Investeringen möjliggör en utbyggnad av ca 120 bostäder.

Investeringar i exploateringsprojekt 2021	Investe- ringsutfall	Privat bidrag	Statliga bidrag	Budget
Bostadsområden				
Båtvarvet Pershagen	2 800	0	0	
Igelsta strand	1 916	0	0	
Norra Myrstugan	1 058	0	0	
Övriga bostadsområden	1 728	0	0	
Summa	7 503	0	0	
Arbetsområden	0	0	0	
Almnäs	33 251	0	0	
Övriga arbetsområden	370	0	0	
Summa	33 622	0	0	
Totala investeringar	41 125	0	0	35 000

Investeringar i bolagskoncernen

Investeringarna uppgick under till 1 047,4 mnkr (2020: 883,2 mnkr). Den ökade investeringstakten jämfört med föregående år ligger i linje med de planer som funnits där budgeten uppgick till 1 279,5 mnkr. De största investeringsposterna avser Telge Nätts infrastrukturinvesteringar i fjärrvärme, elnät, VA och stadsnät. Dessutom Telge Bostäders reinvesteringar i äldre fastigheter. En mindre andel avser affärsinvesteringar i nyproduktion som uppgår till 24 stycken lägenheter i Gullpudran. Även Telge Fastigheters investeringar i verksamhetslokaler står för en relativt stor del av investeringsutfallet, även om utfallet är lägre än den budgeterade volymen. Investeringarna i verksamhetslokaler utgörs bland annat av ombyggnation av Braxen, byggnation av LSS-boende, ombyggnation före detta Bårstaskolan, Mölnbo Idrottshall och byggnation av Solhem förskola. Genomförandegraden av investeringar uppgår till 82 procent på förbrukad investeringsutgift. Mätt som genomförda projekt är genomförandegraden lägre då en del av investeringsutgiften har använts till att finansiera projekt som blivit fördröjade.

Investeringsutfall SKF-koncernen (tkr)	Budget 2021	Utfall 2021	Genomförandegrad i %
Telge AB Moderbolag	10 100	2 000	20
Telge Bostäder	251 600	308 400	123
Telge Hovsjö	17 800	18 600	104
Telge Fastigheter, kommersiella lokaler	4 500	24 000	533
Telge Fastigheter, kommunala verksamhetslokaler	389 500	239 600	62
Telge Nät	479 600	417 300	87
Telge Återvinning	46 700	20 900	45
Telge Energi	1 600	0	0
Södertälje Hamn	71 100	14 800	21
Tom Tits Experiment	7 000	1 800	26
Summa	1 279 500	1 047 400	82

Noter

Redovisningsprinciper

Den kommunala redovisningen är upprättad i enlighet med Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer.

Amortering

Amortering på långfristiga lån avseende nästkommande år redovisas som kortfristigt lån.

Anläggningstillgångar (förkortat AT)

Inventarier som ska redovisas som en anläggningstillgång ska ha ett värde av minst ett prisbasbelopp (47 600 exkl. moms år 2021) och en varaktighet av minst tre år. I de kommunala bolagen är beloppsgränsen ett halvt prisbasbelopp (23 800 exkl. moms år 2021).

Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett halvt prisbasbelopp, kostnadsförs direkt.

Avskrivningar

Avskrivningstiderna beräknas utifrån bedömd nyttjandetid. Avskrivningstid för immateriella tillgångar är 3–5 år (5–10 år i Telgekoncernen), maskiner/inventarier 3–50 år (2–50 år i Telgekoncernen), byggnader 3–50 år (10–100 år i Telgekoncernen). Mark och gatukropp skrivs inte av.

Kapitalkostnader beräknas för investeringar gjorda under året från och med månaden för anskaffandet fr o m 2021. För större investeringar beräknas kapitalkostnader från i idrifttagandet av anläggningen. Linjär avskrivning används.

Komponentavskrivningar har tillämpats på investeringar från och med 2013 för kommunen och 2014 för Telgekoncernen. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. När det gäller gatukropp förekommer avskrivning om marken är av sämre kvalitet, exempelvis sankmark.

En schablonberäkning har gjorts för genomsnittlig kvarvarande avskrivningstid för kommunen men inte för Telgekoncernen.

Exploateringsredovisning

Kommunen följer gällande lagstiftning och normering i samband med kommunal markexploatering. Exploateringsområden för bostäder och arbetsområden redovisas som omsättningstillgångar. Vid försäljning resultatredovisas varje tomt tillsammans med matchande kostnader. Utgifter för gator och andra tillgångar som ska kvarstå i kommunens ägo aktiveras. Gatukostnadsersättningar bokförs löpande som intäkt. Detaljplaneutgifter kostnadsförs.

Finansiella anläggningstillgångar

Sammansatta instrument

När det gäller redovisning av sammansatta finansiella instrument redovisar kommunen utan uppdelning av komponenter.

Emissionskostnader

Kommunens emissionskostnader periodiseras månadsvis under innevarande bokslutsår.

Finansiell leasing

De finansiella leasingavtal kommunen har gäller leasing av fordon. Övriga leasingavtal klassas som operationella och redovisas i not med årets kostnad samt återstående åtagande.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller kassaflödesanalysen.

Pensioner

Pensionskulden redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Det innebär att pension intjänad till och med 1997 redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning respektive kortfristig skuld i balansräkningen. Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10.

Den del av pensionen som de anställda själva får placera, den s.k. individuella delen av pensionskulden, har bokförts som kortfristig skuld. Pension för förtroendevalda politiker har bokförts från 2012.

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt årsredovisningslagen och bokföringsnämndens allmänna råd för större företag.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning har upprättats enligt RKR:s rekommendation R16. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av den ekonomiska ställningen för kommunen och kommunens ägda bolag. Kommunen använder förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, vilket innebär att endast ägda andelar av företagens räkenskaper konsolideras.

I enlighet med R16 medges att bolag av obetydlig omfattning kan undantas från den sammanställda redovisningen. Delägda företag vars omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av kommunens skatteintäkter och statsbidrag får uteslutas förutsatt att de tillsammans inte överskrider 5 procent av skatteintäkter och statsbidrag.

Följande bolag har undantagits:

- Glasberga AB och KB
- SYVAB AB
- Telgehallen AB
- Citlab Fastigheter i Södertälje AB
- Science Park

Kommunkoncernens bolag och ägarandelar framgår av organisationsschemat.

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats genom att en beräknad slutavräkning för innevarande år har intäktsbokförts. Som grund har Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) decemberprognos använts i enlighet med RKR R2.

Övriga avsättningar

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Övriga intäkter

Södertälje kommun periodiserar investeringsinkomster från offentliga bidragsgivare enligt RKR R2. Investeringsbidrag som inte kommer från offentlig aktör (tex bidrag från exploatörer enligt exploateringsavtal) och gatukostnadsersättningar redovisas som intäkter när kommunens åtaganden enligt avtal är klart.

Bidrag till statlig infrastruktur

Södertälje kommun ingick 2009 ett avtal om att ge bidrag till statlig infrastruktur om 30 mnkr för området Almnäs. Dessa bidrag har tagits upp som tillgång och årlig upplösning påbörjades 2013.

Säkringsdokumentation

Enligt RKR R8 "Redovisning av derivat och säkringsredovisning" ska kommuner i säkringsdokumentationen redogöra för syftet med säkringen, vilken risk som säkras, den säkrade posten samt de säkringsinstrument som används.

Södertälje kommun lånar pengar för att finansiera tillgångar som kommunen och dess bolag äger. För att hantera variationer i skuldens storlek så används en mix av korta och långa lån. Upplåningen sker ibland till fast ränta och ibland till rörlig ränta beroende på vad som för tillfället anses vara fördelaktigt.

Kommunfullmäktige har i policy fastställt den önskade räntebindningstiden för skulden. För att efterleva denna policy och för att hantera valutarisk vid upplåning i annan valuta än i svenska kronor använder kommunen ränte- och valutaderivat.

Säkrad risk

Kommunen använder derivat för att säkra två olika typer av risker: ränterisk och valutarisk.

Ränterisk

Definition: Marknadsräntornas påverkan på kommunens resultat.

Resultatet påverkas av förändringar i basränta, vanligtvis STIBOR 3M samt av effekten av räntekurvans lutning som normalt ger högre långräntor och därmed högre kostnader om man binder räntan på längre tid.

Valutarisk

Definition: Risken att betalningar hänförliga till lån upptagna i annan valuta än svenska kronor kan komma att fördyras när växelkurser varierar.

Säkrad post

Ränterisk

Den säkrade posten utgörs av framtida betalningar av ränta hänförliga till finansiering på 5 674 mnkr. Utöver befintliga lån är även prognostiserade räntebetalningar hänförliga till framtida upplåningstransaktioner säkrad post.

Valutarisk

Framtida betalningar i annan valuta än svenska kronor som är hänförliga till fyra olika lån på totalt 80 miljoner Euro.

Säkringsinstrument*Ränterisk*

De säkringsinstrument som används är olika typer av räntederivat vars syfte är att forma ränterisken i linje med finanspolicyn. Det vanligaste instrumentet är vanliga ränteswapar där kommunen erhåller/betalar fast ränta, men även instrument med olika typer av optionalitet inkluderas.

I de fall säkringarna innehåller utställd optionalitet, kommer de inte i något fall att medföra en risk för att i förväg okända och för kommunen negativa marknadsvärdesförändringar kan komma att realiseras om motparten utnyttjar sin option. Om optionaliteten innebär att kommunen kan komma att behöva betala en fast ränta, är den fasta räntan känd i förväg.

Valutarisk

Valutarisken säkras med valutaränteswapar så att alla kassaflöden omvandlas till svenska kronor.

Kvalitativ bedömning av säkringsförhållandets effektivitet

2021-12-31 bedöms samtliga identifierade säkringar vara effektiva enligt kriterierna nedan.

Ränterisk

Säkringsstrategin avseende ränterisken präglas av ett portföljperspektiv som innebär att det är karaktären på portföljen som helhet som bedöms och inte enskilda affärer. Bedömningen av säkringarnas effektivitet kan därmed inte ske genom att enskilda säkringar bedöms mot enskilda lån utan utgår också från portföljperspektivet. I samband med årsbokslutet görs en kvalitativ bedömning av säkringarnas effektivitet genom att med hjälp av olika kriterier jämföra villkoren för säkringsinstrumenten med villkoren för den säkrade posten. Kritiska villkor utgörs av nominella belopp, löptid och räntebas. Effektiviteten bedöms också utifrån om strategin för ränteriskhantering uppfylls.

Valutarisk

I samband med årsbokslutet görs en bedömning av säkringarnas effektivitet genom att jämföra de huvudsakliga villkoren för säkringsinstrumenten med de huvudsakliga villkoren för den säkrade posten. Kritiska

villkor utgörs av nominella belopp, löptid, räntebas och fixingdatum. De kritiska villkoren måste vara helt matchade för att säkringen ska anses vara effektiv.

Redovisning

Räntekostnaderna för derivat inom ramen för säkringsredovisning redovisas löpande i resultaträkningen som en del av kommunens räntekostnader med hänsyn tagen till periodisering av upplupen ränta. Derivat som faller utanför ramen för säkringsredovisning marknadsvärderas dessutom och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Kommunen har tre derivataffärer som ej klassificerats som säkringsinstrument. Marknadsvärdet på ett av derivaten är negativt per den 2021-12-31 och en derivatskuld har bokförts.

Foto: Pontus Orre

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Avgifter	244,9	255,3	1 925,8	1 188,5
Aktiverat arbete för egen räkning	0,0	0,0	49,6	46,3
Försäljningsmedel	60,7	73,0	60,7	73,0
Försäljning primär verksamhet	86,9	82,4	86,9	82,4
Hyror och arrenden	100,5	92,1	1 851,2	1 840,0
Driftbidrag	514,1	564,9	514,1	564,9
Övrigt	92,3	70,0	669,5	697,7
Summa intäkter	1 099,5	1 137,7	5 157,8	4 492,8

Not 2 Verksamhetens kostnader (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Råvaror och handelsvaror	12,0	0,0	2 460,9	1 845,4
Personalkostnader	3 620,6	3 596,6	4 287,5	4 271,0
Lokaler, fastigheter, anläggningar	760,2	774,0	177,6	194,6
Datastöd, inventarier, maskiner	156,7	202,5	156,7	202,5
Övrigt material, tjänster	466,1	384,9	840,9	624,4
Köp av primär verksamhet	1 655,9	1 626,2	1 655,9	1 626,2
Bidrag, transfereringar	291,8	298,2	291,8	298,2
Skatt bolagsredovisning/Korrigerings Söderenergi	0,0	0,0	53,8	57,9
Summa verksamhetens kostnader inkl. skatt och minoritetsandel¹	6 963,3	6 882,4	9 924,9	9 120,2
¹ Varav kostnader för räkenskapsrevision	1,6	1,8	3,3	3,1

Not 3 Avskrivningar och nedskrivningar (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Planenliga avskrivningar	121,2	130,0	675,7	660,1
Nedskrivningar	0,6	24,2	53,0	87,7
Avskrivning Immateriella anläggningstillgångar	8,0	8,1	14,6	14,9
Avskrivning Leasingavtal	7,8	8,9	23,0	41,7
S:a av- och nedskrivningar	137,6	171,2	766,3	804,4

Not 4 Verksamhetens nettokostnad

Verksamhetens nettokostnad i kommunen uppgår till 6 001 mnkr och har ökat med 1,4 % sedan 2020. Kommunkoncernens nettokostnad uppgår till 5 533,4 mnkr inkl. skatt och har ökat med 1,9 %.

Not 5 Jämförelsestörande poster (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Reavinster (materiella)	2,3	6,5	8,4	79,8
Reaförluster (materiella)	0,0	0,0	-18,4	0,0
Nettoförsäljning exploateringsfastigheter	47,1	41,2	47,1	41,2
S:a Jämförelsestörande poster	49,4	47,7	37,0	121,0

Not 6 Skatteintäkter (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Allmän kommunalskatt	4 194,2	4 146,4	4 194,2	4 146,4
Skatteavräkning föregående år	16,3	-23,7	16,3	-23,7
Skatteavräkning innevarande år	114,3	-70,7	114,3	-70,7
S:a skatteintäkter	4 324,8	4 052,0	4 324,8	4 052,0

Skatteintäkterna har ökat med 6,7 % sedan 2020.

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Inkomstutjämningsbidrag	1 152,5	1 116,4	1 152,5	1 116,4
Kommunal fastighetskatt	164,0	160,8	164,0	160,8
Tillfälligt statsbidrag för flyktingar	0,0	30,9	0,0	30,9
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag för LSS	200,2	192,9	200,2	192,9
Regleringsbidrag	297,3	101,2	297,3	101,2
Generella bidrag från staten ¹	43,3	179,5	43,3	179,5
<i>varav Statsbidrag för att säkerställa god vård och omsorg om äldre</i>	30,6	0,0	30,6	0,0
<i>varav Skolmiljarden</i>	12,7	0,0	12,7	0,0
Kostnadsutjämning	225,2	283,2	225,2	283,2
S: a Generella statsbidrag och utjämning	2 082,5	2 064,9	2 082,5	2 064,9

Generella statsbidrag och utjämning har ökat med 0,9 % sedan 2020.

¹ I delårsbokslut augusti 2021 redovisades dessa bidrag under verksamhetens intäkter.

Not 8 Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (mnkr)

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har ökat med 4,7 % sedan 2020.

Not 9 Finansiella intäkter och kostnader (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Finansiella intäkter				
Utdelning	8,0	10,4	15,2	10,4
Försäljning finansiella tillgångar	0,0	0,0	0,3	399,0
<i>Varav jämförelsestörande poster¹</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>399,0</i>
Ränta övriga bolag inom SKFAB	151,7	135,4	0,0	10,0
Räntor mm	3,4	0,4	7,1	3,0
Låneramsavgift	49,0	43,9	0,0	0,0
S:a finansiella intäkter	212,0	190,1	22,6	422,4
Finansiella kostnader				
Räntor	109,9	83,0	132,3	85,5
Orealiserad värdeförändring	0,0	0,2	0,0	0,2
Ränteswap inklusive bolagen	42,0	46,0	42,0	67,0
Ränta pensionsskuld	11,0	-4,6	11,0	-4,6
Aktieägartillskott	0,0	0,0	0,0	0,0
Förlust försäljning ²	0,4	0,0	0,4	0,0
Övrigt	1,0	0,5	1,0	0,5
S:a finansiella kostnader	164,3	125,0	186,7	148,6
S:a Finansiellt netto	47,7	65,1	-164,1	273,8

¹ Försäljning i dotterbolag av Södertälje fastigheter Delom

² Likvidation av Vårljus AB

Not 10 Immateriella tillgångar (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Ingående bokfört värde	18,6	18,8	39,2	45,8
Årets inköp	5,1	7,9	5,8	8,0
Om klassificeringar	0,0	0,0	5,6	0,3
Justering till pågående anläggning ¹	-5,4	0,0	-5,4	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivning/nedskrivning	-8,0	-8,1	-14,6	-14,9
Utgående bokfört värde	10,3	18,6	30,5	39,2
<i>Genomsnittlig kvarvarande avskrivningstid</i>	<i>1,3</i>	<i>2,3</i>	<i>2,1</i>	<i>2,6</i>

¹ Pågående arbete Immateriella tillgångar flyttade till pågående arbete Mark och byggnader vid byte av ekonomisystem.

Not 11 Mark och byggnader inkl. pågående nyanläggningar (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Verksamhetsfastigheter	29,2	33,3	4 276,5	4 235,7
Fastigheter för affärsverksamhet	0,1	0,0	6 367,9	5 748,6
Publika fastigheter	1 287,1	1 288,2	1 287,1	1 288,2
Fastighet för annan verksamhet	23,0	24,3	23,0	24,3
Övriga fastigheter	1,1	0,0	1,1	0,0
Markreserv	74,8	72,0	74,8	72,0
Pågående nyanläggningar	445,4	225,6	1 466,7	1 805,4
S:a Mark och byggnader	1 860,9	1 643,4	13 497,0	13 174,2

Not 12 Mark och byggnader inkl. pågående nyanläggningar (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Ingående bokfört värde	1 643,4	1 538,3	13 174,2	13 255,2
Årets anskaffning	70,7	193,5	1 156,1	1 041,8
Om klassificering	0,0	0,0	-640,5	-353,0
Utrangering/Avyttring	0,0	0,0	-3,3	0,0
Försäljning	-3,4	-6,2	-77,44	-358,8
Reavinst/realförlust	2,3	6,1	-55,44	90,6
Avskrivningar	-71,9	-70,0	-391,3	-413,3
Nedskrivning	-0,1	-18,3	-5,3	-88,3
Justering till pågående anläggning ¹	9,1	0,0	9,1	0,0
Förändring pågående anläggningar	210,8	0,0	210,8	0,0
Utgående bokfört värde	1 860,9	1 643,4	13 497,0	13 174,2
<i>Genomsnittlig kvarvarande avskrivningstid exkl. pågående nyanläggningar (år)</i>	20	20	30	28

¹ Pågående arbete Immateriella och Materiella tillgångar flyttade till pågående arbete Mark och byggnader vid byte av ekonomisystem.

Not 13 Maskiner, inventarier exkl. leasing (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Ingående bokfört värde	186,9	202,8	3 374,20	3 148,50
Årets anskaffning	30,4	50	30,6	128,7
Om klassificering	0	0	639,4	353
Utrangering/Avyttring	0	0	-1,1	-0,6
Försäljning	0	-0,4	-1,6	-1,6
Reavinst/realförlust	0	0,4	-4,7	0
Avskrivningar	-49,3	-60	-278,3	-246,8
Nedskrivning	-0,5	-5,9	-47,7	0,6
Justering till pågående anläggning ¹	-3,6	0	-3,6	-7,6
Utgående bokfört värde	163,9	189,9	3 706,8	3 374,20
<i>Genomsnittlig kvarvarande avskrivningstid exkl. pågående nyanläggningar (år)</i>	3	3	13	14

Not 14 Enbart leasing (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Ingående bokfört värde	24,4	26,0	433,5	465,5
Årets anskaffningar	0,0	7,3	0,0	7,3
Om klassificering	1,0	0,0	1,0	0,0
Årets avskrivningar	-7,8	-8,9	-29,1	-39,3
Bokfört värde	17,6	24,4	405,4	433,5
<i>Genomsnittlig kvarvarande avskrivningstid (år)</i>	3	3	14	11

Not 15 Årets förändring av inventarier, fastigheter och anläggningar (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Ingående bokfört värde	1 854,7	1 767,1	16 987,3	16 842,6
Årets anskaffningar	311,9	250,8	1 397,5	1 170,5
Om klassificering	0,0	0,0	14,5	0,0
Justering till pågående arbete ¹	5,4	0,0	5,4	0,0
Försäljningar	-6,1	-6,6	-11,7	-246,8
Reavinster/förluster	5,0	6,5	-7,3	-358,2
Utrangering/Avyttring	0,0	0,0	-19,1	89,0
Nedskrivning	-0,6	-24,2	-53,0	-420,9
Avskrivningar	-127,9	-138,9	-698,7	-88,9
Bokfört värde²	2 042,4	1 854,7	17 614,4	16 987,3

¹ Pågående arbete Immateriella tillgångar flyttat till pågående arbete Mark och byggnader vid byte av ekonomisystem.

² I jämförelsesiffrorna för kommunen och koncernen 2020 ingår leasingtillgångar som inte redovisades i not i årsredovisningen 2020.

Not 16 Bidrag till statlig infrastruktur (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Trafikplats Almnäs E20 Upplösning sker fr.o.m. 2013 i 25 år.	14,5	15,3	14,5	15,3
Årets upplösning	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Utgående balans Trafikplats Almnäs	13,6	14,5	13,6	14,5

Not 17 Finansiella anläggningstillgångar (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Aktier, andelar, bostadsrätter				
Södertälje kommuns Förvaltning AB (antal 500 nom värde 100 kr)	1 392,4	1 392,4	0,0	0,0
Citlab Fastigheter i Södertälje AB (antal 1 000 nom värde 50 kr)	14,9	14,9	14,9	14,9
Glasberga Fastighets AB (antal 1 000 nom värde 100 kr)	0,1	0,1	0,1	0,1
Sthlm:s regionens försäkring AB (antal 81 799 nom värde 100 kr)	8,2	8,2	8,2	8,2
Science Park AB (antal 500 nom värde 100 kr)	0,1	0,1	0,1	0,1
AB Vårljus ¹ (antal 2 555 nom värde 200 kr)	0,0	0,5	0,0	0,5
Bostadsrätter ²	0,1	0,1	0,1	0,1
Andelar i Kommuninvest	91,8	82,6	91,8	82,6
S:a Aktier andelar bostadsrätter	1 507,6	1 498,9	115,2	106,5
Fordran Söderenergi AB	774,1	786,7	0,0	0,0
Långfristig fordran Telgekoncernen	9 212,5	8 769,2	0,0	0,0
<i>Summa långfristiga fordringar Telgekoncernen</i>	<i>9 986,6</i>	<i>9 555,9</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Uppskjuten skattefordran SKFAB/Söe	0,0	0,0	13,0	17,3
Övrigt	27,7	26,8	35,9	24,5
S:a Långfristiga fordringar	10 014,4	9 582,7	41,8	41,8
S:a Finansiella anläggningstillgångar	11 521,9	11 081,6	164,1	148,3

¹ Likviderat 2021.

² I årsredovisningen 2020 ingick här 50 tkr som avsåg aktier i Science Park AB.

Not 18 Fakturafordringar (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Totalt fakturerat	593,6	509,6		
Fakturafordringar	95,3	36,4	400,5	333,7
Förfallna	49,8	12,0		

Nedskrivna kundfordringar i kommunen har belastat resultatet med 9,8 mnkr.

Not 19 Övriga fordringar (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Stats- och regionbidragsfordringar				
AMS	0,0	0,0	0,0	0,0
Särskilda statsbidrag	11,2	24,4	11,2	24,4
Periodiserade kommunalskatteinkomster	-0,4	0,0	-0,4	0,0
EU-bidrag fordringar	0,0	1,8	0,0	1,8
S:a Stats- och regionbidragsfordringar	10,8	26,2	10,8	26,2

Övriga kortfristiga fordringar				
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	177,6	183,0	781,2	410,9
Kommunalskatt	60,0	-136,1	0,0	0,0
Fastighetsavgift	91,9	84,2	0,0	0,0
Mervärdesskatt	60,1	48,6	0,0	0,0
Övriga kortfristiga fordringar	1,4	4,5	249,9	60,9
S:a Övriga kortfristiga fordringar	391,0	184,2	1 031,1	471,7

S:a Övriga fordringar	401,8	210,4	1 041,8	497,9
------------------------------	--------------	--------------	----------------	--------------

Not 20 Likvida medel (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Nordea (kreditlimit 600 mnkr)	329,4	337,9	341,0	341,0
Kassor	0,2	0,3	0,3	0,3
S:a Likvida medel	329,6	338,2	341,3	341,3

Not 21 Summa Eget kapital	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Ingående Eget kapital	4 692,2	4 426,0	7 022,7	6 063,7
<i>varav avsatt till resultatutjämningsreserv av 2018-års resultat</i>	<i>151,0</i>	<i>151,0</i>	<i>151,0</i>	<i>151,0</i>
<i>varav kompetensförsörjningsfond</i>	<i>107,6</i>	<i>119,1</i>	<i>119,1</i>	<i>119,1</i>
Periodens resultat	453,6	266,2	709,7	959,0
S:a Eget kapital	5 145,8	4 692,2	7 732,4	7 022,7
<i>varav:</i>				
Anläggningskapital	6 538,7	6 424,2	9 472,2	8 996,1
Rörelsekapital	-1 392,9	-1 732,1	-1 739,9	-1 973,4

Not 22 Avsättningar (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Pensioner och löneskatt				
Aktualiseringsgrad för kommunen är 98 %	2021	2020	2021	2020
Ingående Pensionsavsättning inkl. politiker	518,7	464,7	549,9	509,4
Pensionsutbetalningar	-14,7	-14,2	-14,7	-14,2
Ny intjänad pension	50,7	53,6	50,7	53,6
Ränte- och basbeloppsuppräknig	8,4	12,6	8,4	12,6
Övrigt/förändring	27,5	2,0	24,3	3,5
S:a avsatta pensioner	590,6	518,7	633,6	564,9
Ingående löneskattskuld (kommunen)	125,8	112,7	137,0	112,8
Årets löneskattförändring (kommunen)	17,4	13,1	17,4	24,2
S:a avsatt löneskatt	143,3	125,8	154,4	137,0
S:a avsatta pensioner och löneskatt	733,9	644,5	788,0	701,9
Avsättningar skatt				
Ingående avsättning för skatt*	0,0	0,0	785,0	796,7
Årets förändring skatt	0,0	0,0	39,4	-11,7
S:a avsatt skatt	0,0	0,0	824,4	785,0
<i>* Ingående avsättning skatt 2020 justerad i samband med fusion i Söderenergi AB. Avsättningen utgör 20,6 procent av obeskattade reserver. Återstoden redovisas i eget kapital.</i>				
Ingående övriga avsättningar	67,9	32,6	184,6	149,4
Avfallshantering/deponi/destruktion vattenhaltig olja	-1,7	-4,7	-1,7	-4,8
Avfallshantering/deponi avsättning	27,8	40,0	27,8	40,0
Efterbehandlingskostnader Telge Återvinning	0,0	0,0	5,9	0,0
S:a utgående övriga avsättningar	94,0	67,9	216,6	184,6
Summa avsättningar	827,9	712,5	1829,0	1671,5

Not 23 Långfristiga lån (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Reverslån	15,4	718,7	15,4	718,7
Obligationslån	4 260,0	2 760,0	4 260,0	2 760,0
Obligationslån med real ränta	720,0	1 534,0	720,2	1 534,0
Överkurs obligationslån	71,5	51,3	71,5	51,3
Lån i utländsk valuta	727,5	727,5	727,5	727,5
Övrigt	385,7	0,0	0,0	0,0
S:a Långfristiga lån	6 180,1	5 791,5	5 794,4	5 791,5

Not 24 Marknadsvärde swappar	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Genomsnittlig ränta %	2,14	1,77	2,33	2,32
Genomsnittlig ränta exkl. derivat %	1,55	1,14	1,77	1,45
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,7	2,6	2,7	3,0
<i>Kapitalförfall, andel av skuld</i>				
0-1 år	17%	31%	17%	31%
1-3 år	52%	32%	52%	32%
3-5 år	25%	26%	25%	26%
5-10 år	5%	10%	5%	10%
Över 10 år	1%	1%	1%	1%
Genomsnittlig räntebindningstid, år inkl. derivat	3,0	3,0	3,0	3,0
Genomsnittlig räntebindningstid, år exkl. derivat	1,4	1,4	1,4	1,4
Säkrad låneskuld	5 673,6	4 816	5 673,6	4 816
Marknadsvärde derivat, mnkr	-73,8	-126,9	-101,1	-222,6
Räntekostnader, mnkr inkl. derivat	151,9	129,0	174,3	178,5

Kommunen använder derivat för att hantera ränterisken. Användningen av derivat har till 2021 inneburit en ökad räntekostnad med 42 mnkr för kommunen och för koncernkoncernen.

Not 25 Långfristiga skulder inklusive investeringsbidrag	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Förskottsbetalad fondering VA SKFAB	0,0	0,0	122,1	125,6
Periodiserad intäkt anslutningsavgifter SKFAB	0,0	0,0	228,5	189,6
Långfristig del leasingskuld	9,5	18,6	333,2	381,4
Investeringsinkomster	17,1	22,6	0,0	0,0
Diverse långfristiga skulder	14,9	0,0	37,9	28,1
S:a långfristiga skulder	41,5	41,1	721,8	724,8

Not 26 Kortfristiga lån (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Nordea företagskredit (kreditlimit 600 mnkr)	0,0	0,0	0,0	0,0
Kortfristiga lån	0,0	1 355,0	0,0	1 355,0
Amortering tom 1 år framåt	1 164,3	200,0	1 164,3	200,0
S:a Kortfristiga lån	1 164,3	1 555,0	1 164,3	1 555,0

Not 27 Kortfristiga skulder (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Förutbetalda intäkter, upplupna kostnader	118,1	175,0	979,2	588,3
Leverantörsfakturor	357,3	88,8	1015,8	573,1
Preliminär skatt, arbetsgivaravgifter	172,5	187,1	0,0	0,0
Skattekonto hos Skatteverket	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatteskuld staten	0,0	0,0	46,9	48,7
Skatteskuld staten moms	11,8	0,0	0,0	0,0
Retroaktiva löner	8,6	9,2	8,6	9,2
Semesterskuld (exkl. PO)	136,8	133,8	182,8	183,6
Ej kompenserad övertid (exkl. PO)	3,5	3,5	3,5	3,5
Upplupna pensioner	105,6	108,5	122,1	121,7
Upplupen löneskatt pensioner	25,6	26,3	40,3	55,7
Periodiserade räntekostnader	21,1	25,1	21,1	25,1
Statliga projektmedel	122,1	76,7	122,1	76,7
Periodiserad Flyktingschablon	4,5	5,1	4,5	5,1
Övrigt	19,3	1,2	10,7	93,2
S:a Kortfristiga skulder	1107,0	840,3	2 557,5	1 783,9

Not 28 Ställda panter och ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Ställda panter				
Kapitalförsäkring SKFAB	0,0	0,0	0,1	0,3
Fastighetsinteckning Telge Fastigheter-koncern	0,0	0,0	138,6	138,6
Fastighetsinteckning Söderenergi AB	0,0	0,0	2,6	0,02,6
Summa ställda panter	0,0	0,0	141,5	141,5
Borgensförbindelse och övriga ansvarsförbindelser				
Borgen och andra förbindelser mot kommunens företag	859,6	858,6	862,1	861,1
Kommunal borgen- och förlustansvar för egna hem	0,0	0,1	0,0	0,1
Borgen och andra förpliktelser mot kommunens föreningar	5,6	5,6	5,6	5,6
Förvaltningsuppdrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Borgen för EFO checkräkningskredit, SÖE	0,0	0,0	2,5	2,5
Summa borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser	865,2	864,3	870,2	869,3
Pensioner				
Ingående ansvarsförbindelse inklusive löneskatt:	1670,5	1 710,9	1 670,5	1 710,9
Ränte- och basbeloppsuppräkning	22,8	40,0	22,8	40,0
Ändring av försäkringstekniska grunder ¹	32,9	-7,0	32,9	-7,0
Ny intjänad pension	0,1	1,1	0,1	1,1
Årets utbetalningar	-79,4	-79,1	-79,4	-79,1
Övrig post	-0,8	12,5	-0,8	12,5
Byte av tryggande	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av löneskatten	-5,9	-7,9	-5,9	-7,9

Not 28 Ställda panter och ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Utgående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	1 640,3	1 670,5	1 640,3	1 670,5
Ansvarsförbindelse Södertörns brandförsvarsförbund (inkl. löneskatt)	24,0	23,4	24,0	23,4
Summa pensionsförbindelser	1 664,3	1 693,9	1 664,3	1 693,9
Egna medelsförvaltning (sker via sidoordnad redovisning)	0,1	0,2	0,1	0,2

Leasingåtaganden				
<i>Maskiner och inventarier</i>				
Förfaller inom 1 år	8,1	12,1	46,9	23,0
Förfaller mellan 1-5 år	9,5	16,9	363,6	410,5
Förfaller senare	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa leasingåtaganden	17,6	29,0	410,5	433,5

Hyrer				
Förfaller inom 1 år	715,0	722,1		
Förfaller mellan 1-5 år	2 202,6	2 475,0		
Förfaller senare	8 121,8	8 447,8		
Summa åtaganden hyror	11 039,4	11 644,9		

Not 29 Nettoresultat/förluster	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Reavinst maskiner/inventarier	0,0	0,4	1,7	0,0
Reaförlust maskiner/inventarier	0,0	0,0	-6,3	0,0
Reavinst fastigheter o övr.	2,3	6,1	6,7	90,6
Reaförlust fastigheter	0,0	0,0	-12,1	0,4
Reaförlust immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	-8,0
Reavinst finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	399,0
Reaförlust finansiella anläggningstillgångar	-0,4	0,0	-0,4	0,0
Nettoresultat/förluster	1,9	6,5	-10,4	482,0

Not 30 Försäljningar	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Fastigheter	3,4	6,2	9,0	357,4
Maskiner och inventarier	0,0	0,4	0,0	2,8
Finansiella anläggningstillgångar	0,1	0,0	0,1	399,2
Summa försäljningar	3,6	6,6	9,2	759,5

Not 31 Bokfört värde	Kommun 2021	Kommun 2020	Koncern 2021	Koncern 2020
Fastigheter	1,1	0,1	12,8	265,2
Maskiner och inventarier	0,0	0,0	6,3	12,1
Finansiella anläggningstillgångar	0,5	0,0	0,5	0,1
Summa försäljningar	1,6	0,1	19,6	277,4

Not 32 Upplåning (mnkr)	Kommun 2021	Kommun 2020	Kommun förändr.	Koncern 2021	Koncern 2020	Koncern förändr.
Kortfristig leasing	8,1	8,9	-0,8	44,1	48,0	-3,9
Kortfristiga lån	1 164,3	1 555,0	-390,7	1 164,3	1 555,0	-390,7
Långfristiga lån	6 180,1	5 791,5	388,6	5 794,4	5 791,5	2,9
Långfristig leasingsskuld	9,5	18,6	-9,1	333,2	381,4	-48,2
Övriga långfristiga skulder exkl. investeringsbidrag	3,3	0,0	3,3	3,3	3,1	0,2
S:a upplåning	7 365,3	7 374,0	-8,7	7 339,3	7 779,0	-439,7

Borgen Kommuninvest

Södertälje kommun har i (oktober 2012) ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storlek på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten för Södertälje kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i Sveriges ABs totala förpliktelser till 510 966 mnkr och totala tillgångar till 518 680 mnkr kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 956 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 944 mnkr.

Not 33 Större ekonomiska interna engagemang 2020 – kommunkoncernen								
	Försäljning		Långa lån netto		Borgen		Finan. intäkter	
	Köp	Sälj	Från	Till	Från	Till	Från	Till
Södertälje Kommun	843		8 827		859		185	
Telge AB		20		111		38		2
AB Telge Bostäder		6		2 301		3		46
Telge Fastigheter AB		744		4 189		0		84
Södertälje Hamn AB		0		135		2		3
Telge Hamn AB		0		149		0		3
Tom Tits Experiment AB		12		-2		0		0
Telge Nät AB		13		1 456		0		29
Telge Energi AB		4		-113		0		0
Telge Återvinning AB		3		13		75		1
KB Luna		21		531		0		11
Telge Hovsjö AB		1		-267		0		1
Telge Inköp AB		5		-1		0		0
Telge Tillväxt AB		14		-3		0		0
SKFAB		0		328		0		7
Science Park		0		0		5		0
Summa	843	843	8 827	8 827	859	123	185	185
Söderenergi (100%)						436		
Syvab						300		
Summa	843	843	8 827	8 768	859	859	185	185

BILAGA 1:

Uppföljning av mål och särskilda uppdrag

Inledning

För att utveckla Södertälje på ett hållbart sätt har kommunfullmäktige tagit fram åtta övergripande mål. Målen har kategoriserats i sex målområden som är viktiga för att på ett långsiktigt och hållbart sätt utveckla Södertälje.

I det här dokumentet anges en sammanfattad uppföljning av kommunfullmäktiges mål, inriktningar och uppdrag. Under respektive KF-mål anges vilken eller vilka nämnder som gjort uppföljning av målet och en sammanfattning av nämndernas rapport.

Uppföljningen bör ses som en helhet. Inriktningar, uppdrag och mål är överlappande. Att en nämnd inte följt upp ett mål innebär inte att inget arbete inom området skett, utan det kan istället ha knutits till en inriktning eller uppdrag.

Enligt mål och budget ska nämnderna, med undantag av målområdet "Attraktiv arbetsgivare", förhålla sig till kommunfullmäktiges mål i sina verksamhetsplaner genom att förtydliga och konkretisera målen inom ramen för sitt specifika samhällsuppdrag och de målgrupper nämnden ansvarar för.

I nämndernas reglementen har kommunfullmäktige beskrivit vilka samhällsuppdrag som respektive nämnd ansvarar för. Samtliga nämnder förväntas fokusera på att hålla hög kvalitet i de ansvarsområden som angivits i respektive reglemente. Nämnderna förväntas också systematiskt analysera och förbättra sitt arbete inom samtliga ansvarsområden samt prioritera vilka delar av verksamheterna som är viktigast att stärka under budgetperioden.

Kommunfullmäktige anger i mål och budget även specifika fokusområden för varje nämnd som de förväntas att särskilt fokusera på under verksamhetsåret. I detta dokument redovisas under varje målområde vad detta har inneburit för varje nämnds inriktning.

Sammanfattning

Uppföljningen av kommunfullmäktiges mål visar inte på några större avvikelser. Resultaten inom förskolans samtliga prioriterade kunskapsområden är lägre än året innan. Den totalt sett lägre målluppfyllelsen i år beror nästan uteslutande på att pojkarnas målluppfyllelse sjunkit inom samtliga kunskapsområden inom förskolan. Årets utveckling innebär även att skillnaden mellan pojkar och flickor nu är större än föregående år och den största sedan den könsuppdelade resultatrapporteringen inleddes för fyra år sedan. Förutsättningarna under pandemin kan ha gjort det svårare att möta upp pojkarnas lärande i den undervisning som bedrivits. Oavsett anledning så blir skillnaden mellan pojkar och flickor ett stort fokus i arbetet under kommande läsår.

Inom grundskolan är både det genomsnittliga meritvärdet och andelen behöriga elever till gymnasieskolans högskoleförberedande program och yrkesprogram högre i jämförelse med föregående år. En möjlig bidragande faktor till de positiva resultaten i grundskolan är det fokus på kvalitet i undervisningen som har funnits under läsåret 2020/21. Det systematiska kvalitetsarbetet har inte innehållit några andra förbättringsområden än att öka kvaliteten i undervisningen.

Resultaten visar en god målluppfyllelsen när det gäller att bidra till att medborgarna har goda livsvillkor. Antalet invånare som under året erhållit ekonomiskt bistånd har fortsatt att minska och så även antal barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd.

Inom ekologisk hållbarhet pågår flera uppdrag och åtgärder. Resultatet visar delvis på en positiv utveckling, dock inte inom alla områden. Kommunen uppnår sammantaget en god ekonomisk hushållning för 2021.

Av de fyra indikatorerna inom målområdet attraktiv arbetsgivare visar sjukfrånvaron en positiv utveckling. Att sjukfrånvaron har minskat kan bero på att ett stort antal medarbetare haft möjlighet att arbeta hemifrån, vaccinerat sig och överlag har följt Folkhälsomyndighetens riktlinjer.

Andelen heltidsarbetande totalt i kommunen har ökat sedan mätningen i december 2020 men har inte riktigt nått upp till riktvärdet för 2021. Södertälje ligger väl till i jämförelse med övriga kommuner i landet och den positiva utvecklingen är det goda resultatet av ett välplanerat och målmedvetet arbete sedan ett antal år tillbaka. Medarbetarengagemang är enda indikatorn som under året utvecklats åt fel håll och resultatet behöver djupare analyseras. Handlingsplaner upprättas där så behövs och åtgärder kommer att vidtas för att uppnå ytterligare förbättringar i den egna arbetsmiljön. Personalomsättningen totalt i kommunen ökar och överstiger vid årets slut riktvärdet på 9 procent. Totalt sett ligger värdet ändå i en nivå som är att betrakta som sund och naturlig för en stor organisation.

“Resultaten visar en god målluppfyllelsen när det gäller att bidra till att medborgarna har goda livsvillkor.”

Målområde	Antal specifika fokusområde	Antal uppdrag	Genomfört	Pågår
Kunskapskommunen Södertälje	5	0	1	4
Södertäljes medborgare	20	0	2	18
Attraktiva Södertälje	15	4	1	18
Ekologiskt hållbara kommunen Södertälje	3	0	0	3
God ekonomi och effektiv organisation	2	0	0	2
Attraktiv arbetsgivare	0	1	0	1

Uppföljning av kommun- fullmäktiges mål

Kunskapskommunen Södertälje

1. Resultaten i förskolan, skolan och vuxenutbildningen ska förbättras

Utbildningsnämnden redovisar att måloppfyllelsen under året inom förskolans samtliga prioriterade kunskapsområden är lägre än året innan. Detta trots att flickornas måloppfyllelse är förbättrad inom tre av fyra kunskapsområden jämfört med föregående år. Den totalt sett lägre måloppfyllelsen i år beror nästan uteslutande på att pojkarnas måloppfyllelse sjunkit inom samtliga kunskapsområden. Årets utveckling innebär även att skillnaden mellan pojkar och flickor nu är större än föregående år och den största sedan den könsuppdelade resultatrapporteringen inleddes för fyra år sedan. De största skillnaderna finns inom språkutveckling samt lek och samspel, vilka dessutom varit läsårets gemensamma förbättringsområden i förskolans plan för systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolan i Järna har i år högre måloppfyllelse inom naturvetenskap och teknik samt matematik. Förskolan i Hölö-Mörkö samt Enhörna har lägre måloppfyllelse inom samtliga prioriterade kunskapsområden i jämförelse med året innan. I Hölö-Mörkö har pojkarna förbättrat måloppfyllelsen inom två av fyra kunskapsområden, till skillnad från Enhörna där flickorna har förbättrat måloppfyllelsen inom tre av fyra kunskapsområden. Förskolan i Mölnbo har förbättrat sin måloppfyllelse inom tre av fyra prioriterade kunskapsområden. Det gångna läsåret har präglats av restriktioner, en begränsad verksamhet med snabba förändringar samt stor frånvaro bland både medarbetare och barn. Trots detta har ett utvecklingsarbete pågått med fokus på just språkutveckling samt lek och samspel, vilket bidragit till en högre kompetensnivå i verksamheten. Under det kommande läsåret kommer fokuset i arbetet ligga på att minska skillnaderna mellan pojkars och flickors måloppfyllelse, i kombination med ett fortsatt fokus på språkutveckling samt lek och samspel.

Inom grundskolan är både det genomsnittliga meritvärdet och andelen behöriga elever till gymnasieskolans högskoleförberedande program och yrkesprogram högre i jämförelse med föregående år. Endast andelen behöriga flickor till yrkesprogram har sjunkit med 0,8 procentenheter. Flickorna har ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna och det är en något större andel flickor som är behöriga till gymnasieskolans yrkes- och högskoleförberedande program. Skillnaderna mellan flickor och pojkar har minskat när det kommer till behörighet till gymnasieskolan, medan skillnaden mellan flickor och pojkars genomsnittliga meritvärde har ökat något. En möjlig bidragande faktor till de positiva resultaten i grundskolan är det fokus på kvalitet i undervisningen som har funnits i verksamheterna under läsåret 2020/21. Det systematiska kvalitetsarbetet har inte innehållit några andra förbättringsområden än att öka kvaliteten i undervisningen. Grundskolan i Hölö-Mörkö och även Järna har höjt det genomsnittliga meritvärdet

samt andel behöriga elever till gymnasieskolans högskoleförberedande program. Grundskolan i Enhörna har en ökad måluppfyllelse i svenska, matematik och engelska i jämförelse med föregående år. Under vårterminen 2021 har 100 procent av eleverna i årskurs 6 uppnått målen i ämnena. Däremot visar grundskolan i Vårdinge-Mölnbo att andelen elever som har uppnått målen i engelska, matematik och svenska är lägre i jämförelse med föregående år. Det beror främst på att andelen pojkar som har uppnått målen har sjunkit sedan vårterminen 2020. Andelen flickor som har uppnått målen i de tre ämnena är 100 procent, vilket är en ökning i matematik och samma resultat som föregående år i svenska och engelska. Skillnaden mellan flickor och pojkars resultat har därmed även ökat sedan föregående år.

Gymnasieskolans måluppfyllelse har för de högskoleförberedande programmen försämrats jämfört med föregående år. Andelen elever som avslutar sina studier med examen sjunker. För yrkesprogrammen har dock andelen elever som slutar sina studier med examen ökat något. Det finns dock en variation i resultatutveckling mellan de olika programmen.

Resultat inom svenska för invandrare (SFI) spår 1 har "få studerande", vilket innebär att resultaten inte redovisas för läsåret. Resultat för SFI spår 2 är i stort sett oförändrat jämfört föregående år.

Inom yrkeshögskola har andel elever som fullföljer utbildningen minskat. Orsaken är den pågående pandemin där utbildningarna i huvudsak har skett som distansundervisning och med svårigheter att genomföra ändamålsenlig praktik för eleverna.

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Kommunstyrelsen ska marknadsföra Södertälje som växande och attraktiv högskoleort		Pågår
<p>Kommentar: Södertälje kommun har sedan 2016 gett ett årligt verksamhetsbidrag till KTH Södertälje. Bidraget syftar bland annat till att stärka Södertälje som studentort samt bidra till KTH Södertäljes fortsatta etablering och utveckling. Marknadsföring av KTHs och Yrkeshögskolans utbildningar sker både på sociala medier och på företagarportalen. Ett nytt koncept med förebilder som innehåller bland annat intervjuer och en serie korta filmer.</p>		
Utbildningsnämnden och kommundelarna ska arbeta utifrån det övergripande målet att barn och elever når de mål som finns för förskola respektive skolan. Alla beslut ska utgå från detta övergripande mål och genomföras med ett systematiskt kvalitetsarbete som är strategiskt och forskningsbaserat.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Utbildningskontorets systematiska kvalitetsarbete är väl inarbetat och omfattar nämndens alla verksamheter utom Yrkeshögskolan som nyligen tillkommit under nämndens ansvar. Arbetet är strategiskt, forskningsbaserat och syftar till att fler barn och elever ska nå de mål som finns genom att verksamheterna utvecklar undervisningens kvalitet.</p>		
Utbildningsnämnden ska fortsätta stärka gymnasieskolan och vuxenutbildningen, särskilt avseende yrkesförberedande program och yrkesutbildningar.	Årsbokslut 2021	Pågår
<p>Kommentar: Arbetet pågår med att genomföra de åtgärder som utbildningsnämnden beslutade i programöversyn för gymnasieskolan. Inför höstterminen 2021 har barn- och fritidsprogrammet startat på Torekällgymnasiet.</p>		
Utbildningsnämnden och kommundelarna ska arbeta för att förskolan och skolan ska stärka barnens och elevernas självkänsla, ge dem framtidstro och en trygg miljö.	Årsbokslut 2021	Pågår
<p>Kommentar: Att stärka barnens och elevernas självkänsla och framtidstro handlar främst om att höja kvaliteten i undervisningen så att fler barn och elever får möjlighet att lyckas. Det är ett pågående arbete och själva grundbulten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. I detta ingår även att förskola och grundskola återkommande följer upp trygghet och arbetsro, som är förutsättningar för barns och elevers lärande.</p>		
Miljönämnden ska förstärka och utveckla Naturskolan för att nå fler inom skolan och även pröva att nå nya målgrupper för att sänka tröskeln till naturen för fler.	Årsbokslut 2021	Genomfört
<p>Kommentar: Extra medlen har använts till att förstärka bemanningen med en tredje pedagog. Medlen har också möjliggjort busstransport för klasserna som besökt Naturskolan; extra betydelsefullt under pandemin. Upprustning av samlingsplatser utomhus, anläggning av ett nytt vindskydd som samlingsplats samt inköp av material för undervisning och marknadsföring. Genom den förstärkta bemanningen har man kunnat göra utvecklingsarbete, bland annat ta fram nya pedagogiska teman, arbete mot nya målgrupper som förskolor och familjecentral, och påbörjat samverkan med Friluftsrådet i syfte att söka extern finansiering.</p>		

Relaterade program och planer:

- Systematiskt kvalitetsarbete, gymnasieskolan, skolan och förskolan

Södertäljes medborgare

2. Medborgarna har inflytande och är delaktiga

Kommunstyrelsens kontor redovisar en bra målluppfyllelse under 2021. Arbetet med uppdragen inom området har kunnat genomföras till stor del enligt eller med anpassningar utifrån restriktioner, bland annat medborgardialog om klimatpåverkan.

Äldreomsorgen, omsorgsnämnden och socialnämnden följer upp brukarnas upplevelse av inflytande och delaktighet.

Inom äldreomsorgsnämnden har man sedan tidigare en egen brukarundersökning där man utifrån resultaten kunna göra förbättring kopplat till bland annat tillgängligheten mellan medborgare och handläggare. Myndigheten arbetar med digitalt synpunkts- och klagomålshanteringssystem samt har informationsfoldrar för att kunna samla in både positiv samt konstruktiv feedback. En del av hälso- och sjukvårdslagen innefattar att ta till sin och hantera inkomna klagomål. Detta görs bland annat genom digitala system samt med övergripande styrning av MAS (Medicinsk ansvarig sjuksköterska), IVO samt patientnämnden i Stockholm. Verksamheterna externt och internt har det senaste året gjort en positiv förflyttning avseende synpunkts- och klagomålshantering. Verksamheter i egen regi har digitala system för detta och externa utförare har en variation som sträcker sig från digitala system till synpunktslådor. Verksamheterna redogör för ett systematiskt sätt att hantera synpunkter och klagomål där även återkoppling, då det efterfrågas, ges i större utsträckning än tidigare.

Omsorgsnämndens utfallsvärde för andel brukare i gruppboende samt brukare i daglig verksamhet som upplever att de har inflytande bedöms som bra. Andel brukare med boendestöd enligt SOL och serviceboende som upplever att de har inflytande över sin insats bedöms ha brister. Detta trots att mätvärdet för kvinnor inom boendestöd enligt SOL förbättrats från föregående år och uppnår angivet riktvärde. Nytt för året är att även personlig assistans mäts avseende brukarens upplevelse av sitt inflytande över sin insats. Resultatet visar en signifikant skillnad mellan mätvärdet för män och kvinnor. Våren 2021 togs ett digitalt system för att lämna och hantera synpunkter och klagomål i drift i syfte att kvalitetssäkra och systematisera arbetet med synpunkter. Implementering av detta kommer att fortsätta kommande år. För de brukare som inte är så digitala finns även synpunktslådor med informerande material till personer med stöd och anhöriga samt lokal rutin riktad till personal i syfte att underlätta inlämnande av synpunkter och klagomål. En satsning på alternativ kompletterande kommunikation (AKK) hade planerats med syfte att öka möjligheter till en god kommunikation och att kunna uttrycka sig för att främja brukarens självbestämmande. Med anledning av pandemin har detta arbete skjutits fram till 2022.

Socialnämndens riktvärde för måloppfyllelsen 2021 har inte uppnåtts som helhet, detta trots att en nationell brukarundersökning som genomförts under hösten 2021 visar på ett förbättrat resultat jämfört med 2020. Socialnämndens resultat gällande inflytande ligger dock över rikssnittet bland landets kommuner. Socialkontoret har sedan 2018 legat över rikssnittet i tre av fyra undersökningar avseende detta värde. Ett ändrat arbetssätt och minskade fysiska besök under pandemin har sannolikt haft en negativ inverkan på upplevelsen att kunna påverka den hjälp man får och klienternas upplevelse av inflytande. De förväntningar klienten har på vilket stöd socialtjänsten ska ge inverkar på upplevelsen av både inflytande och möjlighet att påverka det stöd man får. Många av besluten som fattas sker med fokus på rättssäker myndighetsutövning och med fokus på barnets/brukarens bästa, vilket inte alltid är förenligt med den enskildes önskan. Inflytande och delaktighet är centralt och något som socialkontoret ständigt arbetar med. Socialkontorets verksamheter har välgrundade strukturerade arbetssätt baserat på evidens och beprövad erfarenhet inom respektive resultatområde vilket ger goda förutsättningar att ge medborgare inflytande och delaktighet.

Överförmyndarnämnden uppvisar ett högt resultat av gott bemötande. Överförmyndarnämnden följer upp enkätsvar avseende gott bemötande samt antalet informationsträffar för nyrekryterade ställföreträdare. Enkäten har besvarats av betydligt fler under 2021 jämfört med 2020. Detta resultat säkerställer att ställföreträdare upplever ett gott bemötande i kontakt med nämnden. På vilket sett våra ställföreträdare upplever inflytande och delaktighet gentemot nämnden beror till stor del på kunskaper om uppdraget.

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Kommunstyrelsen ges i uppdrag att se över kommunens demokratiarbete och komma med förslag på metoder för att öka valdeltagandet, samhällsengagemanget och social tillit	Årsrapport 2021	Pågår
Kommentar: Åtgärdsplan för att främja valdeltagandet 2022 antogs av kommunstyrelsen i juni 2021. Under hösten har en projektmedarbetare anställts. En projektplan för det fortsatta arbetet har tagits fram och arbetet med förberedelser för aktiviteter under 2022 har påbörjats. En parlamentarisk styrgrupp har tillsatts och haft konstituerande möte. I juni beslutade kommunen att ansluta sig till Deklaration för stark demokrati. Arbetet har redovisats vid årsskiftet.		
Kommunstyrelsen ska säkerställa en bra och effektiv organisation kring arbetet med demokrati, jämställdhet, integration och trygghet/säkerhet.	Årsrapport 2021	Pågår
Kommentar: Näringslivsavdelningens arbete kring hur företagets utsatthet för brottslighet kan motverkas pågår tillsammans med framför allt säkerhetsavdelningen. Som ett led i detta arbete har en enkät till Södertäljes företag skickats ut innan sommaren. Resultatet har analyserats och presenterats för bland annat styrgruppen för ett förbättrat företagsklimat och polisen i Södertälje. Arbetet med att ta detta vidare pågår.		
Inom ramen för samarbetet mellan kommunkoncern och polisen (Pax) har planering har påbörjats för att erbjuda förtroendevalda kompetensutveckling gällande att motverka fusk och bedrägerier. Arbetet fortsätter under 2022 och integreras som en del i Pax-samarbetet.		

3. Medborgarna har goda livsvillkor

Kommunen har under 2021 haft ett arbete med planering för civilt försvar fortsatt. Arbetet involverar civilsamhället och nära samverkan lokalt, såsom samverkan med region och statliga myndigheter. Kommunkoncernen och polisens samverkan fortsätter under det gemensamma namnet Pax. Syfte är att främja tillit till och delaktighet i samhället. Fokus är att motverka organiserad brottslighet i alla dess delar och särskilt inom välfärdssektorn.

Omsorgsnämndens utfall avseende brukare som trivs i sin gruppbostad samt i sin servicebostad bedöms ha brister. Värdet för hur brukare trivs med boendestöd enligt SoL bedöms vara OK. Utfallsvärde för hur brukare trivs med sin dagliga verksamhet bedöms som bra. Utfallet av hur brukare känner sig trygga med personalen i sin gruppbostad bedöms vara bra medan det bedöms OK inom servicebostad. Utfallsvärdet hur brukare känner sig trygga med boendestödspersonal bedöms ha brister. Värdet för hur brukare känner sig trygga med personal inom daglig verksamhet bedöms som bra. Med svaret i brukarundersökningen som underlag har verksamheterna arbetat med att anpassa de individuella insatserna utifrån individernas önskemål. Nämndens indikatorer redovisas i sin helhet i styrkortet för omsorgsnämndens plan för systematiskt kvalitetsarbete.

Socialnämnden visar på en god måluppfyllelsen när det gäller att bidra till att medborgarna har goda livsvillkor. Antalet invånare som under året erhållit ekonomiskt bistånd har fortsatt att minska och så även barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd. Utifrån pandemin har det funnits en farhåga att behovet av ekonomiskt bistånd skulle öka under året men regeringens stödpaket och ändrade regler för a-kassa har mildrat effekterna av en ökad arbetslöshet och inflödet till försörjningsstöd har inte ökat vilket även lett till att antalet ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd ökat. Antagandet är att negativa effekter av pandemin, genom ökat behov av utbetalt bistånd, väntas komma längre fram och det blir viktigt med en tät samverkan mellan försörjningsstöd, kommunens arbetsmarknadsenhet och andra externa parter för att ha ett ständigt fokus på att få klienter att nå ekonomisk självständighet. Ett mått på goda livsvillkor kan vara att placera barn i nätverksfamilj vilket ofta har en positiv inverkan och genererar färre sammanbrott då barnet sedan tidigare har en relation till familjen och kan ha kvar en stor del av sitt sammanhang och identitet och bör vara något att eftersträva när det är möjligt. Många insatser har genomförts för att öka antalet nätverksplaceringar, men har inte fått genomslag i en ökning. Arbetet fortsätter under 2022. En minskning av antalet ensamkommande har även bidragit till färre nätverksplaceringar då en stor del av målgruppen placeras i nätverket

Miljönämndens indikatorer visar på att tillsyn kring boendemiljö och livsmedels- hantering har genomförts fortlöpande och i stort sett enligt plan. Tillsynen om radon i flerbostadshus förbättrar medborgarnas livsvillkor på lång sikt. En viss fördröjning under 2021 har liten betydelse för måluppfyllelsen eftersom hälso- risken uppstår vid exponering i flera decennier. Livsmedelskontroll ligger i princip i fas med årets planering, då även en mycket stor mängd trängselkontroller genomförts. Några verksamheter har hållit stängt under pandemin och därför inte behövt kontrolleras.

I Södertälje kommuns Folkhälsostrategi har Kultur- och fritidsnämnden sam- ordningsansvar för målet som heter "Den fysiska aktiviteten bland kommunens invånare ska öka". Nyckeltal som relaterar till folkhälsan är inte omedelbart påverkbara genom kultur- och fritidsverksamheter men nämnden följer utveck- lingen. Förändringen här är positiv avseende medborgarnas stillasittande, som har minskat. Fetma har ökat jämfört med den senaste mätningen. Kommun- styrelsens kontor har övergripande ansvar för en årlig samlad uppföljning.

När riktvärden sattes inför 2021 fanns fortfarande förhoppningen om en av- klingande pandemi och att vaccinationers effekt skulle göra det möjligt att bedriva reguljär verksamhet. Dessvärre fortsatte pandemin med begränsningar och de uppsatta riktvärdena inom Kultur och fritidsnämnden har inte kunnat nås annat än att kulturskolan har en procentuellt större andel pojkar. Målet om att öka andelen besök från flickor på fritidsgårdarna uppfylldes inte och barnbokslån på biblioteken var färre 2021 än året innan. Deltagartillfällen i idrottsföreningar är en annan indikator. Medelvärde för flickors deltagande i idrottsföreningar har sjunkit i hela landet under 2021, men i Södertälje inte lika mycket, vilket medförde att Södertälje förbättrade sin position i förhållande till andra kommuner.

Tekniska nämnden visar att kommunens arbete för att motverka dumpat/illegalt avfall har gett tydliga förbättringar där antal anmälda dumpat avfall i infra- control minskat från totalt 334 ärenden 2020 till 179 ärenden 2021. Detta är bland annat ett resultat av ett förändrat arbetssätt där avfall hämtas snabbare vilket i sin tur innebär ett minskat antal anmälda avfallsärenden. Genom ett över- gripande strategiskt arbete kommer det att förhindra dumpning i stort. Inför 2022 revideras nyckeltalet ned till 15 dygn vilket anses vara realistiskt och ett bra mål att arbeta mot.

I kommundelarna visar frågan om boende och boendemiljö som framgår i medborgarundersökning att andelen individer som är positiva till utbudet av mötesplatser, lekplatser och parklekar är 69 procent. Frågan om boende och boendemiljö togs fram under 2021, därav finns det inget utfall från föregående år som kan användas för jämförelse mellan åren. Kommunen arbetar med årliga investeringar för att skapa nya mötesplatser samt förnya och förbättra mötes- platser.

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Äldreomsorgsnämnden ska genom ett systematiskt kvalitetsarbete arbeta för att öka utförandegraden samt kvaliteten inom hemtjänst	Årsrapport 2021	Pågår

Kommentar: Salutogent förhållningssätt samt Kompetens och kompetensutveckling är två strategiska områden för utveckling inom äldreomsorgsnämndens systematiska kvalitetsarbete som är kopplade till målområdet.

Hemtjänstens åtgärdsplan för året har medfört ett förbättrat resultat med 5,9 mnkr, dock redovisar verksamheten som helhet ett fortsatt stort underskott.

Tre hemtjänstenheter uppnår det ekonomiska målet för 2021, två enheter närmar sig en ekonomi i balans men resultat är något försämrat, fyra enheter uppnår inte målet men visar en tydlig förbättring. De återstående två enheterna visar ett tydligt försämrat resultat och dessa enheter behöver fokuseras på under kommande år.

Arbete att förbättra andelen brukartid till 65 procent pågår och resultatet för 2021 visar en mindre förbättring jämfört med 2020. På grund av ett byte av planeringssystem saknas statistik för november och december för 2021.

Kommunikation mellan myndigheten och hemtjänsten har förtydligats. Det sker en kontinuerlig översyn av brukarens behov och önskemål. Uppdateringen av besluten har blivit snabbare, vilket underlättar planeringen och ökar möjligheten att utföra beställd tid. Ny arbetsmetod vid månatliga ekonomiska uppföljningar har införts vilket innebär att det finns en tydlig agenda och struktur.

Nästan alla medarbetare inom hemtjänsten har genomgått ett eller flera kompetensutvecklingsåtgärder under året. Kompetensutveckling är nödvändigt för att öka kvaliteten och engagemanget för medarbetare men för att få en bra schemaläggning blir dessa avbrott en utmaning.

Verksamheten har också genomgått en stor chefsutvecklingsinsats som har varit värdefull. Chefsgruppen arbetar idag mycket närmare varandra och det finns ett större gemensamt ansvarstagande för att alla ska få till en fungerande enhet med goda resultat. Här har alla tre benen ekonomi, arbetsmiljö och kvalitet fått stabilitet och det har skapats en stadig plattform att bygga vidare på.

Resultatet för medarbetarengagemanget HME är mycket bra för samtliga hemtjänstenheter och det visar att man trivs som medarbetare i hemtjänsten i Södertälje.

Äldreomsorgsnämnden ska ta sin del i ansvaret för att säkerställa en tillräcklig utbyggnad av vård- och omsorgsboenden samt trygghetsboenden	Årsrapport 2021	Pågår
--	-----------------	-------

Kommentar: Vård- och omsorgsboendet Måsnaren färdigställdes under 2021 och inflyttning påbörjades januari 2022. Måsnaren tillhandahåller 72 platser varav 27 korttidsplatser. Det nya boendet har fått mycket intresse och resulterat i en minskad kö hos myndigheten. Nytt boendet i Lina är under planering.

Under 2021 har en ny kommungemensam lokalförsörjningsprocess lanserats som ersätter tidigare boendeplan. Äldreomsorgsnämndens lokalbehovsplan 2023–2037 grundar sig på nämndens tidigare boendeplan, kompletterat med lokalbehov för nämndens andra verksamheter. Behovsanalysen grundar sig på trender, verksamheternas nulägesanalys och framtida behov. Under arbetet beaktades även fyrstegsprincipen: *Tänka om, Optimera, Bygga om, Bygga nytt*.

Planen siktar 15 år fram i tiden och baseras på befolkningsprognos och omvärldsbevakningar. Lokalbehovsplanen beskriver boendebehov, men även andra behov av lokaler inom äldreomsorgen.

Äldreomsorgsnämnden ska utveckla maten och måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen	Årsrapport 2021	Pågår
--	-----------------	-------

Kommentar: Under året har såväl utbildningsinsatser som mätningar och riktade insatser genomförts för att skapa bättre förutsättningar för mat och måltider inom vård- och omsorgsboenden. År 2021 startade utvecklingen av mat och måltider i hemtjänsten, med effektmål att brukare ska kunna bo kvar i ordinärt boende längre samt öka brukarnöjdhet

Äldreomsorgsnämnden ska stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet för att minska ofrivillig ensamhet	Årsrapport 2021	Pågår
---	-----------------	-------

Kommentar: Under 2021 har en stor utbildningsåtgärder genomförts med syfte att på ett verksamhetsnära sätt öka kunskapen inom hela omsorgskontoret avseende det salutogena förhållningssättet som kulturbärande. Utbildningsåtgärden har skett genom olika typer av riktade utbildningar för medarbetare, medarbetare med ledarroll samt chefer

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
<p>Äldreomsorgsnämnden ska genom utvecklingsinsatser öka kompetens samt språknivå hos omsorgspersonalen</p> <p>Kommentar: Verksamheter inom äldreomsorgen har under året gjort satsningar för att vidareutbilda undersköterskor både grundläggande utbildning samt vidareutbildning inom demens, missbruk samt psykisk hälsa. Inom omsorgskontoret finns en intern kompetensförsörjningsplan som beskriver det övergripande arbetet med kompetensfrågan.</p> <p>Satsningar på språkstöd – Yrkeslärare och SFI-pedagog har genomförts. Yrkeslärare inom vård och omsorg arbetar tillsammans med SFI-pedagog för att kartlägga medarbetares behov av språkutveckling samt utforma och genomföra ett lärande som ligger nära arbetsplatsen och förstärka arbetsplatslärande. Arbetet med att utveckla kunskaper inom det svenska språket behöver fortsätta, inte minst avseende att dokumentera.</p> <p>Inom ramen för äldreomsorgslyftet pågår en stor satsning på att höja medarbetares kompetens inom demens genom utbildning av Silviasystrar samt Silviasjuksköterskor. Detta omfattar undersköterskor, legitimerad personal samt biståndshandläggare. Utvecklingsarbete pågår för att höja kompetensen inom psykisk ohälsa och man nyttjar befintlig kunskap på andra enheter och lär av goda exempel. Socialstyrelsens digitala utbildningar används med efterföljande diskussioner i arbetsgrupperna.</p> <p>Genom Kravmärkt Yrkesroll har Södertälje kommun fått tillgång till utarbetade och kvalitetssäkrade metoder för lärande på arbetsplatsen. Upplägget varierar utifrån verksamhetens behov och medarbetare utbildas i nyckelroller och stöttar kollegor i deras lärande. Kompetenshandledare är en sådan nyckelroll, demensombud är en annan roll.</p>	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Socialnämnden ska ansvara för att Södertälje kommun som bidragsgivare till Södertäljejourerna säkerställer ett stabilt och långsiktigt samarbete</p> <p>Kommentar: Socialtjänsten utökade samarbetet med Södertäljejourerna utifrån ett befarat ökat inflöde i samband med coronapandemin vilket medförde att ett skyddat boende för våldsutsatta etablerades. Avtalet löper till 2022-12-31. Kommunen har även upprättat ett avtal med Södertäljejourerna som ska säkerställa ett stabilt och långsiktigt samarbete. Syftet med överenskommelsen är att tydliggöra hur Kommunen och Södertäljejourerna samverkar för att uppnå övergripande mål genom sina respektive verksamheter. Avtalet löper till 2024-12-31.</p> <p>Barn och ungdom har genomfört en satsning i syfte att öka god vuxennärvaro och öka vuxenengagemang för att minska risken att unga rekryteras till kriminalitet. Under projektåret har ny stödstruktur för nattvandring byggts upp i nära samverkan med ideella föreningar och civilsamhället. Arbetet måste fortsätta för att implementeringen ska vidmakthållas. Nattvandringen behöver organiseras på olika sätt i olika områden, då behoven ser olika ut.</p>	Årsrapport 2021	Genomfört
<p>Socialnämnden ska stärka det förebyggande arbetet kring barn och unga för att säkerställa att social problematik identifieras tidigt och att tidiga insatser kan ges kring barns uppväxtvillkor.</p> <p>Kommentar: Barn och ungdom utvecklar nu fler digitala kontaktvägar inom förebyggande enheten och ett arbete pågår för att även digitalisera föräldragrupper.</p>	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Socialnämnden ska verka för att etablera en ny familjecentral i Hovsjö.</p> <p>Kommentar: En ny familjecentral planeras i Hovsjö. Projektet pausades i och med coronapandemin men har återupptagits. Telge bostäder har tagit investeringsbeslut för ombyggnationen av lokalen och ska upp till beslut i Kommunstyrelsen i början av året. Ett samarbetsavtal med Capio vårdcentral finns på plats.</p>	Årsrapport 2021	Pågår

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
<p>Socialnämnden ska medverka till att de individer som är en del av nämndens insatser kommer ut i arbete och egen försörjning.</p> <p>Kommentar: Från första januari 2021 är verksamheten igång med ny metod på Arbetsmarknadsenheten som fokuserar på samverkan med externa aktörer. Man arbetar med arbetsgivarmöten för att samverka inom arbetsmarknadsområdet och hitta lösningar både på strukturell- och individuell nivå.</p> <p>Ett myndighetsgemensamt team är igång och syftet är individfokuserad samverkan med Försäkringskassan, kommunen, Arbetsförmedlingen och Region som parter. Överenskommelse är skriven vad gäller etablering med Arbetsförmedlingen. Från och med den 30 november har Arbetsförmedlingen en resurs placerad på Försörjningsstöd tre timmar i veckan för att underlätta kommunikation och utredning kring JOBEN.</p> <p>Uppstartsmöten med KROM-aktörer (kundval rusta och matcha) har genomförts utifrån fokusområdena "individuvsamverkan", "samverkan i arbetsgivarfrågor" samt "samverkan kring utbildning" i syfte att ge information om vad som gäller från kommunens sida och knyta dom till kommunen för att möjliggöra uppföljningar tillsammans.</p> <p>Ett avtal för en överenskommelse kring OSA-anställningar är tecknat tillsammans med Arbetsförmedlingen och arbetet för att ta fram ett förslag till en övergripande överenskommelse har påbörjats. Ett första möte har bokats med Näringslivsavdelningen för att diskutera samverkansytor.</p> <p>Corona-pandemin har påverkat Arbetsmarknadsenheten och verksamheten har under året bedrivits med de restriktioner som varit rådande utifrån antal deltagare. Det har inneburit att alla planerade aktiviteter inte varit möjliga att genomföra. Utifrån att deltagarna har stort behov av nära och individuellt stöd har en ny evidensbaserad metod - Supported Employment implementerats på Arbetsmarknadsenheten vilket under året inneburit en omfattande process i att skapa trygghet och självförtroende för medarbetarna i det nya arbetssättet. I SE ska arbetsträning bedrivas på externa arbetsplatser med stöd från SE-handläggare.</p> <p>Med hjälp av evidensbaserat, metodiskt arbetssätt på enheten för arbetsrehabilitering inom vuxenvården fortsätter ett antal personer, som stått långt från arbetsmarknaden tidigare, att få lönearbete. Verksamheten har på daglig basis ungefär 200 personer som man stödjer i hela processen mot arbete, praktik och studier. Under året har enheten arbetat med 250 deltagare. Hittills har 46 fått arbete (49 under hela 2020) och femton personer har börjat studera (14 under 2020). 56 deltagare har påbörjat praktik.</p>	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Miljönämnden ska förstärka naturvården för att tillgängliggöra naturen för fler och höja ambitionsnivån för rekreation och friluftsliv.</p> <p>Kommentar: Satsningen har möjliggjort förbättring av parkeringsplatser, upprustning och komplettering av spänger, stigar, stängselpassager, vindskydd, rastplatser, bänkar med mera för att underlätta tillgång till och vistelse i naturområden i kommunen. Informationsmaterial som skyltar och filmer har tagits fram. Åtgärderna har löpande kommunicerats, bland annat via sociala medier och inslag i dagsmedia.</p> <p>Relaterade styrdokument: Satsningarna och resultatet har bidragit till Folkhälsostategins målområde 5 - <i>Hälsosamma levnadsvanor</i>.</p>	Årsrapport 2021	Genomfört
<p>Tekniska nämnden ska intensifiera arbetet med att skapa trygga, miljöö i parker, torg och på allmänna platser.</p> <p>Kommentar: Nya parkskyltar har tagits fram och satts ut. Projektering av kanalpromenaden (etapp 1 och 2) pågår, Utveckling och utökning av vinterbelysning för ökad trygghet genomfördes där även kommundelarna inkluderades, projektering av Tobaksparken påbörjad där belysning ska ingå. Sjösäkerhetsanordningar på olika badplatser på plats under sommaren, framtagning av badplatsskyltar har genomförts och satts ut. Smultronparken har byggts om och Berghagens utsiktsplats har genomförts med nya planteringar och sittplatser. Lekplatser har upprustats och tillkommit enligt mål. Fortsätta arbetet med lekplatser utifrån inventeringen.</p>	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kultur och fritidsnämnden samt kommundelarna ska fortsätta utveckla biblioteken, med en tydlig målsättning att nå alla oavsett var du bor eller vilken bakgrund du har.</p> <p>Kommentar: Bibliotekets roll har under många år utvecklats från att enbart vara en plats för litteratur och berättelse till att vara en öppen mötesplats. Prioriterade områden är att utveckla nya metoder och arbetssätt, målgruppsinriktad verksamhet och att utveckla biblioteken i kommundelarna utifrån lokalsamhällets behov. Pandemirestriktioner har påverkat hela verksamheten men biblioteken har under hela pandemin haft öppet, under vissa perioder med begränsad service och satsat extra på uppsökande verksamhet. Biblioteken utökade även möjligheten att låna fler e-böcker och e-film. Biblioteket TIO14 har haft öppet med restriktioner och fler och fler barn och unga uppskattar den riktade verksamheten mot målgruppen 10 till 14 år. Under hösten har utveckling och arbetet med böcker på andra språk genomförts. Samarbete med modersmålsenheten inom kommunen har inletts. Samverkan med kommunens förskolor har trots pandemin kunnat fortgå om än coronasäkert och i mindre skala. I samarbete med Ung Fritid har biblioteket öppnat en gemensam verksamhet, Ung City i Luna gallerian. Under hösten har stadsbiblioteket åter igen utökat sina öppettider och erbjuder nu också ett begränsat antal studieplatser. Skolor och förskolor har återigen börjat besöka biblioteken.</p>	Årsrapport 2021	Pågår

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Kultur och fritidsnämnden ska i samarbete med kommundelarna fortsätta utveckla fritidsgårdarnas arbete med en professionell struktur utifrån ett jämställdhetsperspektiv så att attraktiva och välkomnande miljöer skapas för alla.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Utvecklingsarbetet fortsätter bland annat genom bättre rutiner och arbetsstruktur i syfte att bedriva en mer professionell, strategisk, mål- och resultatnriktad verksamhet. Det kan bland annat handla om förtydligande av aktivitetens mål och syfte, utveckla metoder för att bättre kunna bemöta barn och ungdomars önskemål och bättre kunna identifiera deras behov av fritidsaktiviteter, samt utöka samverkan med relevanta aktörer.</p> <p>Att nå fler tjejer är en prioriterad fråga och innebär bland annat trygghetsskapande insatser, uppsökande verksamhet och aktiviteter som är mer anpassade efter tjejers önskemål där de själva planerar och genomför aktiviteterna. Barn och ungas inkludering är en annan prioriterad fråga. Ung fritid utgår alltid från Barnkonventionen för att säkerställa barn och ungas rätt att påverka sin egen fritid och ser till att deras perspektiv synliggörs. Pandemi restriktioner har begränsat möjlighet att genomföra ordinarie verksamhet, men även påskyndat utvecklingen av Online-verksamhet där ungdomarna deltar via länk. Detta har också medfört en utökning av närvaro på sociala medier. Trots rådande pandemi situation har fritidsgårdarna kunnat ta emot feriearbetare under sommaren.</p>		
Kultur och fritidsnämnden ska stärka möjligheterna till spontanidrott och träning genom att fortsätta utveckla idrottsplatser, friluftsområden och anläggningar.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: I samarbete med Samhällsbyggnadskontoret har en ny spontanidrottsplan för basket, fotboll och pingis färdigställt i Smultronparken. Ett utegym invigdes i Badparken i november med möjlighet för användaren att reglera vikt motstånd på träningsredskapen samt att det har anpassats för personer med funktionsnedsättning. Förbättringar och renoveringar har gjorts på befintliga anläggningar tex skateparken och på olika utegym.</p>		
Kultur och fritidsnämnden ska fortsätta arbetet med att identifiera och förstärka framgångsfaktorer för kulturskolan i arbetet med både höjd och bredd i undervisningen.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Nämnden antog ett utredningsdirektiv i april för att förankra utredningens mål, innehåll och genomförande. Utredningen ska bland annat belysa hur kulturskolans identitet kan förstärkas, vilka faktorer som bör förstärkas för att nå bättre framgång avseende höjd och bredd i undervisningen samt eventuella organisatoriska förändringar som kan bidra till att bättre möta Södertäljes barn och ungdomars behov. Resultatet ska presenteras för kultur- och fritidsnämnden under våren 2022.</p>		
Kultur- och fritidsnämnden ska i samarbete med kommundelarna ska ha ett tydligt jämställdhetsfokus gällande kultur och idrott.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Inför planeringen av lovaktiviteter har kriterier tagits fram för att aktiviteterna ska erbjudas så jämlikt och jämställt som möjligt till så många barn och unga som möjligt, med blandat utbud av kultur, fritid och idrott. Alla aktiviteter har varit gratis.</p> <p>Vi har ett tydligt jämställdhetsfokus vid planering av anläggningar. När vi uppfört anläggningar och spontanidrottsytor så har stor hänsyn tagits att det skall nå såväl bredare grupper av medborgare samt att det skall gynna flickors möjlighet till idrottande.</p>		
Omsorgsnämnden ska arbeta för att alla barn, ungdomar och vuxna så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar och med rätt stöd ska kunna leva ett självständigt liv.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Brukarenkäten används som en del av det analysunderlag som används för att arbeta vidare med verksamhetsutveckling. Arbetsgrupper av både brukare och medarbetare har samlats i detta arbete. Inom VFF har stödpedagoger haft uppdrag att arbeta med brukarundersökningen.</p> <p>Inom myndigheten arbetar man sedan 2021 med metoden FREDA som ett underlag för samtal om det våld som förekommit och bedömningen av behov av hjälp och skydd, med metoden AUDIT som ett underlag för samtal kring riskfylld och skadlig alkoholkonsumtion samt med metoden DUDIT som ett underlag för samtal kring drogrelaterade problem.</p>		

Relaterade program och planer:

- Folkhälsostrategi 2021–2024
- Biblioteksplan 2018–2021
- Handlingsplan för suicidprevention 2019–2022
- Handlingsplan mot våld i nära relationer 2021–2023 (under framtagande)

4. Medborgarna får god service och hög tillgänglighet

Socialnämndens utfall för 2021 avseende upplevelsen att man lätt kan få kontakt med socialtjänsten och att informationen har är tydlig har riktvärdet inte uppnåtts för socialnämnden som helhet. Däremot har det ökat inom individ- och familjeomsorg sedan 2020. Socialkontorets resultat gällande få kontakt har i två av de senaste fyra undersökningarna legat över rikssnittet bland landets kommuner. I år ligger socialkontoret väldigt nära rikssnittet på 87. Socialkontoret erbjuder en socialjour med särskilt fokus på våld i nära relation och barn under den jourtid då socialkontorets ordinarie verksamheter är stängd. Socialkontoret har under de senaste åren utvecklat klienternas tillgång till socialkontorets verksamheter. Flera av de initiativ som genomförts berör utveckling av digitala plattformar för information och kommunikation. Behovet av digitala lösningar har varit särskilt framträdande under coronapandemin. I brukarundersökningen 2020 framkom det att få kontakt var ett utvecklingsområde för resultatområdet Arbete och försörjning. Under 2021 har verksamheten arbetat med riktade åtgärder genom att säkerställa en mer frekvent kontakt med klienter antingen via personligt möte eller genom telefonsamtal. Brukarnas bedömning av hur lätt det är att få kontakt med Arbete och försörjning visar på ett positivt resultat i aktuell mätning jämfört med förra året.

Inom omsorgsnämnden upplever brukare att de får ett gott bemötande och rätt stöd i sina insatser. Utfallsvärdet bedöms ha brister inom gruppbostad LSS samt servicebostad LSS och boendestöd SoL. Mätvärdet hur brukare upplever att de fått gott bemötande inom daglig verksamhet bedöms som bra. Utfallsvärdet för att brukare upplever att de får rätt stöd i sitt boende bedöms som bra för gruppbostad LSS samt ha brister inom servicebostad LSS. Utfallsvärdet för hur brukare upplever att de får rätt stöd inom boendestöd samt daglig verksamhet bedöms vara OK.

Miljönämndens indikator avseende handläggningstid i ansökningsärenden visar på en förbättring jämfört med 2020, trots att bemanningen varit lägre. Handläggningstiden har sannolikt påverkats av pandemin både under 2020 och 2021. Generellt beror lång handläggningstid på att det tar tid att få in kompletteringar av ansökningshandlingar. Relativt ofta finns behov av dialog och vägledning vilket förlänger handläggningstiden men ändå totalt sett bidrar till att uppfylla målet om god service. Under 2022 kommer vi att analysera processen för att identifiera förbättringsområden. Uppföljning av handläggningstiderna ska också ske med tätare intervall.

Stadsbyggnadsnämnden och kommundelarnas uppföljning av Andel bygglov som har beslutats inom föreskriven tid har ökat och ligger mellan 94–100 procent har redovisar en godkänd måluppfyllelse. Digitaliseringen har möjliggjort effektivare bygglovshantering vilket också visar att verksamheten trots coronapandemin och distansarbete har uppnått målet. I två kommundelar ligger dock utfallet på en lägre nivå än riktvärdet. I och med att det inte är så många ärenden totalt i dessa kommundelar blir utfallet ganska stort.

Utbyggnadsstrategier och bostadsmål fortsätter vara i fokus och en uppdaterad prioriteringslista har tagit fram med fokus på framdrift. Under 2021 har tre detaljplaner vunnit laga kraft. Av dessa är det en som innehåller bostäder, de andra innehåller förskola samt olika vårdboendeformer.

“Inom omsorgsnämnden upplever brukare att de får ett gott bemötande och rätt stöd i sina insatser.”

Inom tekniska nämnden har underhållsarbetet av den offentliga miljön skett genom utveckling och utökning av vinterbelysning för ökad trygghet, upprustning av Tobaksparken, Berghagens utsiktsplats har fått nya planteringar och sittplatser. Sjösäkerhetsanordningar på olika badplatser har genomförts liksom vägscanning för att hålla en underhållsnivå för beläggningar på gator och cykelvägar som säkrar funktion och livslängd.

Inom Kultur- och fritidsnämnden visar medborgarundersökning att färre Södertäljebor är positiva till kultur- och fritidsutbudet än i riket, framförallt avseende det lokala kultur- och nöjeslivet.

Södertälje kommuns kommunikationskanaler används för att nå ut med information till medborgarna. Under 2021 lanserades en app för Södertäljebor med information om kommunen, smarta staden och föreningslivet. Syftet är att nå fler målgrupper i Södertälje samt ett större antal medborgare. Utvecklingsarbete har pågått under året för att utveckla e-tjänster, Robotic Process Automation och i nära samverkan med verksamheterna kring Internet of things, Artificiell Intelligens och Öppna data. Syftet är att skapa ett tekniskt och kompetensmässigt grundfundament för det uppkopplade och sammankopplade samhället. Konkreta effekter av detta är exempelvis uppkopplade papperskorgar, livbojar, realtidsdata om parkeringsplatser för rörelsehindrade och laddplatser.

Kontaktcenter har drivit utvecklingsarbete under året för att bistå förvaltningen och erbjuda effektiv service. Utifrån mätningar som genomförts har åtgärdsförslag tagits fram som kan komma att underlätta för kontoren, med effekten att servicen till medborgarna blir mer effektiv.

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Äldreomsorgens systematiska kvalitetsarbete	Årsrapport 2021	Pågår

Kommentar:

Organisation, ledarskap och medarbetarskap är ett strategiskt område inom äldreomsorgsnämndens systematiska kvalitetsarbete som är kopplat till målområdet.

Inom äldreomsorgen har utbildningar i det salutogena arbetssättet genomförts under året och chefer är även utbildade i transformerade ledarskapet. Chefer lyfter det nära ledarskapet som en viktig framgångsfaktor för kvalitets- och arbetsmiljöarbete samt trygghet och säkerhet för brukare. Organisatoriska och ekonomiska hinder är utmaningar att hantera framöver för att skapa förutsättningar för ett nära ledarskap.

Attraktiva Södertälje

5. Södertälje är en attraktiv kommun att bo i, att driva företag i och är en plats som attraherar studenter och besökare

Kommunstyrelsens kontor leder och samordnar arbetet med att stärka varumärket Södertälje och det kommungemensamma utvecklingsarbetet av Södertälje centrum. Under året lanserades ett nytt koncept där aktörer samlades inom besöksnäringen för dialog och samarbete, digitala besöksnäringsträffar. Det resulterade bland annat i nya samarbeten mellan aktörer samt förslag på en gemensam digital samverkansplattform, som planeras vara på plats våren 2022. En ny besökswebb lanserades sommaren 2021. Vidare finns nu en digital närvaro runtom i Södertälje med turistinformation i form av QR-koder där besökare och boende kan få information om vad som finns att upptäcka och göra på ett snabbt och enkelt sätt, allt från attraktioner till badtemperatur.

Socialnämnden redovisar att företagarnas bedömning av servicen inom myndighetsområdet Serveringstillstånd (tillståndsenheten för alkohol och tobak) har försämrats något sedan senaste Nöjd Kund Index (NKI) mätningen. Analysen som verksamheten gör är att vissa företags förväntningar på tillståndsenheten inte infriades i samband med att coronapandemin slog till. De praktiska och ekonomiska förutsättningarna för bolag med serveringsställen försvårades i samband med att restaurangbesöken sjönk, då särskilt efter att statliga restriktioner infördes. Bolag önskade med kort varsel erhålla reviderade serveringstillstånd från tillståndsenheten, och när dessa önskade ändringar inte levererades så snabbt som bolagen önskade, eller utfallet inte var i enlighet med ansökan har detta i hög grad medfört en lägre NKI-skattning.

Miljönämnden redovisar att NKI livsmedelskontrollen har i stort sett genomförts som vanligt under pandemin. Resultatet är bra, särskilt sett utifrån att företagen även har belastats med ett stort antal trängselkontroller och återkommande ändringar av restriktioner. Metoderna för tillsyn inom Miljö och hälsa har påverkats av pandemin. Bland annat har det i viss utsträckning varit distansmöten istället för att träffa verksamhetsutövare på plats. Det kan ha påverkat NKI-värdet, som blev lägre både 2020 och 2021 än det var 2019. Djupintervjuer med företag som haft kontakt med oss pågår i Näringslivsenhetens regi. Resultatet av dessa kommer ingå i den fortsatta analysen när resultatet för helår är klart.

Stadsbyggnadsnämnden visar att handläggningstiden samt beslut för bygglovsverksamheten inom föreskriven tid ökat jämfört med föregående år. Dock kan sökandena uppleva att myndighetens tillgänglighet inte är densamma där en möjlig orsak är de restriktioner som funnits under coronapandemin vilket troligtvis har resulterat i något sämre resultat än både riktvärde och tidigare år.

För kommunen totalt är arbetet med beläggningsunderhåll, för att komma ikapp underhållsskulden för bilvägar i fas. 2021 utnyttjades största delen av beviljade medel för beläggningar. Efter 2020 års intensiva arbete med att belägga huvudleder och större gator har fokus för 2021 varit att främst åtgärda lokalgator. Att belägga lokalgator kräver betydligt mer resurser per antal kvm asfalt då de är mer komplexa med bl. a kantsten och brunnar jämfört med huvudleder och större gator.

Utöver det har beläggningsunderhållet påverkats av väderförhållanden, där

2020 hade bättre förutsättningar och kunde belägga fram till jul medan 2021 behövde beläggningspaus tidigare. Det har även funnits behov av förstärkning gällande personalresurser. Det är därför flera faktorer som spelar in och även om beläggningskostnaderna för bilvägar minskat från 2020 och ej uppnått riktvärdet, måste resultatet ses i hänsyn till årens skilda förutsättningar för beläggningskostnaderna. Det faktum att bilvägarnas beläggning överstiger 5 procent innebär att kommunens underhållsskuld minskat under året.

För nyckeltalet Etableringsklar mark är utfallet i nivå med riktvärdet. Utbyggnad av mark för verksamheter pågår i Almnäs, och försäljning av marken är i ett intensivt skede. Även försäljningsprocesser inom andra områden pågår. Planläggning av ny verksamhetsmark pågår i bl.a. Almnäs, Moraberg och Södertuna och förstudiearbete för identifiering av ny mark för verksamheter har startats.

Nedanstående tabell visar de uppdrag som funnits med i mål och budget för 2021.

Uppdrag i Mål och budget 2021	Avrapporteras	Status
Kultur och fritidsnämnden ska i samarbete med tekniska nämnden utveckla processer och rutiner för den offentliga konsten i samarbete med tekniska nämnden, i syfte att stärka Södertälje som konststad.	Årsrapport 2021	Pågår
Kommentar: Riktlinjer och rutiner för offentlig konst i Södertälje kommun antogs i december 2021 och dessa gäller tills vidare.		
Cykelväg Södertälje–Järna.	Årsrapport 2021	Pågår
Kommentar: Utredningsarbete pågår om vad som är möjligt att göra (ekonomi, juridik, avtalslösningar mm). Utredningen ska färdigställas under första kvartalet 2022. Den sträcka som föreslagits som regionalt stråk längs väg 525 spelades in till länsplanen för transportinfrastruktur, men inga nya objekt tycks komma med i planen denna gång.		
Cykelväg Södertälje–Enhörna.	Årsrapport 2021	Pågår
Kommentar: Kontakt är etablerad med Trafikverket och arbetet kommer att behöva göras i etapper. Markåtkomst måste lösas med berörda arrendatorer av den kommunala marken innan arbetet kan påbörjas fullt ut. Ett godkännande från Miljökontoret behöver väntas då cykelvägen går genom ett vattenskyddsområde. Byggstart för den första delsträcka beräknas kunna ske 2022.		
Tekniska nämnden ges i uppdrag att arbeta med upprustning och utyrning av Farsta Gård.	Årsrapport 2021	Pågår
Kommentar: Antikvarisk utredning är klar. Renovering av tak pågår, fortsatt renovering utförs under 2022. Upphandling av utbyte av värmesystem pågår. Den gamla bergvärmeanläggning och oljepannan kommer att ersättas.		

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Miljökontoret ska bedriva tillsyn på ett effektivt och rättssäkert sätt och med gott bemötande.	Årsrapport 2021	Genomfört
Kommentar: Miljökontoret har genomfört minimätningar som ett komplement till NKI vid tillsyn inom miljöbalkens område, vid tillsyn på hygienlokaler. Mätningarna används för att utvärdera bemötande, tillsynsmetodik och grad av upplevd service och rådgivning. Under pandemin har det varit svårt att lägga resurser på minimätningar på grund av högre frånvaro och för att tillsyn skett digitalt i större omfattning än planerat. Motiverande samtalsteknik används löpande för att öka delaktigheten och ägandeskapet vid tillsyn, genom att använda öppna frågor. Löpande utbildning genomförs internt på kontoret, dock digitalt under pandemin.		

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Stadsbyggnadsbyggnadsnämnden ska fortsätta samhällsplaneringen med sikte på nya och växande företag och 20 000 nya bostäder med en blandad och hållbar stadsmiljö.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: För att stärka samhällsbyggnadskontorets förmåga att nå de politiska målen pågår ett arbete med att revidera projektmodellen för utbyggnadsprojekt och investeringsprojekt. Implementering av den nya modellen har skett för exploateringsprojekt och för detaljplaneprojekt.</p> <p>Det politiska målet om 20 000 nya bostäder har operationaliserats i den projektprioriteringslista som samhällsbyggnadskontoret har tagit fram under hösten 2020 och den är styrande för arbetet. Under hösten 2021 har projekt som är kopplade för det politiska målet om näringslivsutveckling och växande företag att operationaliseras in i projektprioriteringslistan. Uppföljning av progress sker löpande.</p> <p>En arbetsgrupp, för samordning av planering för allmännyttiga lokaler (skola, förskola, biståndsbedömt boende för äldre, idrott, bibliotek mm) upprättades vid årsskiftet och har börjat arbeta operativt. Förmågan att takta utbyggnad av allmännyttig verksamhet med bostadsutbyggnaden är en nyckelfaktor för att stärka Södertäljes attraktivitet som bostadsort. I detta arbete är den centrala lokalförsörjningsprocessen viktig.</p>		
Stadsbyggnadsnämnden ska förbättra bemötandet i myndighetsutövningen för att bidra till ett starkare företagsklimat.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Rutiner för arbete i en digital process har tagits fram. Som ett led i att förbättra bemötandet i myndighetsutövning är vägledning, tydlighet och tillgänglighet för sökande en nyckelfaktor. Kontoret arbetar enligt detta genom att vara uppdaterad på lagar och regler, att svara snabbt och vara behjälplig för den sökande. Dessa faktorer ger förutsättningarna för företag att etablera och utveckla sina verksamheter. Kontorets verksamhet med markupplåtelse följer upp detta arbete genom NKI resultat, s.k. Nöjd-kund-index.</p>		
Tekniska nämnden ska driva utvecklingen av Stora Torget som en central mötesplats med restaurang- och folkliv fullföljs.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Under 2020 uppfördes ny möblering i form av fasta soffor och cykelställ samt flyttbara bänkar, bord och planteringar. Arbeten med ny el-, fiber- och vattenförsörjning är slutfört under våren 2021 för att möjliggöra nya uteserveringar på torget. Bygglov beviljat för uteservering på torget från 1 april till 31 december 2021, ny uteservering öppnad.</p>		
Tekniska nämndens ska prioritera arbetet med att förhindra och förebygga nedskräpning och avfallsdumpning.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Arbetet med att förebygga nedskräpning och avfallsdumpning är inkluderat i nya avfallsplan 2030. Arbetet är mycket omfattande och det finns behov av åtgärder inom många olika områden. Förbättrad service för hushåll och företag i hela kommunen är prioriterat och pågår. Samverkan mellan kommun och andra myndigheter är en annan viktig del där arbete med att förebygga avfallsdumpning pågår. Samhällsbyggnadskontoret kommer även arbeta parallellt med frågor kopplat till olovlig markanvändning. En pilot håller på att utformas för att underlätta polisanmälan med ny digitalteknik. Information och kommunikationsarbete mot företag och hushåll pågår också men behöver fortfarande växlas upp.</p> <p>Översyn av papperskorgar, utökning av sopkärl i centrum pågår. Rökzoner ska testas i syfte att ge rökarna platser att röka i. Först ut är badplatser och därefter står centrum på tur. Översyn och inventering och utökning av papperskorgar pågår i de centrala delarna av Södertälje, inget behov av utökning av papperskorgar har bedömts i kommundelarna. Hantering av illegalt avfall har effektiviserats under året.</p>		
Tekniska nämnden ska arbeta för långsiktig hållbar markanvändning.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Riktlinjer för hållbart byggande vid markanvisning är färdigställda och under implementering. Avtal om markanvisning och köp av kommunal mark upprättas i enlighet med kommunens markanvisningspolicy tillsammans med kommunens övriga strategier och program.</p>		
Tekniska nämnden ska fortsätta det långsiktiga arbetet med att införa en underhållsnivå för beläggningar på gator och cykelvägar som säkrar funktion och livslängd samt skyddar de underliggande tekniska systemen.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Arbetet pågår enligt vägscanning med den okulära besiktning som görs varje vår då snön försvunnit och som resulterar i en beläggningsplan. Arbetet löper enligt plan och avsatta medel bedöms i nuläget komma nyttjas.</p>		
Tekniska nämnden ska fortsätta genomförandet av cykelplanen.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: I uppdraget ingår både att knyta ihop befintligt cykelvägnät och att bygga nya cykelvägar där sådana saknas. Under året togs en ny cykelkarta fram, det genomfördes vintercyklistkampanj och vägvisningskampanj och taxa fastställdes för hyra av cykelbox och garageplats vilket så att låsbara cykelparkeringar kan anordnas för uthyrningssystem. Arbetet med cykelplanen fortsätter under 2022 med bland annat beteendepåverkande arbete såsom cykelkurser för vuxna, en prova-på-kampanj samt ett större beteendepåverkande arbete i allmänhet på olika sätt.</p> <p>I kommundelarna har en gång- och cykelväg från Sandviksvägen till Enhörna IP genomfört 2021. Våren 2021 inleddes arbetet att knyta ihop Enhörna och Södertälje med cykelväg längs Enhörnaleden, arbetet behövdes pausas då vissa frågor behövde redas ut med Trafikverket. De objekt i cykelplanen som återstår i Järna är antingen beroende av arbete med väg 57, ingår i arbetet med Södra Järnvägsgatan, eller är längs en statlig väg. Övriga föreslagna cykelbanor är genomförda. De objekt som genomförts 2021 och kommande år är alltså utöver cykelplanen. Utredning om möjlighet för kommunen att anlägga cykelväg utanför tätort ska färdigställas under hösten. De objekt som föreslogs i cykelplanen längs kommunal väg är genomförda. Det som återstår av de föreslagna åtgärderna i cykelbanan är cykelparkeringar med tak, samt sträckor längs statlig väg.</p>		

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Tekniska nämnden ska införa stöd till statsbidragsberättigade vägar.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Genom Södertälje kommuns E-tjänst har väghållare för statsbidragsberättigade vägar haft möjlighet att ansöka om stödet, så kallat kommunalt driftbidrag. De flesta väghållarna ansökte om stödet och likaså nyttjades största delen av det avsatta medlet. Samma ansökningsprocess och rutiner kommer användas vid fortsatt stöd till statsbidragsberättigade vägar.</p>		
Tekniska nämnden ska arbeta systematiskt för att öka tillgången till laddinfrastrukturen för elfordon tillsammans med koncernen och privata fastighetsägare.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Södertälje kommun har under 2021, i nära samarbete med Telgekoncernen, startat upp arbetet att ta fram en kommungemensam strategi och handlingsplaner/affärsplaner avseende infrastruktur för laddning av elfordon. Arbetet siktar på att ett politiskt beslut fattas under 2022. Strategins inriktning föreslås att laddinfrastruktur för fordon är en privat infrastruktur och en mycket positiv utveckling finns hos många privata aktörer i Södertälje. Telgebolagen har tagit fram och kommer fortsätta att ta fram erbjudanden till sina kunder. Kommunen behöva sätta upp ytterligare ett fåtal publika laddstolpar vid i huvudsak pendelparkeringar, förslagsvis genom att ordna med markupplåtelse till företag med specialistkunskap avseende laddstolpar snarare än att göra det i egen regi.</p>		
Kommunstyrelsens ska ge näringslivet förutsättningar att utvecklas genom att möjliggöra företagsmark i attraktiva lägen och utveckla kvaliteten på kommunens service.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Uppdraget bereds och följs upp av den politiska styrgruppen för ett bättre företagsklimat. Kommunstyrelsen har genom styrgruppen det övergripande ansvaret för uppföljning och styrning av näringslivsstrategin. Nämnder och styrelser sätter lokala mål, förvaltningen och bolag ska löpande beskriva och rapportera aktiviteter utifrån strategins insatser och som leder till ökad visionsmåluppfyllelse. Arbetet fortsätter i styrgruppen för ett bättre företagsklimat (SFBF) där ledande politiker och tjänstepersoner möts för att tillsammans föra dialog med lokala näringslivet (företagsbesök har genomförts digitalt under 2021) för att bland annat utveckla kvaliteten på kommunens service och bemötande till företag. Redovisning och analys av Svenskt Näringslivs företagsklimatsmätning samt undersökningen Insikt har genomförts tillsammans med SFBF. Syftet med att följa upp mätningarna är att öka förståelsen för företagets behov och förväntningar på kommunen samt att ta fram och genomföra förbättringsförslag. Näringslivsavdelningen samverkar med samhällsbyggnadskontorets mark och exploateringsavdelning och dialog pågår om exempelvis samordning av kommunikation/marknadsföring.</p>		
Kommunstyrelsen ska stödja och utveckla förhållningssätt hos personalen som främjar tillväxt och ett positivt bemötande av näringslivet.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Kommunen genomför löpande arbete med att förbättra bemötande och service till företagare. I NKI-mätningen 2021 (för kalenderåret 2020) ger företagarna ett något lägre betyg än föregående år hur de upplevt hanteringen av ärenden med kommunen. Mätningen gav Södertälje betyget 70 vilket trots att det är ett lägre resultat, är det näst högsta sedan mätningarna startade 2012. Dialogen med företagen är alltid viktig men särskilt viktig under pandemin där stora delar av näringslivet prövats hårt. Frukostklubben har med framgång hållits digitalt under pandemin och den har fått bra respons från företagen. Tack vare det digitala formatet har betydligt fler företagare kunnat nås. Digitala företagsbesök har förekommit i flera sammanhang, på avdelningsnivå och i Styrgruppen för ett bättre företagsklimat, med goda resultat. Ett kontorsöverskridande arbete att förbättra företagsklimatet med lotsning av företagsärenden, analys och förbättringsarbete kring nöjt kundindex (NKI), service och bemötande har pågått under året och fortsätter under 2022. Under 2021 planerades för ett nytt koncept; Välkomna nya företag. Syftet är att välkomna de nystartade företagen samt ge information om var de kan få information om exempelvis regelverk och att kommunens näringslivsavdelning finns tillgänglig för vidare vägledning. Ett proaktivt arbete för att nå ut till företag gällande avfallshantering påbörjades under året som bland annat innebar produktion av film, tryckt material och översyn av information på sodertalje.se.</p>		
Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheter och kostnader för att omvandla vissa verksamhetslokaler i den stora fastigheten Luna till bostäder, modernisera den kommersiella delen samt att flytta Södertäljes kulturskola från Västergård till Luna i centrala Södertälje.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Dialog och samordning med samhällsbyggnadskontoret pågår och en projektorganisation har påbörjat sitt arbete.</p>		
Kommunstyrelsen ges i uppdrag att intensifiera arbetet med att planera för det badhus som ska ersätta Sydpoolen. Det handlar särskilt om att planera för övergripande inriktning och placering.	Årsrapport 2021	Pågår
<p>Kommentar: Under året har utredning skett avseende drifts- och ägandeformer för framtida simanläggningar i kommunen. Beslut har tagits i kommunstyrelsen under hösten 2021 att ägande och drift i kommunal regi är inriktningen i den fortsatta planeringen. Utifrån detta beslut påbörjas arbete med att slutföra förstudien under 2022 gällande lokalisering, kostnadsberäkningar och förslag på byggnadslösningar.</p>		

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Södertälje centrum utvecklas för att främja och stimulera en levande stadskärna. Stadsdirektören ges i uppdrag att följa upp och prioritera projektarbetet för stadskärnans och Stora torgets utveckling.	Årsrapport 2021	Pågår

Kommentar: Södertälje kommun fortsätter det gemensamma arbetet med Södertälje City för att nå målet om utmärkelsen "Årets stadskärna 2023". Södertäljes QM certifiering blev klar under våren 2021. Quality mark-certifieringen är en standardiserad kvalitetsmärkning för samverkansorganisationer i city, centrum och stadskärna.

Södertälje kommun har tillsammans med Södertälje City satsat på vinterbelysning vilket givit mycket positiv respons från kommuninvånare. Det pågår ett kontinuerligt arbete med trygghetsfrågor i trygghetsutskottet, som består av representanter från Polisen, Securitas, fastighetsägare samt kommunen genom säkerhetsavdelningen, socialkontoret, samhällsbyggnadskontoret, näringslivsavdelningen med flera.

Inga stora evenemang eller festivaler har med anledning av pandemin genomförts under 2021, i stället har fokus legat på aktiviteter som kunnat ske under längre tid för att inte uppmuntra till folksamlingar t. ex. Ljuspromenaden och Färg på stan.

Relaterade program och planer:

- Näringslivsstrategin 2016–2022 (revidering pågår)
- Turistprogrammet 2016–2022
- Översiktsplanen 2013–2030
- Utbyggnadsstrategin 2019–2036

Foto: Pontus Orre

Ekologiskt hållbara kommunen Södertälje

6. Södertälje kommun minskar sina utsläpp och sin miljöbelastning och ger förutsättningar för medborgare och företag att kunna leva hållbart

Kommunstyrelsens kontor leder och samordna miljö- och klimatarbetet för att begränsa miljöpåverkan och skapa lösningar och infrastruktur som underlättar för medborgare, verksamheter och företag att göra hållbara val. Arbetet kommer att förstärkas och tydliggöras i nya miljö- och klimatstrategin som är under framtagande.

Energianvändning, medveten konsumtion och höga miljökrav vid upphandling är viktiga delar i ett hållbart samhälle. Miljö- och klimatkrav vid upphandling är ett stort utvecklingsområde där arbete pågår för att minska organisationens egen miljö- och klimatpåverkan samt att påverka andra aktörer och företag. Ett arbete att ta fram en handlingsplan för klimatanpassning har fortgått under året. Planen har varit på nämndremiss under hösten och beräknas kunna beslutas i början av 2022

Miljönämnden redovisar att inga nya naturreservat har bildats under 2021 men flera processer pågår för det. Vidare har inga vattenförekomster förbättrat sin status under 2021 men det pågår ett systematiskt arbete med att ta fram åtgärdsprogram och att genomföra åtgärder för bättre status. Investeringsplanen för åtgärder av internbelastning i sjöar beräknas få genomslag under de kommande åren.

Miljöbilar i kommunorganisationen har ökat och ligger högre än riktvärdet. För att uppnå en högre andel miljöbilar är det avhängigt att kommunen kommande år investerar i laddinfrastrukturen, i synnerhet för de egna verksamheterna.

Omsorgsnämnden ska arbeta för att minska andelen tjänsteresor med egen bil till förmån för resor med kollektivtrafik och cykel så långt det är möjligt. Det är även viktigt att minska det totala antalet tjänsteresor till förmån för IT-baserad möteteknik. I caféverksamhet som drivs av daglig verksamhet är målsättningen att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel.

Det kött som köps in till kommunens verksamheter ska vara producerat enligt svensk djurskyddslagstiftning och i så stor utsträckning som möjligt vara ekologiskt producerat eller viltkött. Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 93 procent vilket är en klar ökning jämfört med 2021 då andelen var 85 procent. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 52 procent, vilket även det är en ökning från 2021 då andelen var 41 procent. Inköp av vilt uppgick under året till 2 720 kg och föregående år 3 035 kg.

Södertälje kommun ska sträva efter att enbart servera fisk som är grönlistad i WWF:s fiskeguide och därmed hållbart producerad eller är fiskad från hållbara bestånd. Andelen av den inköpta fisken och fiskprodukter som är MSC-certifierad är 93 procent. Det är en ökning jämfört med föregående år då andelen var 92 procent. Att följa upp om en fisk är grön listad är i dagsläget inte möjligt i det uppföljningsprogram som kommunen har.

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Miljönämnden ska utveckla kommunens arbete med vattenförekomster, med målet att det uppnår god ekologisk status.	Årsrapport 2021	Pågår

Kommentar: Kommunens arbete för god ekologisk status i vattenförekomster följer upplägget i den beslutade vattenplanen. Flera åtgärdsprogram för avrinningsområden har tagits fram och arbete pågår, bland annat för Mölnboån och Moraån. Kommunen driver flera våtmarksprojekt för att minska näringsbelastning på sjöar och vattendrag. Det berör bland annat Måsnaren, Lanaren och Glasbergasjön. En kartläggning av lämpliga områden för våtmarker inom kommunens geografiska område kommer att bli klar under 2022. Kartläggningen blir ett viktigt underlag för kommunens fysiska planering samt för identifiering av ytterligare åtgärder för bättre vattenstatus. En stor andel av de projekt som drivs genomförs med stöd av statliga bidrag. Kommunens prioritering i budget 2022–2024 att avsätta investeringsmedel för att åtgärda sjöar som har problem med så kallad internbelastning (när bottarna läcker fosfor) kommer att ha stor betydelse för att uppnå miljö- kvalitetsnormerna i dessa sjöar.

Relaterade styrdokument: Arbetet har genomförts i enlighet med Vattenplanen och har bidragit till mål 1.1 i Miljö- och klimatprogrammet.

Tekniska nämnden ska fortsätta arbetet med att skapa attraktiva, innehållsrika och välkomnande mötesplatser i kommunens utemiljöer som i stor utsträckning innefattar ekosystemtjänster.	Årsrapport 2021	Pågår
--	-----------------	-------

Kommentar: Utifrån ett medborgarförslag har upprustning av gjuteriporten med en växtetablering påbörjats. Ett bänkprojekt med nya parkbänkar i Pershagen, Södra och Mariekälla är påbörjat under året. Nya urnor till stadskärnan är inköpta, blomsterprogram har genomförts enligt den årliga planeringen. Vidare har upprustning av urnor med äng gjorts på stationsplan, upprustning av badplatser har genomförts. För Astraparken, tidigare kallad Campusparken, påbörjades en ombyggnation i slutet av 2021.

Blomsterlökar har planterats hösten 2021. Fokus har funnits på att utveckla Underåsbadet som mötesplats. Ny julbelysning har installerats.

Ängsytter och odlingslotter har anlagts, vilket gynnar pollinatörer och är en del av stödjande och reglerande ekosystemtjänster. Arbetet pågår med lekplatser och Järna torg vilket förbättrar de kulturella ekosystemtjänsterna, växtmaterial och gestaltning lan även här förbättra stödjande och reglerande ekosystemtjänster.

Kommunstyrelsen ska utveckla det strategiska miljö- och klimatarbetet i kommunen. Utgångspunkt är FN:s globala hållbarhetsmål, Sveriges nationella miljömål och kommunens planer och riktlinjer på området.	Årsrapport 2021	Pågår
---	-----------------	-------

Kommentar: Arbetet med revidering av kommunens miljö- och klimatprogram fortgår. En första version gick på kontorsremiss under sommaren 2021 och under hösten skickades densamma till nämnderna för synpunkter. Remisstiden löper till mitten av februari 2022 och beslut väntas före sommaren 2022.

Under året har arbetet med att ta fram en handlingsplan för klimatanpassning fortgått. Planen har varit på nämndremiss och passerade hållbarhetsutskottet i december 2021. Planen beslutades februari 2022.

Relaterade program och planer:

- Miljö- och klimatprogram 2018–2021
- Kemikalieplan 2019–2021
- VA-plan 2017–2030
- Avfallsplan, inkl. handlingsplan 2021–2023 (under framtagande)
- Vattenplan 2018-tills vidare
- Odlingsstrategin 2018–2030
- Livsmedelsförsörjningsstrategi (under framtagande)
- Pollineringsplan 2020–2022 (beslutad av KS)
- Skogspolicy 2018-tills vidare
- Grönstrategi (under framtagande)

God ekonomi och effektiv organisation

7. Södertälje kommun har en god ekonomisk hushållning

God hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet ska råda i hela kommun-koncernen och verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och effektivt. Alla delar i kommunkoncernen ska vara framåtsyftande i sina ekonomiska åtaganden och sträva efter att inte lämna över kostnader och svåra prioriteringar till kommande generationer. Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för kvalitetsutveckling i verksamheter, såväl för kommunala utförare och kommunala bolag, som för verksamheter som på kommunens uppdrag bedrivs av privata utförare.

Specifikt för ekonomistyrningen följer kommunfullmäktige upp nedanstående mått på ekonomisk stabilitet. Den förväntade trenden är en bedömning. En oförändrad trend kan bestå av en svag upp- eller nedgång.

Indikatorer	Utfall 2020	Riktvärde 2021	Utfall	Bedömning
Soliditet kommunkoncern, (%)	37,8	Oförändrad	39,0	Bra
Resultat exkl. jämförelsestörande poster kommun, mnkr	219	Minska	404	Bra
Resultat efter skatt, koncern, mnkr	959	Minska	710	Bra
Nettokoncernskuld, tkr/invånare	130	Oförändrad	132	OK
Rating (S&P Global Rating)	AA+	AA+	AA+	Bra
Nämndernas budgetföljsamhet (%)	0,2	0	1,6%	OK

Sammanfattande analys av indikatorresultat

Målen för god ekonomisk hushållning har förbättrats inom många områden. Soliditeten för kommunkoncernen förbättrades med 1,2% i jämförelse med 2020 vilket ger bedömningen bra. Kommunens resultat exklusive jämförelsestörande poster förväntades minska eftersom föregående års resultat var över förväntan. Även årets resultat blev högre än förväntat bland annat på grund av ökade skatteintäkter, vilket ger bedömningen bra. Resultatet efter skatt för kommunkoncernen minskade under 2021 i jämförelse med året innan, då det gjordes en större realisationsvinst. Området bedöms som bra.

Nämndernas budgetföljsamhet är en positiv avvikelse om 1,6%. En positiv avvikelse är att föredra i jämförelse med en negativ avvikelse, dock anses en positiv avvikelse tyda på att budgeterade medel inte har blivit nyttjade till fullo. Målet är att kommunkoncernen ska nyttja all budgeterade medel och därmed uppnå 0% budgetföljsamhet. Med tanken på att budgetföljsamhet ligger ganska nära målet så är bedömning godkänd.

Nettokoncernskuld per invånare har för 2021 ökat marginellt och anses ligga inom ramen för riktvärdet att den ska vara oförändrad över tid vilket ger bedömningen OK. Sammantaget bedöms kommunkoncernen ha en god ekonomisk hushållning för året 2021.

Se även beskrivning under avsnitt 2.6 avseende god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.

Specifika fokusområden	Avrapporteras	Status
Stadsbyggnadsnämnden ska fortsätta arbetet med effektiv och rättssäker handläggning samt agera för att ytterligare stärka tillämpning och regelverk för att utestänga oseriösa aktörer.	Årsrapport 2021	Pågår

Kommentar: För att förstärka effektiv och rättssäker handläggning fortsätter arbetet med att utveckla och effektivisera det nya digitala arbetssättet med kortare svarstider och transparent ärendehantering. Motpartsgranskning genomförs på aktörer som avtalas med, både privatpersoner och företag. Vid markanvisning tillämpas riktlinjer i kommunens markanvisningspolicy

Kommunstyrelsen ska stärka och utveckla sin uppsiktsplikt och strategiska styrning av kommunkoncernen.	Årsrapport 2021	Pågår
--	-----------------	-------

Kommentar: Kommunstyrelsens kontor arbetar aktivt med att skapa ett närmare samarbete mellan förvaltningen och koncernen. En kommunkoncerngemensam investeringspolicy beslutades 2020 och under 2021 har införandet av en kommun-gemensam investeringsprocess genomförts. Vidare har implementation av den kommungemensamma lokalförsörjnings-processen genomförts under 2021. Processen innebär bland annat ett fördjupat samarbete för att skapa en gemensam syn på en effektivare användning av kommunens verksamhetslokaler.

Upprätta av en gemensam investeringshandbok pågår, ett arbete som görs tillsammans med Telgekoncernen med plan för beslut innan sommaren 2022 i kommun- respektive koncernstyrelse.

Under 2021 har arbetet med IT-samordningen resulterat i en stor gemensam satsning på digitalisering. Införandet av samma ekonomisystem leder på sikt till bättre styrning och kontroll.

Relaterade program och planer:

- Riktlinjer för God Ekonomisk Hushållning 2020–2022
- Fullmäktiges program för mål och riktlinjer för privata utförare 2019–2022
- Digitaliseringsstrategi 2019–2022
- Handlingsplan för stävjande av fusk och bedrägeri 2015–tills vidare

Foto: Pontus Orre

Attraktiv arbetsgivare

8. Södertälje kommun kan rekrytera och behålla medarbetare med rätt kompetens

I mål och budget 2021 anges ett särskilt uppdrag om att kommunens förvaltning och bolag ska i allt högre grad ska samverka kring arbetsgivarfrågor.

Som arbetsgivare är arbetsmiljöfrågorna av avgörande betydelse. Den som är anställd ska känna sig trygg och trivas med sitt arbete. Södertälje kommun ska fortsätta säkra det långsiktiga hälsoarbetet så att trenden med sjunkande sjukfrånvaro består. Insatser mot den arbetsrelaterade ohälsan är nödvändig, särskilt inom äldreomsorg och förskola där sjukfrånvaron fortfarande är på en hög nivå.

Specifikt för arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare följer kommunfullmäktige upp nedanstående mått på stabilitet i kompetensförsörjningen. Den förväntade trenden är en bedömning.

Kommunstyrelsens indikatorer	Senaste värde	Riktvärde 2021	Utfall 2021	Bedömning
Personalomsättning (%)	8,7	9,0	9,3	Ok
Andel heltidsanställda (%)	86,6	88,0	87,8	Ok
Sjukfrånvaro (%)	8,6	8,0	7,2	Bra
Medarbetarengagemang (HME)	78	79	77	Har brister

Under hösten genomfördes för tionde året i rad en webbenkät där kommunen mäter hållbart medarbetarengagemang, HME. Indexvärdet för HME har minskat ett steg på indexskalan sedan 2020. Svarefrekvensen är fortsatt hög, 87 procent. Andelen av de svarande som upplevt att man på den egna arbetsplatsen aktivt jobbat med resultatet av föregående årsresultat och utvecklats i sitt dagliga arbete har ökat. Detta tyder på att medarbetare i hög grad är motiverade och har en tilltro till att det lönar sig att besvara enkäten i och med att chef och medarbetare tillsammans tar ansvar för att använda resultaten för dialog och åtgärder för förbättringar av den egna arbetsmiljön.

Personalomsättningen totalt i kommunen ökar och överstiger vid årets slut riktvärdet på nio procent. Totalt sett ligger värdet ändå i en nivå som är att betrakta som sund och naturlig för en stor organisation.

Andelen heltidsanställda totalt i kommunen fortsätter öka. Även nedbrutet i verksamhetsområden går utvecklingen åt samma håll, det vill säga andelen heltidsanställda ökar även inom omsorgsverksamheterna, som är de verksamheter där traditionellt andelen deltidsanställda varit högt. Södertälje ligger väl till i jämförelse med övriga kommuner i landet och den positiva utvecklingen är resultatet av ett välplanerat och målmedvetet arbete sedan ett antal år tillbaka.

Sjukfrånvaron har minskat och ligger under årets riktvärde. Att sjukfrånvaron har sjunkit kan bero på att ett stort antal medarbetare haft möjlighet att arbeta hemifrån, vaccinerat sig och överlag följt Folkhälsomyndighetens riktlinjer. Sjukfrånvaron går, trots pandemin, åt rätt håll men ligger fortfarande på en för hög nivå inom vissa verksamhetsområden och yrkesgrupper.

BILAGA 2:

Verksamhets- berättelse 2021

Kommunledning och överförmyndar- nämnd

Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Fullmäktige fattar enligt kommunallagen beslut i frågor som: mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skattesats och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare i nämnder, styrelser och beredningar, val av revisorer och revisorsersättare, grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda, årsredovisning och ansvarsfrihet samt folkomröstning.

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument som på kommunfullmäktiges uppdrag ska granska den verksamhet som bedrivs i kommunen. Revisorernas uppgift är att närmare granska att den kommunala verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att räkenskaperna är rättvisande och styrelsens och nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

Kommunstyrelsen ansvarar för att på kommunfullmäktiges uppdrag planera, leda, samordna och följa upp den verksamhet som kommunfullmäktige beslutat om. Kommunstyrelsens särskilda ansvar för samordning och uppsikt över kommunens samlade verksamhet syftar till att säkerställa att den kommunala verksamheten bedrivs i enlighet med kommunens vision och strategiska mål som beslutats av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har även ansvar för kommunens långsiktigt hållbara utveckling samt för övergripande ekonomi- och personalfrågor. Som stöd i styrningen har kommunstyrelsen ett centralt kontor – kommunstyrelsens kontor.

Överförmyndarnämndens ansvar är att utöva tillsyn över ställföreträdarna, det vill säga gode män, förvaltare med mera.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal (mnkr)	2021	2020	2019
Nettokostnader totalt	528	580	506
Politisk ledning, revision och överförmyndarnämnd	48	71	76
Kommunledning	276	295	260
Nämndövergripande förvaltning	204	214	170

Nettokostnaden för 2021 har totalt minskat med 0,98 procent. Att nettokostnaden minskat beror till stor del på coronapandemins effekter. Vissa verksamheter fick intäktsbortfall medan andra fick kostnadsminskning på grund av inställda evenemang och aktiviteter. En annan anledning till den minskade nettokostnaden är att personalkostnaderna, lokalkostnader samt avskrivningskostnaderna minskade under 2021.

Införandet av den nya kod- och kontoplanen har medfört att vissa verksamhetskoder avskaffades medan andra tillkom. Rapporterna som togs fram för uppföljningen av nettokostnaderna byggdes på ett annorlunda sätt än vad som tidigare gjordes i det gamla ekonomisystemet, detta har medfört att jämförelsen av nettokostnaderna mellan åren har förändrats. Detta är något som kommer bli bättre framöver då vi kommer ha jobbat med det nya ekonomisystemet samt kod och kontoplanen under längre tid.

Väsentliga händelser under året

Under 2021 implementerades ett nytt ekonomi- och e-handelssystem. Båda systemen driftsattes i januari 2021. En ny kod- och kontoplan upprättades i samband med systembytet då kommunen övergick till kommunbas 20.

Under 2021 implementerades ett kommungemensamt dokument- och ärendehanteringssystem för registrering och hantering av nämndhandlingar. I nuläget har samtliga kontor utom Stadsbyggnadsnämnden gått över till det nya systemet. Planering pågår för en övergång under 2022.

Under 2021 startades Pax som är en fördjupad samverkan mellan kommun-koncernen och polisen. Syftet med detta arbete är att öka trygghet och social hållbarhet i Södertälje kommun. Genom Pax säkerställer man att hela kommun-koncernen arbetar i linjen med att utveckla systematik mot avvikelser som kopplas till otillbörlig påverkan samt illegal verksamhet. Under december avsattes medel för ytterligare samordning, analys och genomförande, ett arbete som löper under 2022.

Under 2021 hade IT-avdelningen tillsammans med bolagskoncernen ett fortsatt arbetet med att samordna IT och digitalisering. Syftet är dels att stötta verksamheterna bättre med att accelerera den digitala verksamhetsutvecklingen, och dels att öka effektiviteten genom att samarbeta för att uppnå synergier. IT-avdelningen och bolagskoncernen jobbade med en mängd gemensamma projekt och upphandlingar med målet att skapa kommunkoncernövergripande lösningar för till exempel IT-drift, IT-arbetsplatser och digitala signaturer.

Under 2021 har ett digitalt kartverktyg, GIS, börjat användas i lokalförsörjningsprocessen för att underlätta visualisering av utbyggnation i olika delar av kommunen och koppla detta till lokalbehov och resursplanering.

Utbildning

Verksamhetsbeskrivning

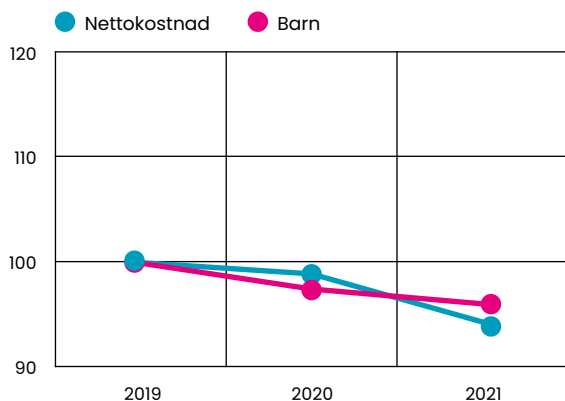
Utbildningsverksamheten i Södertälje omfattar förskola, grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Vuxenutbildningen erbjuder studier i svenska för invandrare (SFI), grundläggande vuxenutbildning och gymnasial vuxenutbildning. De övergripande målen för kommunens utbildningsverksamhet är att resultaten i förskolan och skolan ska förbättras. Utbildningskontoret driver ett systematiskt kvalitetsarbete där verksamheternas resultat följs upp.

Verksamhetstal, mnkr	2021	2020	2019
Nettokostnad	2 687	2 640	2 597
Boende barn/elever per 15 okt			
Förskola	5 188	5 229	5 274
Skolbarnomsorg (SBO)	4 371	4 554	4 768
Grundskola	12 190	12 184	12 109
Gymnasieskola	3 927	3 824	3 687
Grund, vux- sarskola	271	266	244
Genomsnitt inskrivna SFI	1 102	1 188	1 315
Servicegrad			
Förskola 1-5 år, %	85	86	85
SBO 6-9 år, %	71	73	78
SBO 10-12 år, %	22	23	25

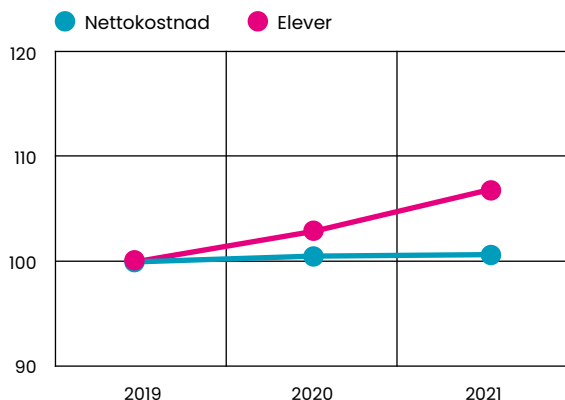
Ekonomisk analys

Förskola

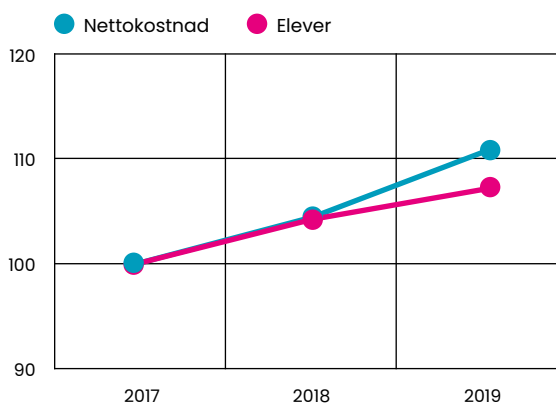
Antalet barn inskrivna i förskolan har minskat under de senaste tre åren och därmed också nettokostnaden för verksamheten. Att nettokostnaderna har minskat beror, utöver på det lägre barnantalet, även på den pågående pandemin. För att begränsa smittspridningen har verksamheten varit återhållsam med att ta in vikarier, vilket minskat personalkostnaderna. Antal barn inskrivna i fristående förskolor har också minskat, vilket ger lägre kostnader för köp av verksamhet.

Grundskola

Nettokostnaden och antalet elever i grundskolan har ökat under perioden 2019–2021. Utöver löneökningar beror nettokostnadsökningen främst på de satsningar på förskoleklass och elever i behov av särskilt stöd som genomförts i verksamheten under 2021. Kostnaderna för köp av verksamhet ökar då fler elever går i fristående grundskolor jämfört med tidigare år. Kostnaderna för skollokalerna har också ökat då ombyggda lokaler i Mariekällskolan tagits i bruk.

Gymnasieskolan

Under åren 2019–2021 har antalet elever i gymnasieåldern ökat. Under perioden har avvecklingen av en av kommunens gymnasieskolor påbörjats, vilket innebär att antalet tillgängliga gymnasieplatser i kommunens skolor minskar. Elevantalet i våra kommunala skolor minskar dock inte i samma utsträckning då antalet elever på de övriga kommunala gymnasieskolorna ökar något. Antal elever i fristående samt i andra kommuners gymnasieskolor ökar. Att nettokostnaderna procentuellt ökar något mer än ökningen av antalet elever beror i huvudsak på uppräkningsökningar för löne- och prisökningar.

Vuxenutbildning

Nettokostnaden för Vuxenutbildningen har minskat med 13,0 procent jämfört med 2020. Det beror främst på att statsbidragsfinansieringen av yrkesutbildningarna har ökat. Ökningen av statsbidraget är en del av de stöd kommunen fått till följd av pandemin.

Väsentliga händelser under året

Även under 2021 har verksamheten präglats av pandemin. Periodvis har det varit en stor frånvaro bland barn, elever och personal. Det har inneburit en ökad belastning i verksamheterna som kommer att påverka undervisningen även under 2022.

Den omfattande ombyggnaden av Mariekällskolan har slutförts under året då även grundskolan färdigställdes.

En utmaning både kort- och långsiktigt är behovet av och tillgången på utbildad personal. Bristen på utbildad och kompetent personal är idag stor. Södertälje kommun ska vara så pass attraktiv att förskollärare, lärare och skolledare vill arbeta kvar i kommunen, känner att de utvecklas och att fler aktivt söker sig hit. Ett strategiskt arbete för att uppnå detta har under 2022 fortsatt för att skapa den stabilitet som krävs. Satsningen kallas för Framsteg – Strategier för en attraktiv skolkommun. Inom ramen för detta ska vi utveckla medarbetarnas yrkesskicklighet och stärka möjligheterna att utveckla undervisningen. Vi ska vara en organisation som tar tillvara på kompetens och i slutändan bli en ännu attraktivare skolkommun, vilket ska ge oss fler att rekrytera.

Verksamhetens måluppfyllelse

Fullmäktige har uttryckt att "resultaten i förskolan och skolan ska förbättras". I kommunfullmäktiges uppföljning baseras bedömningen på ett antal utvalda uppföljningsfaktorer. Urvalet baseras på utbildningsnämndens kommunövergripande plan för systematiskt kvalitetsarbete.

Förskolan

I förskolan följer vi upp varje barns lärande och utveckling utifrån förskolans prioriterade kunskapsområden: Språkutveckling, Lek och samspel, Matematik samt Naturvetenskap och teknik.

Verksamhetens måluppfyllelse (%)	2021	2020	2019
Språkutveckling	89	90	89
Lek och samspel	92	93	93
Naturvetenskap och teknik	91	92	93
Matematik	91	91	90

Inom förskolan är måluppfyllelsen inom samtliga prioriterade kunskapsområden lägre än året innan. Den lägre måluppfyllelsen beror i hög grad på att pojkarnas måluppfyllelse sjunkit inom samtliga kunskapsområden. Det gångna läsåret har präglats av restriktioner, en begränsad verksamhet samt stor frånvaro bland både medarbetare och barn. Skillnaden mellan pojkar och flickor kommer att vara ett stort fokus under kommande läsår, tillsammans med ett fortsatt fokus på språkutveckling samt lek och samspel.

Grundskolan

Inom grundskolan följs en mängd resultat upp. Nedan redovisas det genomsnittliga meritvärdet och andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan i årskurs 9.

Elever i årskurs 9, meritvärde, alla kommunala skolor	2021	2020	2019
Alla	222	216	217
Flickor	233	226	230
Pojkar	210	205	207

Inom grundskolan är det genomsnittliga meritvärdet högre i jämförelse med föregående år. Flickorna har ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna. Skillnaden mellan flickor och pojkars genomsnittliga meritvärde har ökat något. En möjlig bidragande faktor till de positiva resultaten i grundskolan är det fokus på kvalitet i undervisningen som har funnits i verksamheterna under läsåret 2020/21. Det systematiska kvalitetsarbetet har inte innehållit några andra förbättringsområden än att öka kvaliteten i undervisningen.

Behörighet för fortsatta studier, alla kommunala skolor, andel behöriga för högskoleförberedande program	2021	2020	2019
Alla	80	76	80
Flickor	81	77	82
Pojkar	80	74	78

Andelen behöriga elever till gymnasieskolans högskoleförberedande program är högre i jämförelse med föregående år. Det är en något högre andel flickor som är behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program jämfört med pojkarna. Skillnaderna mellan flickor och pojkar har minskat när det kommer till behörighet till gymnasieskolan.

Andel behöriga för yrkesprogram	2021	2020	2019
Alla	81	80	82
Flickor	81	82	83
Pojkar	80	78	80

Inom grundskolan är andelen behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram något högre i jämförelse med föregående år. Andelen behöriga flickor till yrkesprogram har dock minskat med knappt en procentenhet. Skillnaderna mellan flickor och pojkar har minskat när det kommer till behörighet till yrkesprogram.

Gymnasieskolan

Gymnasieexamen	2021	2020	2019
Högskoleförberedande program, %	56	58	62
Examen från yrkesprogram, %	80	65	73

Gymnasieskolans målpuffyllelse för de högskoleförberedande programmen har försämrats jämfört med föregående år. Andelen elever som avslutar sina studier med examen sjunker. För yrkesprogrammen har dock andelen elever som slutar sina studier med examen ökat jämfört med tidigare år. Det finns dock en variation i resultatutveckling mellan de olika programmen.

Betygspoäng	2021	2020	2019
Högskoleförberedande program, %	14,3	14,61	14,4
Yrkesprogram %	13,7	13,7	12,9

I jämförelse med föregående år är det endast en liten förändring i betygspoängen.

Arbete och försörjning

Verksamhetsbeskrivning

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät och påverkas därför i hög grad av yttre faktorer i samhället, såsom läget på arbetsmarknaden och villkoren för övriga socialförsäkringssystem. Södertäljebor som inte kan försörja sig och sin familj kan ansöka om ekonomiskt bistånd från kommunen. Det är ett tillfälligt stöd för personer som har ekonomiska problem som inte går att lösa på något annat sätt. Ekonomiskt bistånd kallas också för försörjningsstöd.

Samtidigt som personen tar emot ekonomiskt stöd får personen stöd och motivation till att förändra sin ekonomiska situation och bli självförsörjande. Inom den kommunala arbetsmarknadsenheten är det första uppdraget att kartlägga, stötta och motivera medborgare som tar emot försörjningsstöd till egen försörjning. Arbetsmarknadsenhetens andra uppdrag är att erbjuda en lågintensiv insats på en aktivitetsarena för dem som står än längre från arbetsmarknaden och som redan provat de flesta insatser.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2021	2020	2019
Nettokostnad, mnkr	223	213	198*
Ekonomiskt bistånd, mnkr	212	217	205*
Arbetsmarknad, mnkr	43	38	48
Flyktingmottagning, mnkr	-32	-42	-55
Ekonomiskt bistånd			
Antal invånare som fått bistånd	3 119	3 320	3 620
Andel av befolkning som någon gång under året uppburit försörjningsstöd, %	3,1	3,3	3,7
Arbetsmarknad			
Arbetslöshet 18-64 år i Södertälje, %	10,7	10,8	8,7
*) Kostnader för ekonomiskt bistånd är felaktigt bokförda på individ- och familjeomsorg under 2019 – nettokostnaden för ekonomiskt bistånd ska vara 226 mnkr och nettokostnad totalt 219 mnkr			

Kommunens kostnad för att bedriva verksamhet, det vill säga nettokostnaderna, har ökat med fem procent. Det beror på att arbetsmarknadsenheten fick statsbidrag för befintlig verksamhet under förra året. Kommunen har även fått lägre statsbidrag för flyktingar under året jämfört med 2020. Antalet hushåll som är beroende av försörjningsstöd har fortsatt att minska och är 5,7 procent färre än 2020, vilket även minskat kostnaden för utbetalt bistånd. Även antalet barn i familjer med ekonomiskt bistånd minskade med femton procent jämfört med

föregående år. Resultatet för året är en positiv avvikelse mot budget med 19,6 mnkr. Överskottet beror främst på lägre utbetalt bistånd. Pandemin har även inneburit restriktioner i deltagarantal och medfört begränsade möjligheter att driva verksamhet på arbetsmarknadsenheten, faktorer som inneburit att man avvaktat med att tillsätta vakanta tjänster och därmed redovisar lägre personalkostnader.

Väsentliga händelser under året

Coronapandemin

Fokus har hela tiden varit att utveckla flexibla lösningar för att genomföra grunduppdraget, vilket man lyckats väl med. Arbetsätt har anpassats utifrån restriktioner och många fysiska möten har fått ersättas av digitala möten.

Arbetsmarknadsenhetens verksamhet varit i gång, om än med mindre deltagargrupper än normalt. Pandemin har påskyndat lågkonjunkturen och det är framförallt målgruppen långtidsarbetslösa som blivit fler i Södertälje. Regeringens stödpaket och ändrade regler för a-kassa har under året dämpat de negativa effekterna av en ökad arbetslöshet.

Evidensbaserad metod för självförsörjning

Målet för arbete och försörjning är att medborgare ska vara självförsörjande genom arbete eller studier. Många av de som är beroende av försörjningsstöd har uppburit det under en lång tid och står långt ifrån arbetsmarknaden. För att ta tillvara den enskildes förmåga och färdighet arbetar man nu långsiktigt och strukturerat med en metod som innebär ett nära och individuellt anpassat stöd i den arbetsträning som ska ske på den reguljära arbetsmarknaden. Det ger utifrån evidens bättre resultat för medborgaren och skapar goda förutsättningar att komma ut i arbete eller studier. Av de inskrivna deltagarna på arbetsmarknadsenheten har 47 personer avslutats mot arbete eller studier under året.

Flyktningmottagandet

Södertälje kommun hade inför 2021 anvisats 28 flyktingar för bosättning. Socialnämnden har uppdraget att ge förutsättningar för boende och bistånd. Arbetsförmedlingen har sedan ansvaret för att samordna insatser som syftar till etablering i både arbetslivet och samhällslivet under den så kallade etableringstiden på två år. Arbete och försörjning

har tillgodosett behovet av bostäder genom beslut utifrån bosättningslagen. I väntan på att etableringen ska starta har aktiviteter på Arbetsmarknadsenheten erbjudits för att undvika social isolering. Alla som bor i kommunen ska ha goda livsvillkor och möjlighet till en god etablering. Utmaningarna för integration har ökat till följd av pandemin och det krävs en god samverkan mellan kommunen och andra externa aktörer för att målgruppen inte ska hamna i bidragsberoende eller utanförskap.

Verksamhetens målpuppfyllelse

Medborgaren har goda livsvillkor

Verksamheten har en god målpuppfyllelse. Färre personer har fått försörjningsstöd under året än under tidigare år. Av alla Södertäljebor lever 3,1 procent i en familj som fått försörjningsstöd under året, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående år. Antal barn i familjer med ekonomiskt bistånd har också minskat. Arbetslösheten har minskat något jämfört med 2020 även om antalet långtidsarbetslösa är fler. Resultatområdet arbete och försörjning arbetar ständigt för att förbättra samverkan både internt och med externa parter för att bygga en stabil grund som möjliggör att fler försörjningsstödstagare kommer ut i egen försörjning.

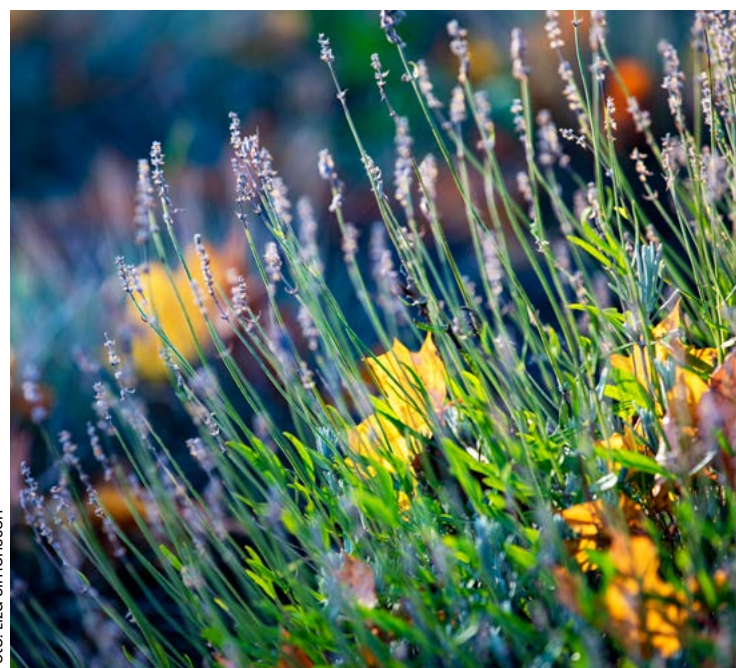

Foto: Liza Simonsson

Framtid och förväntad utveckling

Rättssäkerhet och kvalitet

För att välfärdssystemet ska behålla legitimitet är det viktigt att bedömningen av biståndsbehovet bygger på korrekta uppgifter. Att utveckla en rättssäker handläggning i hela organisationen kommer fortsatt vara i fokus. Utredare som arbetar med felaktiga utbetalningar (FUT) finns på varje enhet och ska vara ett stöd och ge vägledning till handläggare så att rätt bistånd betalas ut till rätt person. Utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) som pågått under året kommer att fortsätta. Det bygger på att kvaliteten i organisationen förbättras genom planering, uppföljning, analys och utveckling i syfte att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och förfoganden.

Målet är självförsörjning

Pandemins effekter på framförallt långtidsarbetslösheten bedöms påverka försörjningsstöd negativt framöver genom ökat utbetalt bistånd och ett ökat behov av kommunala arbetsmarknadsinsatser. Målet framåt kommer att vara att ytterligare utveckla samarbetet mellan enheterna inom arbetsmarknad och försörjningsstöd för att stötta individer mot självförsörjning.

Arbetsförmedlingens omställning innebär att det inte längre är möjligt att ha parallella insatser från kommunen och Arbetsförmedlingen samtidigt och

deras direktiv är att ge fler målgrupper än tidigare stöd och insatser. Arbetsmarknadsenhetens målgrupp blir därför de som bedöms stå alltför långt ifrån arbetsmarknaden för att kunna tillgodogöra sig statliga insatser och är i stort behov av stöd och anpassade insatser. Ett fortsatt arbete med att utveckla metoden Supported Employment blir viktigt och syftar till att hjälpa målgruppen med stöd och individanpassade insatser.

Budget- och skuldrådgivning

I Södertälje är 5,8 procent av medborgarna skuldsatta under 2020 vilket kan jämföras med Stockholm där motsvarande siffra är 3,7 procent. Det är framförallt spelrelaterade och digitala skulder som ökat och många är unga. Behovet av budget- och skuldrådgivning är därför stort och kommer att vara ett prioriterat område framåt. Genom föreläsningar och informationsträffar ska medborgarna motiveras att söka stöd och hjälp att förbättra sin situation.

Vräkningsförebyggande arbete

Att bli vräkt får ofta stora konsekvenser och kostar mycket i både personligt lidande och i samhällskostnader. Målet med det vräkningsförebyggande arbetet är att så få som möjligt ska bli av med sitt hyreskontrakt. Det kommer att vara ett prioriterat område genom tidigt uppsökande och motiverande insatser för att ta emot hjälp och stöd av budget- och skuldrådgivarna.

Foto: Liza Simonsson

Individ- och familjeomsorg

Verksamhetsbeskrivning

Området ansvarar för individ- och familjeomsorg (IFO) i alla åldersgrupper. Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och föräldrar samt stöd, behandling och boendeinsatser till personer som behöver hjälp med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Området ansvar även för kommunens socialjour, familjerättsliga frågor, familjerådgivning och samordning av arbetet med att motverka våld i nära relation och hedersrelaterad problematik.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2021	2020	2019
Nettokostnad totalt, mnkr	400	399	427*
Barn- och ungdomsvård, mnkr	284	275	264
Vuxen vård, mnkr	105	106	146*
Övrigt IFO, mnkr	11	18	17

Barn och ungdomar	2021	2020	2019
Antal placerade barn/ungdomar totalt	279	238	233
varav			
Antal barnfamilje-/jourhem	244	202	203
Antal barn institutions/stödboende	35	36	30
Antal vård dygn totalt	91 409	84 575	86 345
varav			
Vård dygn familje-/jourhem	77 255	70 615	73 791
Vård dygn institutions/stödboende	14 154	13 960	12 554

Vuxenvård missbruk	2021	2020	2019
Antal vård dygn	3 814	4 937	6 221

*) Kostnader för ekonomiskt bistånd är felaktigt bokförda på individ- och familjeomsorg under 2019 – nettokostnaden för vuxenvård ska vara 125 mnkr och nettokostnad totalt 406 mnkr.

Nettokostnaden, det vill säga kommunens kostnad för att bedriva verksamhet, har ökat marginellt jämfört med 2020 (+0,3 procent). En organisatorisk förändring har ökat barn och ungdoms nettokostnader genom att man tagit över ungdomsmottagningen från Utbildningskontoret. Det finns även ett stort behov av att placera barn och unga med omfattande vårdbehov som ger höga dygnskostnader. Det har i sin tur kompenseras av lägre kostnader för köp av vård och boende i extern regi inom missbruksvården genom ett framgångsrikt uppsökande arbete för att motivera personer med beroendeproblematik att söka stöd samt en större tolerans för påverkade personer inom kommunens boenden i egen regi. Missbruksvården redovisar ett positivt resultat med 2,6 mnkr och barn- och ungdomsvård redovisar ett överskott på 1 mnkr jämfört med budget..

Väsentliga händelser under året

Coronapandemin

Pandemin har fortsatt att påverka samhället under en stor del av året. Verksamheterna inom individ- och familjeomsorg har genom nya arbetssätt fokuserat på att tillgodose barn, unga och vuxnas behov av insatser. Trots utmaningarna upplevs det sociala arbetet ha utförts med god kvalitet genom en gemensam mobilisering mellan olika enheter vid högre sjukfrånvaro, nya mötesstrukturer och implementering av nya digitala verktyg.

Ökad samverkan

Under året har samarbetet med polismyndigheten och civilsamhället utvecklats ytterligare främst för att minska risken att unga rekryteras till kriminalitet samt öka vuxenengagemanget. En ny stödstruktur för nattvandring har byggts upp i nära samverkan med ideella föreningar och civilsamhället och ett nytt samverkansavtal med polis och räddningstjänsten är på plats. En avhopparverksamhet har också utvecklats som ska hjälpa och stötta personer som vill lämna organiserade gäng och kriminella nätverk.

En stor del av ärendena inom resultatområdet barn och ungdom rör våld i nära relation; våld mot barn, barn som bevittnat våld i nära relation och våld mot närstående kräver stora insatser från socialtjänsten till utsatta barn, unga och vuxna. I syfte att nå övergripande mål och kunna bidra med adekvat stöd för personer som är utsatta för våld har kommunen upprättat ett treårigt avtal med Södertäljejourerna. Ett stabilt och långsiktigt samarbete bidrar till en ökad samverkan mellan verksamheterna och ökar möjligheterna i att skapa bättre förutsättningar för särskilt utsatta personer.

Flexibel och lättillgänglig socialtjänst

Målgrupper förändras över tid, vilket kräver en flexibel organisation för att kunna ställa om när nya behov uppstår och utveckla nya bättre metoder och insatser. Det blir även viktigt för att skapa en effektiv fördelning av de resurser som individ- och familjeomsorg förfogar över och är något som verksamheterna ständigt arbetar med.

Barn och ungdom har under året fortsatt att utveckla lättillgänglig förebyggande verksamhet för att ge frivilligt stöd till familjer utan att det föregåtts av utredning och insatsbeslut. Erfarna familjebehandlare erbjuder olika typer av gruppverksamhet men även råd och stöd vid enskilda samtal.

Planering för att testa ett nytt behandlingsverktyg (e-plattform) för beroendevård både när det gäller alkohol- och spelberoende har genomförts. Förhoppningen är att tjänsten även ska innebära positiva effekter för samverkan mellan barn och ungdom och vuxenvård och stödja ett familjeorienterat arbetssätt genom att man arbetar med hela familjen.

Verksamhetens måluppfyllelse

Medborgarna får god service och hög tillgänglighet.

Den nationella brukarundersökningen som genomförts under hösten visar att barn, unga och vuxna upplever att det är lätt att komma i kontakt med socialtjänsten, att man får ett gott bemötande och att det är lätt att förstå den information som ges av socialsekreteraren. Socialkontoret har under de senaste åren utvecklat medborgarnas tillgång till socialtjänstens verksamheter. Flera av de initiativ som genomförts berör utveckling av digitala plattformar för information och kommunikation. Behovet av digitala lösningar har varit särskilt framträdande under pandemin.

Medborgarna har inflytande och är delaktiga.

Att medborgarna har inflytande och är delaktiga är centralt och något som socialtjänsten ständigt strävar efter. Välgrundade och strukturerade arbetssätt som baseras på evidens och beprövad erfarenhet inom respektive resultatområde ger goda förutsättningar att ge medborgare inflytande och delaktighet. Den nationella brukarundersökningen som genomförts visar att fler upplever att man kunnat påverka den hjälp man fått av socialtjänsten och att ens synpunkter på hur situationen kan förändras efterfrågas.

Framtid och förväntad utveckling

Våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck är ett stort samhällsproblem. Att bekämpa och förebygga våldet kommer därför vara ett prioriterat område framöver. Alla berörda medarbetare på socialkontoret kommer fortsätta kompetensutvecklas i syfte att ställa frågor om våld och upptäcka tecken på våld.

Kommunen bedriver ett långsiktigt arbete för att motverka och bryta den grova organiserade brottsligheten och avhopparverksamheten är en del av detta arbete. Syftet med verksamheten är att underlätta för personer att lämna en kriminell livsstil, ett arbete som är ett fortsatt viktigt utvecklingsområde. Socialtjänsten kommer att arbeta förebyggande genom tidiga insatser för att förhindra att barn och unga utvecklar en kriminell livsstil bland annat genom ett skolsocialt team som startas i samarbete med utbildningskontoret. Prostitution och människohandel har ofta kopplingar till den organiserade brottsligheten, vilket utmanar såväl samhällets demokratiska uppbyggnad samt underminerar den

drabbade individens självbestämmande och fundamentala mänskliga rättigheter. Under 2022 kommer socialkontoret göra en kartläggning som visar på omfattningen av prostitution och människohandel för sexuella ändamål i kommunen.

Ett långsiktigt förebyggande arbete är fortsatt prioriterat för att identifiera social problematik och minska segregationen. En viktig plats där familjer kan få stöd är familjecentralen i Geneta. Starten av ytterligare en familjecentral har skjutits upp under pandemin men kommer förhoppningsvis att komma i gång under året.

De komplexa vårdbehoven bland många barn, unga och vuxna skapar utmaningar för socialtjänsten. Det ställer höga krav på fungerande rutiner, kvalitet och rättssäkerhet. Verksamheten kommer därför under 2022 fortsätta att fokusera på det systematiska kvalitetsarbete som bygger på att förbättra kvaliteten i organisationen genom planering, uppföljning och utveckling i syfte att säkerställa att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och förfkrifter.

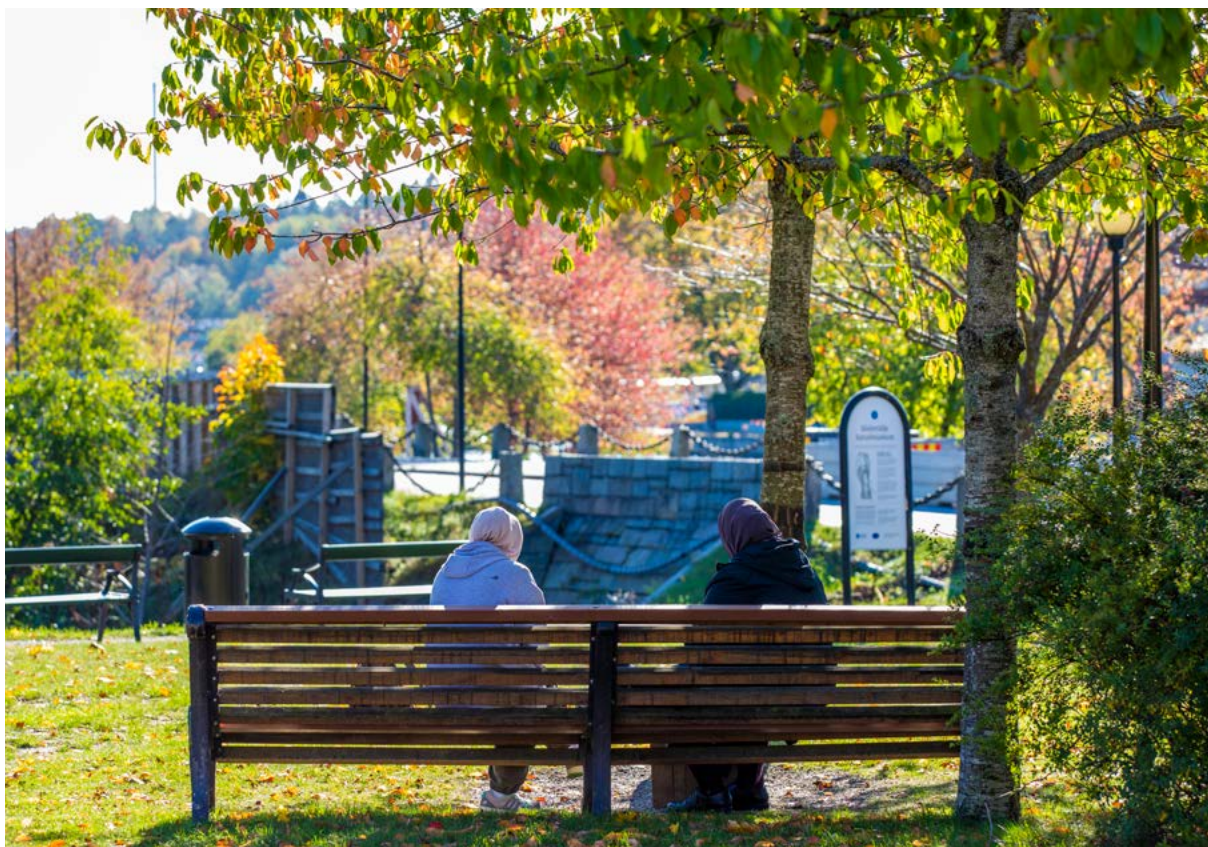

Foto: Liza Simonsson

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsbeskrivning

Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning har verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), enligt socialförsäkringsbalken (SFB) samt för personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (Sol) med undantag av insatser till personer med demensdiagnos. Det ingår även socialpsykiatri och den kommunala hälso- och sjukvården i kommunens egna verksamheter. Verksamheten erbjuder kommuninvånare med funktionsnedsättning insatser efter behov och lagstiftning så att de förbättrar sina förutsättningar för att leva ett självständigt liv. Fokuset ligger på dialog, delaktighet och inflytande.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2021	2020	2019
Nettokostnader totalt, mnkr	850	835	838
varav Funktionshinderområdet, mnkr	764	749	754
varav Socialpsykiatri, mnkr	86	86	83
Funktionshinderområdet			
Bostad med särskild service antal vuxna	401	400	402
varav extern regi	245	243	240
Totalt antal personer i daglig verksamhet	498	510	561
varav extern regi	236	236	232
Antal personer med personlig assistans	219	218	241
Hemtjänst utförda timmar	22 001	28 739	33 223
Socialpsykiatri			
Antal vård dygn boenden*	20 080	19 925	21 335
varav extern regi	3 737	4 362	5 736
*) I årets sammanställning innehåller summorna totalt antal vård dygn i såväl intern- som extern regi.			

Verksamhetens totala nettokostnader är 850 mnkr vilket är en ökning om 15 mnkr jämfört med 2020.

Intäkterna uppgår till 343,6 mnkr vilket är en minskning om 8,6 procent (31,7 mnkr) jämfört med föregående år. Minskningen beror på ett flertal faktorer: en minskning av erhållna statsbidrag (10,7 mnkr), avveckling av ett boende i egen regi (8 mnkr), samt minskade intäkter inom daglig verksamhet på grund av pandemin.

Personalkostnader minskade med 3 procent (12,1 mnkr), främst på grund av

ett boende i egen regi som avvecklades. Köp av verksamhet minskade med 2 procent (13,5 mnkr) på grund av minskat antal brukare inom flertal verksamhetsområden, främst daglig verksamhet och bostad med särskild service. Kostnaderna för utbetald ersättning för brukare inom personlig assistans enligt SFB har däremot ökat med 8 mnkr på grund av ökat antal brukare.

Årets resultat för funktionshinderområdet är ett överskott om 4,5 mnkr jämfört med budget, varav verksamheter inom LSS redovisar ett underskott om 7,5 mnkr och verksamheter inom SoL redovisar ett överskott om 12,1 mnkr.

Underskottet beror på merkostnader inom personlig assistans som inte täcks av verksamheternas intäkter. Resterande underskott beror främst på engångshändelser som inte kvarstår nästa år.

Överskottet inom SoL beror på lägre kostnader än budgeterad, främst inom hemtjänst, personligt utformat stöd.

Verksamheten socialpsykiatri redovisade ett positivt resultat om 2,4 mnkr jämfört med budget, det beror främst på lägre personalkostnader än budgeterat. Inför 2021 genomfördes en upphandling av ramavtal som genererat högre dygnspriser för köpt vård i extern regi, vilket medfört att nettokostnaderna är tre procent högre jämfört med föregående år.

Väsentliga händelser under året

Omsorgsnämndens verksamheter påverkades kraftigt av coronapandemin under 2020 och pandemin har haft en fortsatt påverkan under 2021.

Totalt redovisas bokförda kostnader om 6,1 mnkr för merkostnader till följd av coronapandemin. Verksamheterna har dock erhållit ersättning om 4,3 mnkr i form av statsbidrag och ersättning för sjuklönekostnader.

Under 2021 har verksamheterna inom daglig verksamhet fortsatt haft begränsningar i enlighet med restriktionerna gällande antalet brukare som kan vara på plats. Dessutom valde vissa brukare själv att avstå från insatsen på grund av smittspridningen.

Påverkan av pandemin på utförarverksamheterna har förändrats jämfört med föregående år. Under 2021 har insatserna mer handlat om planering och att säkerställa utförande av stödet då personalstyrkan periodvis varit decimerad på grund av den höga smittspridningen.

Under året har man hjälpts åt utanför verksamheternas organisatoriska gränser. Kommunikationen har varit en utmaning men detta har utvecklats positivt under året, likaså när det gäller krisplaneringen.

Inom socialpsykiatri arbetar Enheten för arbetsrehabilitering med en framgångsrik evidensbaserad metod (Individual Placement and Support) som rekommenderas av Socialstyrelsen. Modellen är för brukare som vill arbeta eller studera och den innebär ett varaktigt stöd för att välja, skaffa och behålla arbete eller studier. Under året har enheten arbetat med 250 deltagare varav 46 personer fått ett lönearbete och 14 stycken har börjat studera.

Verksamhetens måluppfyllelse

Fokusområden för uppföljningen som skett inom LSS har i enlighet med uppföljningsplanen varit brukardelaktighet, dokumentation, systematik i kvalitetsarbetet samt kompetens. De fördjupade fokusområdena var psykisk hälsa, åldrande och jämställdhet. Vidare har kvalitetsuppföljningarna berört hanteringen av pandemin. Enligt kvalitet- och avtalsuppföljningarna som genomförts är den övergripande bilden att verksamheterna gör ett gediget arbete med brukardelaktighet både på grupp och individnivå. Det pågår aktivt arbete med att skapa en sund kultur gällande avvikelser, det vill säga en kultur där avvikelser ses som ett sätt att utveckla och lära i det pågående kvalitetsarbetet.

Inom KF mål 2: Medborgarna har inflytande och är delaktiga finns såväl positiva som negativa utvecklingar. Indikatorsvärdet för andel brukare i gruppbostad enligt LSS och daglig verksamhet som upplever att de har inflytande över sin insats har ökat. Andel brukare inom servicebostad enligt LSS och boendestöd enligt SoL som upplever att de har inflytande har minskat men utfallet inom boendestöd överstiger fortfarande genomsnittet för riket.

Inom målområde 3, Medborgarna har goda livsvillkor, har en positiv utveckling skett för flera indikatorvärden. Indikatorn för om brukarna känner sig trygga med personalen i sin grupp- och servicebostad, samt daglig verksamhet har förbättrats. I de flesta fall för både för kvinnor och män. Den nya indikatorn avseende hur brukarna känner sig trygga med personalen som ger stöd enligt personlig assistans, har ett utfall på hela 100 procent.

Det finns brister gällande om brukarna trivs i sin grupp- och servicebostad. Och om de känner sig trygga med sin boendestödspersonal.

Det finns generella utvecklingsområden vad gäller KF mål 4: Medborgarna får god service och hög tillgänglighet. Utfallet för indikatorerna brukare ska uppleva att de får ett gott bemötande i sitt boende har minskat och bedöms ha brister för både grupp- bostad LSS, servicebostad SoL samt boendestöd SoL. Utvecklingsarbetet sker löpande i verksamheternas värdegrundsarbete och olika satsningar på kompetensutveckling.

Det finns även flera indikatorer med positiv utveckling. Brukare ska uppleva att de får ett gott bemötande i sin dagliga verksamhet (LSS) har förbättrat resultatet för samtliga utfall.

Resultatet för indikatorn om brukare ska uppleva rätt stöd har också förbättrats inom grupp- bostad enligt LSS, daglig verksamhet, och boendestöd enligt SoL.

Nämnden har en god ekonomi och effektiv organisation (KF-mål 7), främst då den redovisar ett överskott

jämfört med budget. Avtalstroheten ligger på en hög nivå, även om riktvärdet inte har uppnåtts. Avvikelsen beror på orsaker utanför nämndens kontroll.

Framtid och förväntad utveckling

Det finns flera utmaningar inom omsorgsnämnden framöver. Tex. ökar behovet av brukarinsatser inom flera områden, nya lagförslag förväntas, och priserna ökar. Komplexa samhällsutmaningar kräver nya arbetssätt. Den stora utmaningen framöver är att säkra kompetensförsörjningen för att få en långsiktig hållbar ekonomi och en säkrad välfärd i omsorgsnämndens verksamheter.

Inom kommunens egenutförarverksamhet ses schemalaggnings- och personalbehov över med fokus på att minska antalet övertidstimmar, vikarie- kostnader och introduktionskostnader. Delvis för att effektivisera verksamheten, och delvis som en åtgärd att möta eventuella effekter av LSS-utredningen.

Den psykiska ohälsan ökar bland befolkningen. För att möta dessa utmaningar är det viktigt det finns en fungerande samverkan både internt inom kommunen och med externa aktörer, vilket blir viktigt att utveckla ytterligare framöver. Socialpsykiatri kommer även att vidareutveckla metoder för brukarinflytande i syfte att ge klienterna möjligheter till inflytande vid val av insats och delaktighet i vård och behandling. Ett ökat engagemang hos klienter bidrar till att uppnå bättre resultat.

Äldreomsorg

Verksamhetsbeskrivning

Inom äldreomsorgen erbjuder kommunen personer över 65 år vård och omsorg enligt socialtjänstlagen (SoL), förebyggande verksamheter samt öppna mötesplatser. Flesta insatser finns inom hemtjänst, dagverksamhet, korttidsvård, växelvård, vård- och omsorgsboenden och bostadsanpassning.

Äldreomsorgen verkar för att äldre i Södertälje kommun känner trygghet, värdighet, delaktighet och valfrihet. Brukarna ska erbjudas en kompetent och flexibel omsorg och möjlighet till ett stimulerande liv.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2021	2020	2019
Nettokostnad, mnkr	763,2	770,2	802,8
Antal placeringar i vård- och omsorgsboenden	592	599	581
Antal dagar brukare vistats på korttidsvård	12,3	15 440	19 118
Antal utförda hemtjänsttimmar	429,7	412 920	401 649

Äldreomsorgen redovisar ett överskott om 20,8 mnkr för verksamhetsåret 2021. Verksamhetsområdet vård- och omsorgsboende redovisar ett positivt resultat totalt om 24,2 mnkr. Överskottet beror på att antal personer i boende var färre än förväntat. Volymen inom både vård- och omsorgsboenden och hemtjänsten påverkades av den pågående pandemin.

Verksamhetsområdet ordinärt boende redovisar ett underskott om 32,8 mnkr. Verksamheten arbetar med åtgärdsplaner för att få ekonomin i balans och har förbättrat sitt resultat två år i rad. Årets resultat påverkades positivt om 17 mnkr av en försenad ersättning för coronakostnader år 2020.

Äldreomsorgens totala nettokostnader var 763,2 mnkr, 7,0 mnkr lägre än 2020 och har därmed minskat två år i rad. Totala kostnader var oförändrade jämfört med 2020 men intäkter ökade med 7,0 mnkr.

Personalkostnader är totalt 602 mnkr och visar en obetydlig ökning om 0,4 mnkr jämfört med 2020. Kostnader för månadsanställd personal ökar med 4,4 mnkr men kostnader för övertid och fyllnadstid visar en minskning om 3,0 mnkr vilket är en effekt av åtgärdsplaner.

Ersättning för corona minskade under 2021 men andra riktade statsbidragsintäkter ökade.

Äldreomsorgen har fått sammanlagt 72,7 mnkr i statsbidrag under 2021, var av 52,8 mnkr nyttjades under året. Resterande medel om 19,9 mnkr återbetalas. Statsbidraget användes för kompetensutveckling, förebyggande arbete i verksamheter, förbättrade arbetsvillkor för medarbetare, digitalisering och att motverka smittspridning i verksamheterna.

Väsentliga händelser under året

Den pågående pandemin har påverkat äldreomsorgens brukare och organisation. Brukare har i viss utsträckning tackat nej till insatser och framöver behöver kommunens äldreomsorg säkerställa att den enskilda brukarens behov av insatser tillgodoses. Verksamheterna gjorde fortsatta anpassningar utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Väletablerade hygienrutiner och samverkan präglar äldreomsorgens utförarverksamheter.

Medarbetarna är äldreomsorgens viktigaste resurser. Arbetet med att vidareutveckla arbetsvillkoren långsiktigt och strukturerat fortsatte under 2021 och har nått goda resultat avseende kontinuitet i insatsen för brukaren samt nöjdhet hos medarbetaren.

Äldreomsorgen arbetar strategiskt såväl som operativt med kompetensförsörjning. Stora utbildningsinsatser genomfördes under året, bland annat inom områdena demens, psykisk hälsa och missbruk samt svenska språket.

I syfte att nyttja tillgängliga resurser på ett effektivt och hållbart sätt fortlöper arbetet med digitalisering. Införandet av välfärdsteknik har tagit fart och sker i samråd mellan brukare och medarbetare. Fram-

över planeras införande av digitala lösningar som underlättar vardagen för brukare och arbetsmiljön för medarbetare.

I december 2021 öppnades ett nytt boende med totalt 72 platser. Boendet kommer att användas för korttidsboende och för boendegrupper inom omvårdnad och demens. Inflyttning påbörjas januari 2022.

Verksamhetens måluppfyllelse

Kommunfullmäktiges mål mäts till övervägande del med stöd av Socialstyrelsens årliga brukarundersökning. Med anledning av att brukarundersökningen inte genomfördes 2021 finns inget mätresultat att redovisa. Äldreomsorgen följer upp målen med resultat från det systematiska kvalitetsarbetet som bedrevs under året samt redovisning av verksamhetens särskilda satsningar och uppdrag.

Medborgarna har inflytande och är delaktiga

Äldreomsorgen arbetade med införandet av individens behov i centrum (IBIC) som bland annat präglar dokumentationen. Detta har också påbörjats i olika omfattning hos externa utförare. Arbetet med IBIC är till stor del implementerat men behöver vidareutvecklas ytterligare.

Foto: Södertälje kommun

Verksamheterna både externt och internt har det senaste året gjort en positiv förflyttning avseende synpunkts- och klagomålshantering.

Medborgarna har goda livsvillkor

Verksamhetens mat och måltidssatsning fokuserade på att minska nattfasta och att måltiden blir en trevlig stund på dagen samt att maten som serveras smakar bra.

Hälsofrämjande arbete implementerades i verksamheterna med mål att stödja brukaren att behålla sina förmågor. Extra fokus finns på hälsofrämjande måltidssituationer och att hitta tid för social samvaro för ökad hälsa och välbefinnande hos brukaren.

Verksamheten Kultur 365 skapade nya perspektiv och synsätt på aktivitet, social tillvaro och kulturellt tänkande för kommunens seniorer både i vård- och omsorgsboende och ordinärt boende. Syftet var att bryta isoleringen som uppstått i samband med pandemin och även ge teknikhjälp ur ett socialt perspektiv.

Mötesplatser för äldre har som syfte att bidra till ökad livskvalité, stärka hälsan genom friskvård och goda matvanor samt ge social stimulans och främja gemenskap med andra. Under året öppnades en ny mötesplats i Tom Tits lokaler.

Medborgarna får god service och hög tillgänglighet

Äldreomsorgen arbetar efter ett brukarinriktat förhållningssätt (salutogent förhållningssätt) för att öka förtroendet och delaktigheten mellan nämndens brukare och verksamheter.

Framtid och förväntad utveckling

Enligt befolkningsprognosen ökar andelen äldre i kommunen. Den demografiska förändringen kommer att medföra att allt fler personer kommer att efterfråga äldreomsorgens insatser de närmaste åren.

En utmaning både på kort och lång sikt är rekrytering av medarbetare till vård och omsorg samt kompetens hos medarbetarna. För att säkerställa god kompetens och tillräcklig bemanning i samband med framtida pensionsavgångar krävs ett medvetet arbete med frågan.

Kultur och fritid

Verksamhetsbeskrivning

Kultur och fritid svarar för utveckling och drift av verksamheter i kommunal regi, såsom kulturskolan, biblioteken, Torekällbergets muséer, konsthallen, Stadsscenen, fritidsgårdar, föreningsstöd och kommunala idrottsanläggningar.

I verksamheten ingår också fritidsverksamhet för äldre samt för personer med funktionsnedsättning. Vi handlägger även ärenden om kommunal tillståndsgivning enligt lotterilagen.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2021	2020	2019
Nettokostnad, mnkr	267	263	255
Nettokostnad/invånare, kr	2 641	2 627	2 578
Bidrag föreningar, mnkr	34	38	40
Utlåning bibliotek	267 258	267 241	293 597
Besök konsthall	4 460	7 527	22 058
Elever kulturskola	1 197	1 942	2 137
Besök fritidsgårdar	35 625	54 289	87 608
Besök Torekällberget	92 903	65 350	97 661
Besök Stadsscenen	14 400	38 761	122 038

Den totala nettokostnaden för kultur- och fritidsverksamheten uppgick till 267 mnkr och är en ökning med 1,6 procent.

Även under 2021 har pandemin föranlett ett stort intäktsbortfall då idrottsanläggningar inte har kunnat hyras ut och Stadsscenen har haft stängt under stora delar av året. Pandemin har samtidigt medfört att verksamheter inte har kunnat erbjuda den service och de aktiviteter som planerats och driftkostnader var lägre än under med föregående år.

Kultur och fritid utgjorde 4,3 procent av kommunens totala nettokostnader, vilket är en minskning jämfört med föregående år som var 4,6 procent. För kommuner i riket var andelen 7,2 procent 2020.

Nettokostnaden för kultur och fritid per invånare var 2 641 kronor. Genomsnitt i riket var 4 928 kronor (2020).

Väsentliga händelser under året

Att skapa goda livsvillkor för medborgarna, med särskilt fokus på barn och unga har legat till grund för kultur- och fritidsverksamheterna. Några omtumlande pandemiår har framtvingat snabba omställningar i verksamheterna, för att kunna erbjuda Södertäljes medborgare en meningsfull fritid trots pandemi-restriktioner.

Biblioteken har under hela pandemiperioden haft öppet och bland annat utökat möjligheten att låna fler e-böcker och e-film. Biblioteket TIO14 har haft öppet med restriktioner och fler och fler barn och unga uppskattar den riktade verksamheten mot målgruppen 10 till 14 år. I samarbete med Ung Fritid har biblioteket öppnat en gemensam verksamhet, Ung City, som är placerad i Lunagallerian.

Under året har särskilt arbete lagts på att erbjuda barn och ungdomar kostnadsfria lovsaktiviteter. Detta har skett i samarbete med föreningslivet och i egen kommunal regi. Riktlinjer har utarbetats för att aktiviteterna ska erbjudas jämställt, geografiskt spritt och med en blandning av kultur-, fritids- och idrottsaktiviteter. Detta med syftet att nå så många barn och ungdomar som möjligt vilket också skedde. Aldrig tidigare har så många kostnadsfria lovaktiviteter erbjudits Södertäljes unga.

Fritidsgårdarna har fortsatt sitt arbete att utifrån ett jämställdhetsperspektiv skapa attraktiva och välkomnande miljöer för alla. Det kan handla om ett förtydligande av aktiviteternas mål och syfte, att utveckla metoder för att kunna bemöta barn och ungdomars önskemål samt att utöka samarbetet med externa aktörer.

I samarbete med Stadsbyggnadskontoret har en ny spontanidrottsplan för basket, fotboll och pingis färdigställt i Smultronparken. Ett utegym invigdes i Badparken i november med möjlighet för användarna att reglera viktmotstånd på träningsredskapen och med särskilt anpassning för personer med funktionsnedsättningar.

Under året har kulturskolan undersökt genom olika former av enkäter och intervjuer vilka faktorer som bör förstärkas för att nå bättre framgång avseende höjd och bredd i undervisningen samt vilka andra eventuella förändringar som kan bidra till att bättre

möta Södertäljes barn och ungdomars behov.

En lokalbehovsplan för kultur- och fritidsverksamheterna har utarbetats under året och antogs av nämnden under hösten.

Verksamhetens måluppfyllelse

Kompassen för hållbar utveckling utgörs i Södertälje kommun av sex målområden med betydelse för långsiktig hållbarhet. Kultur- och fritid bidrar till samtliga men har sin tyngdpunkt i de målområden som handlar om Södertäljes medborgare och Attraktiva Södertälje.

Kultur- och fritidsnämndernas särskilda fokusområden är att ha ett tydligt jämställdhetsfokus gällande kultur och idrott, att fortsätta utveckla bibliotek och fritidsgårdar, att identifiera och förstärka framgångsfaktorer för kulturskolan i arbetet med både höjd och bredd i undervisningen samt att stärka möjligheterna till spontanidrott och träning.

Besökare i alla kultur- och fritidsverksamheter har varit lägre än under ett normalår och undantaget biblioteket har alla verksamheters volymer minskat ytterligare under det andra pandemiåret.

Såväl flickors som pojkars deltagande i idrottsaktiviteter har sjunkit även under 2021. Medelvärde för flickors deltagande har sjunkit i hela landet men i Södertälje inte lika mycket vilket medför att Södertälje har förbättrat sin position i förhållande till andra kommuner. Trots detta deltar flickor drygt hälften så ofta som pojkar i idrottsaktiviteter.

Flickornas andel av besöken på fritidsgårdarna har sjunkit och utgjorde 30 procent och totalt har besöken minskat avsevärt under pandemin. De nya digitala plattformarna som utvecklats har inte besöksregistrerat och syns inte i statistiken.

Biblioteken är en av de mest betrodda och uppskattade samhällsinstitutionerna. Södertälje har sex bibliotek, där tre är kombinerade skol- och folkbibliotek. Samhällets förändringar påverkar biblioteken och digitaliseringen medför nya krav för hela biblioteksväsendet. Utlåningen låg på samma nivå som föregående år. Under pandemin har utlåning av e-media ökat samtidigt som de traditionella

boklånen har minskat – en trend som noteras i hela landet. Barnbokslånen har minskat och ligger bland de lägsta i länet.

Sommarlovsaktiviteter för barn och unga anordnades i form av konst- och musikläger, teater, dans, badresor, skogsäventyr, kanotskola och olika bollsporter. Aktiviteter anordnades också under höst och jullov finansierat med medel som sökts från Socialstyrelsen.

Framtid och förväntad utveckling

Även 2021 har präglats av den pandemi som råder i världen, Sverige och Södertälje. Tyvärr skedde ingen avmattning i den takt som förutspått vilket fick fortsatta konsekvenser. Precis som under 2020 har några av verksamheterna överskott då de inte kunnat erbjuda den service och de aktiviteter som planerats för på grund av pandemin. Å andra sidan har de verksamheter som till del är intäktsfinansierade haft en tuff tillvaro med begränsade öppettider och därmed mindre intäkter. En utmaning för framtiden är att få publik och deltagare att återigen hitta tillbaka till våra verksamheter. Målet är att återigen och med full kraft skapa oförglömliga upplevelser i människors liv.

Nya krav ställs på det kommunala utbudet. En växande trend är att många människor vill delta på sina villkor och vid den tidpunkt som passar just

den personen, mer individualiserat. Andra tar del av utbudet mer traditionellt och följer terminsscheman och förhåller sig till mer föreningsorganiserad verksamhet.

Merparten av kultur- och fritidsnämndens resurser går till att stärka barn och ungas möjligheter att utöva, delta i och berikas av kultur-, fritids- och idrottsverksamhet.

Detta är särskilt viktigt då barn och unga i allt större utsträckning drabbas av psykisk ohälsa och det samtidigt finns forskning som visar att unga som deltar i fritidsaktiviteter oavsett slag mår bättre och når ett högre skolresultat.

Med hänsyn tagen till den ökade ohälsan och behovet av att minska segregation är det än mer väsentligt vad kultur- och fritidsnämnden erbjuder barn och ungdomar vid sidan av det mer traditionella utbudet. Detta ligger också i linje med Barnkonventionen som bland annat fokuserar på barns rätt att uttrycka sig, formulera egna tankar och åsikter samt delta i fritidsaktiviteter på egna villkor och i trygga miljöer.

För ökad tillgänglighet, så att alla känner sig välkomna till kultur- och fritidsnämndens verksamheter, kommer arbetet med jämlikhets- och demokrati-frågor att fortsätta. I framtiden bör ytterligare arbete ägnas miljö- och klimatfrågor och hur nämnden kan effektivisera på ett klokt vis med hjälp av digitalisering.

Foto: Pontus Orre

Miljö och hälsa

Verksamhetsbeskrivning

Verksamhetsområdet innefattar miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll, naturskolan, naturvård, skogsförvaltning, viltvård samt miljöstrategiskt arbete för ekologi och vattenvård inom miljönämndens ansvar.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2021	2020	2019
Nettokostnad, mnkr	15	13	12

Extra medel tillfördes under 2021 för att utveckla naturpedagogisk verksamhet, naturvård och friluftsliv. Nettokostnaden ökade därför med 16 procent. Statliga bidrag om sammanlagt 4 mnkr har använts i ett total natur- och vattenvårdsprojekt under året.

Väsentliga händelser under året

Kommunerna hade under året ett fortsatt uppdrag från staten att kontrollera smittskyddsåtgärder på serveringsställen på grund av pandemin. Drygt 1300 kontrollbesök gjordes i vår kommun, där 93 procent av besöken var utan avvikelse och 7 procent gav anledning till uppföljande kontroll.

En stor satsning på natur och friluftsliv gjordes under 2021, med en mängd insatser för att öka tillgängligheten och underlätta för besökare. Det tillkom bland annat utökade parkeringar, stadiga cykelställ där ramen går att låsa fast, spänger vid blöta partier längs vandringsleder och stigar, bättre eldplatser samt fler vindskydd, bänkar och fikabord.

Naturskolan kunde med stöd av extra anslag ha en förstärkt bemanning och erbjuda busstransport för besökande skolklasser. Busstransporten har varit nödvändig under pandemin, då skolorna inte kunnat använda kollektivtrafik. Fler skolklasser än någonsin förut har haft temadagar ute på naturskolan under året.

Verksamhetens måluppfyllelse

Planerad tillsyn och kontroll för året kunde genomföras till 96 procent inom livsmedelskontrollen samt till 97 procent inom hälsoskydd. Inom miljötillsynen kunde 82 procent av planerad tillsyn genomföras. Problem kring hantering av massor och lagring av avfall har ökat markant under året vilket tagit mycket tid från planerad tillsyn.

Kommunen har arbetat vidare med det nationella miljömålet om låg radonhalt i inomhusluft. Vid slutet av 2021 hade godtagbar radonhalt konstaterats i 87 procent av huskropparna bland flerbostadshus.

Miljönämnden har i uppdrag att bedriva tillsyn effektivt, rättssäkert och med gott bemötande. Företagens syn på detta följs upp genom Nöjd-Kundindex (NKI). NKI-värden för miljö och hälsa samt livsmedelskontroll har de senaste tre åren legat stabilt på ett högt resultat och ökade något 2021 jämfört med 2020.

Södertälje har en målsättning om att skydda mer natur. Förberedelser har pågått med att utöka naturreservatet Öbacken-Bränninge samt att inrätta ett nytt naturreservat i Vasaskogen strax väster om Södertälje stad. År 2021 utgjorde skyddade mark- och vattenområden 9,1 procent av kommunens yta. Inget nytt skyddat område har tillkommit under året.

Inventering av ängs- och hagmarker genomfördes under sommaren 2021 i samarbete med Floraväktarna. Ängs- och hagmarker inventeras återkommande vart fjärde år. Ekmiljöer har under året röjts fram i områdena Parkudden-Lövsta, Farstanäs och Kiholm.

Genomförandet av vattenplanen har tagit fart, med syftet att uppnå friska sjöar och vattendrag. Åtgärdsprogram har tagits fram för Mólnboåns och Trosaåns avrinningsområden och påbörjats för Moraåns avrinningsområde. Utredningar om att förbättra Måsnarens status slutfördes under året, och åtgärder har påbörjats. Utredningar har även gjorts om Kyrksjön, Sillen och Uttran.

Våtmarker har anlagts vid Lilla Måsnaren och Lanaren. Projektering har startat om mer våtmarksytor vid bland annat Måsnaren, Lanaren och Glasbergasjön.

År 2021 hade 29 procent av kommunens vattenförekomster god ekologisk status. Ingen förbättrad status har uppnåtts under året.

Foto: Pontus Orre

Framtid och förväntad utveckling

Under 2022 träder ett omfattande regelverk i kraft inom avfallsområdet. Miljönämnden kommer att ha ett särskilt fokus på avfall under året, vid tillsyn av befintliga verksamheter och genom uppsökande tillsyn. Syftet är att utveckla tillsynen inom avfallsområdet och motverka illegal avfallshantering. Tillsynen inom hälsoskydd kommer ha fortsatt fokus på att förebygga ohälsa bland barn och unga, bland annat genom planerad tillsyn av bostäder.

Satsningen från föregående år på natur och friluftsliv förnyas under 2022 och samtidigt tillförs extra medel för medfinansiering i nya projekt. Med stöd av dessa satsningar har Södertälje sökt statsbidrag för ett flertal nya natur- och vattenvårdsprojekt, inom programmen LONA, lokala naturvårdsåtgärder, och LOVA, lokala vattenvårdsåtgärder.

Satsningen på naturskolan bibehålls permanent från 2022. Den fasta bemanningen utökas för att erbjuda temadagar för skolklasser samt för att utveckla och bredda naturskolans roll i arbetet för social hållbarhet.

Under 2022 färdigställs en kartläggning över lämpliga områden för våtmarker inom hela kommunen. Kartläggningen ska även belysa om det är nyanläggning, restaurering eller uppdämning, som kan bli aktuellt på respektive plats. Lämpliga våtmarkslägen har identifierats i de flesta av kommunens avrinningsområden.

I sjöarna Måsnaren, Uttran och Kyrksjön kommer omfattande insatser för att förbättra vattenkvaliteten att genomföras under 2022–2024. Först ut är Måsnaren, där åtgärder mot näringsläckage från sjöbotten ska göras under 2022.

En ny miljö- och klimatstrategi för perioden 2022–2030 är på väg att antas. Södertälje kommun ska ligga i framkant inom ekologisk hållbarhet. Takten i kommunens klimat- och miljöarbete ska öka.

Samhällsbyggnad och offentlig miljö

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten inom stadsbyggnad omfattar översikts- och detaljplaner, bygglov, kartor, fastighetsbildning, anläggning och drift av kommunala gator och vägar samt skötsel av parker. Även förvaltning, försäljning och exploatering av kommunens egendom ingår i verksamhetsområdet. I det ekonomiska resultatet redovisas också näringslivsfrågor, destination och räddningstjänst.

Sammanfattande ekonomisk analys

Verksamhetstal	2021	2020	2019	2018
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	218,6	175,9	200,8	171,9
Nettokostnad exkl. exploatering, mnkr	254,1	223,3	225,9	245,7
Vinterväghållning, kr/kvm	7,49	4,13	10,97	9,99
Underhållsbeläggning, kr/kvm	15,7	18,73	15,77	14,96
Genomfört belägningsunderhåll (andel av total gatuyta), %	5,4	8	7	5
Energi (kWh/ljuspunkt)	300	304	328	372
Driftkostnad kr/ljuspunkt	599	590	631	558

Verksamhetens nettokostnad 2021 var 218,6 mnkr vilket är högre än föregående år som då var 175,9 mnkr. Omfattningen av kommunens markförsäljning varierar mellan åren och påverkar nettokostnaden för den sammanlagda verksamheten inom stadsbyggnad. Nettoresultatet inom exploateringsverksamheten är 41,9 mnkr och för 2020 var den 47,3 mnkr. Exklusive exploateringsresultatet är nettokostnaden 254,1 mnkr, en ökning med 13 procent som förklaras av främst lägre intäkter med anledning av coronapandemin. Minskad trafik och låg beläggingsgrad på kommunens parkeringar av pandemins effekter. Dessutom har fullmäktige, för att stödja företagen i Södertälje centrum, beslutat om två timmars avgiftsfri parkering på tre centrala parkeringar under hela 2021. Kostnaderna för vinterväghållning har stor påverkan på verksamhetens resultat och kan variera mycket mellan åren. Nettokostnaden för vinterväghållning landade på 18,6 mnkr vilket är högre jämfört med nettokostnad föregående år (11,7 mnkr, 2020). Det förklaras med milda vintermånader under förra året men också högre entreprenadkostnader för 2021.

Underhållsbeläggning har genomfört under året utifrån en tidigare vägscanning som visade stor underhållsskuld på kommunens vägnät. Kostnaden för underhållsbeläggning per kvadratmeter har minskat jämfört med föregående år. Under 2020 genomfördes ett stort belägningsarbete på stora gator och vägar och under 2021 har fokus varit på lokalgator vilket inneburit att det har varit mer komplicerat arbete.

Energin per ljuspunkt sjunker i takt med att kommunen byter ut äldre armaturer mot nya LED-armaturer. Detta gör dock att driftkostnaden för året inte har sjunkit och är ett trendbrott mot tidigare år. En orsak kan vara de mycket högre elpriserna. Verksamheten har också högre kostnader för nätavgifter och beredskaps-tjänster för elsäkerhet inom gatubelysningsområdet.

Väsentliga händelser under året

Detaljplanearbete för nya hotell vid Maren och Torekällberget

Stadsbyggnadskontoret har under året arbetat intensivt med att ta fram nya detaljplaner som ska möjliggöra bland annat hotell på platsen; det ena vid Maren där även Marenplan ska rustas upp, det andra uppe på Torekällberget på platsen där det förut varit värdshus. Samråden avslutades under januari 2021, och granskning för Tellus 5 med flera skedde under hösten 2021.

Markförsäljningar i Almnäs, Stockholm syd

Kommunen har sålt mark i industri- och logistikområdet Almnäs, Stockholm syd. Det är logistikföretaget Budbee (fastighetsfondförvaltaren Slättö genom logistikbenet Evolv) samt Midaq som förvärvat mark för att etablera sig.

Kanalorget

Arbete har under 2021 fortsatt i projektet Kanalorget i centrala Södertälje. I projektet byggs en ny tunnelnedfart till Kringlangaraget som också repareras, Köpmangatan rustas upp liksom Västra Kanalgatan som får ny beläggning och till sist byggs det offentliga torget Kanalorget ovanpå tunnelnedfarten.

Värt att nämna

Det är också värt att nämna att Stadsbyggnadskontoret under 2021:

- Tilldelades pris för Årets Cykelprestation av Region Stockholm
- Södertälje fick renaste skräpmättningsresultatet hittills för centrum
- Färdigställde en ny gång och cykelväg till Salem

Verksamhetens måluppfyllelse

Statistiska centralbyråns medborgarundersökning är framtagen tillsammans med kommuner och SKR för att mäta attityder om kommunen och ge en bild av hur kommunens invånare ser på sin kommun.

Medborgarnas uppfattning om mötesplatser

Medborgarnas uppfattning avseende utbud av mötesplatser, lekplatser, parklekar etc uppgår till 69 procent positiva. Verksamheten arbetar med årliga investeringar för att skapa nya mötesplatser förnya och förbättra mötesplatser och verksamheten har utifrån lekplatsinventeringen arbetat med att rusta upp och utveckla lekplatser. Under året har Ronna lekplats färdigställts och en lekplats i Fornhöjden planeras.

Medborgarna uppfattning om resor och kommunikationer

Medborgarnas uppfattning avseende utbud och trafiksäkerhet av gång- och cykelvägar uppgår till 62 procent respektive 69 procent positiva. De måluppfyllande åtgärder som pågått under året är det fortsatta byggande av nya cykelvägar där sådana saknas bland annat har en ny gång- och cykelväg till Salem färdigställts. Verksamheten har också arbetat med att knyta ihop befintligt cykelvägnät och tagit fram ett uthyrningssystem för cykelboxar och cykelgarage så att låsbara cykelparkeringar kan anordnas. Utöver det pågår det flertal utredningar som syftar till att öka tillgängligheten till kollektivt resande och öka tillgången till ladd infrastrukturen där en kommun-koncerngemensam strategi håller på att tas fram.

Medborgarnas uppfattning om underhåll av den offentliga miljön

Avseende skötsel och snöröjning gator- och vägar, GC-vägar uppnår kommunen ett index på 48 positiva. Skötsel av allmänna platser, naturområden och badplatser samt åtgärder mot skadegörelse ligger på index på 50 positiva. De måluppfyllande åtgärder som pågått under året är underhåll av den offentliga miljön genom utveckling och utökning av vinterbelysning för ökad trygghet, upprustning av Tobaksparken, Berghagens utsiktsplats har fått nya planteringar och sittplatser. Sjösäkerhetsanordningar på badplatser har genomförts. Arbetet pågår enl. vägscanning för att hålla en underhållsnivå för beläggningar på gator och cykelvägar som säkrar funktion och livslängd.

Beläggningsarbetet pågår

All ny beläggning per år (både vägar och gång- och cykelbanor) ska vara fem procent för att inte det ska uppkomma en underhållsskuld. För Södertälje kommuns del handlar det i dagsläget om att komma ikapp den underhållsskuld kommunen har. Beläggningsunderhållet har planerats och utförts enligt vägscanning och cykelplan. För kommunen totalt är arbetet med beläggningsunderhåll, för att komma ikapp underhållsskulden för bilvägar i fas. Efter 2020 års intensiva arbete med att belägga huvudleder och större gator har fokus för 2021 varit att främst åtgärda lokalgator. Att belägga lokalgator kräver betydligt mer resurser per antal kvm asfalt då de är mer komplexa med bland annat kantsten och brunnar jämfört med huvudleder och större gator.

Bostadsbyggandet fortsätter

Under 2021 året har det inkommit 1 234 stycken bygglovsärenden varav 41 stycken strandskyddsansökningar. Enligt Boverkets bostadsmarknadsenkät har Södertälje obalans på bostadsmarknaden vilket innebär att det är underskott på bostäder i förhållande till behov och efterfrågan. Förväntat antal påbörjade bostäder genom nybyggnad, med hänsyn till planläge projektering och marknadsförutsättningar, har för 2021 varit 370 nybyggda bostäder i flerbostadshus och 100 småhusbostäder.

Tjänster och uppdrag uppfyller i stor utsträckning svars- och garantitider

Vid ansökan om bygglov ska skriftligt svarsmeddelande lämnas inom 5 arbetsdagar enligt kommunens tjänstegaranti. I enlighet med plan- och bygglagen ska alla sökanden meddelas beslut om bygglov eller förhandsbesked inom 10 veckor från det att en komplett ansökan inkommit. Andelen ärenden som uppfyllt 10-veckorsgarantin har fortsatt ökat för året. Den satsning som gjorts inom stadsutveckling med fokus på strukturplaner och utbyggnadsstrategi skapar förutsättningar för att öka antalet bostäder i Södertälje framöver.

Södertälje (totalt)	2021	2020	2019
Uppfyllt 5 dagarsgaranti (bekräftelse på ärendet inkommit), %	100	100	100
Uppfyllt 20-dagarsgarantin (begäran om komplettering eller återkoppling till sökanden via brev, mejl, telefon eller besök inom 20 arbetsdagar), %	99	99	97
Uppfyllt nämndens 10-veckorsgaranti (beslut inom 10 veckor från att ärendet är komplett), %	98	97	93

Infrastruktursatsningar

De infrastrukturella dialogerna för att öka tillgängligheten och minska trängseln främst för de som pendlar till och från arbeten i Södertälje fortsätter. Här driver Södertälje aktivt frågorna kring statliga investeringar i takt med att Södertälje och regionen växer. Inom det nationella samarbetet fortsätter dialogen för Södertälje passage och Ostlänken och inom det regionala fortsätter diskussionerna genom Södertörnssamarbete.

Framtid och förväntad utveckling

Södertälje växer

Bostadsbyggandet och stadsutvecklingen är ett fortsatt prioriterat område och intresset för att bygga och köpa mark i Södertälje är fortfarande stort. Södertälje kommun står inför en stor expansion och ska växa snabbt under de närmsta åren. Södertälje kommun har under flera år haft en positiv befolkningsutveckling. Likt tidigare årsprognoser kommer Södertälje kommuns befolkning även framgent att fortsätta öka och kommunens folkmängd förväntas uppgå till 122 055 personer vid prognosperiodens slut år 2035. Kommunens underskott på bostäder i förhållande till behov och efterfrågan tillsammans med befolkningsökningen kommer leda till stora utmaningar. Att nå målsättningen om att expandera med 20 000 nya bostäder, som är blandad, hållbar och som har tillgång samhällsservice, kollektivtrafik och grönområden samtidigt som det är en allt högre efterfrågan på mark är stora utmaningar och kräver en framsynt och hållbar stadsplanering.

I takt med att kommunen växer behöver även den kommunala infrastrukturen utökas och anpassas för att möta människors behov av rörelse och säkra att infrastrukturen klarar den ökande befolkningen. De högt ställda klimatmålen kommer att innebära stora utmaningar bland annat med omställning av drivmedel för alla typer transporter och fordon. Andra lösningar är nödvändiga för att minska trafiken och förbättra luftkvaliteten på båda sidor om bron vilket är en förutsättning för ökat bostadsbyggande. En ny passage under Kanalen för att bättre kunna bygga ihop staden skulle underlätta pendling till de stora arbetsplatserna i Södertälje och avlasta trafiken över Mälarbron. Tunneln skulle därför bli en viktig del i att skapa en överflyttning till gång-, cykel- och kollektivtrafik som krävs för att Södertälje ska kunna fortsätta växa hållbart.

Utvecklingen av Södertälje innebär stora behov av investeringar framöver. Området kring Maren är ett prioriterat utvecklingsområde och ska bli en mer tilltalande plats med mer vattenkontakt och inbjuda till vistelse, umgänge och evenemang. Marenplan ska knyta samman stråk ut mot Slussholmen och kanalen. Längs med inre Maren är kajerna i dåligt skick och dessa kommer behöva uppdateras. Planer finns på att byta ut slussbron och man tittar också på möjligheterna till att ta in båtar i inre Maren.

Att planera och utveckla nya bostadsområden, bygga och sköta gator, gång- och cykelvägar, parker, torg, parkeringsplatser och belysning på ett bra sätt skapar förutsättningar för den attraktiva och trygga staden. Det tillkommer årligen nya skötselobjekt och ökade renhållningsytor som är i behov av kontinuerligt underhåll vilket medför ökade kostnader samt krav på effektivare metoder. Gatuytor och anläggningar får en högre grad av slitage när befolkningstätheten ökar. Då allt fler människor tillbringar mer av sin tid på allmänna ytor och anläggningar behövs mer drift och underhåll för att säkerställa att anläggningarna behåller sitt värde och inte riskerar kapitalförlitning.

Revisions- berättelse för år 2021

Revisionsberättelse

Till fullmäktige i Södertälje kommun

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer i Södertälje kommun, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen och nämnderna och vi har som lekmanrevisorer granskat verksamheten i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att upprätta rättvisande räkenskaper och att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återrapportering till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente, och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Ernst & Young AB är vårt sakkunniga biträde.

God ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsens sammantagna bedömning är att god ekonomisk hushållning har uppnåtts. I årsredovisningen framgår att bedömningen baseras på kommunens ekonomiska utveckling och ställning. God ekonomisk hushållning bör dock utvärderas både baserat på ekonomiska faktorer och hur väl verksamhetens mål uppnås. Kommunstyrelsen bör utveckla analysen av god ekonomisk hushållning ytterligare i kommande rapporteringar.

Sex indikatorer används för utvärdering av målområdet varav samtliga, av kommunstyrelsen, bedöms vara tillfredsställande i förhållande till de mål som satts upp.

Balanskravsresultatet uppgår till 445 mkr, vilket är betydligt högre än tidigare år. Förklaringen är främst att skatteintäkter och generella statsbidrag ökat väsentligt. Även nämnderna redovisar sammantaget överskott.

Den kommunala hemtjänsten har redovisat väsentliga underskott i förhållande till av fullmäktige fastställd budget under många år vilket är bekymmersamt.

Kommunstyrelsens förstärkta uppsiktsplikt

Föregående år uppmärksammade vi risker för jäv kopplat till den personunion som föreligger mellan kommunstyrelsen och koncernstyrelsen i Telge AB. Kommunstyrelsen har en skyldighet enligt kommunallagen att löpande hålla uppsikt över verksamhet i nämnder och bolag. Utöver detta har kommunstyrelsen en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen. Den förstärkta uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om så kallade nödvändiga åtgärder.

Enligt 6 kap § 28 punkt 3 är en förtroendevald jävig om ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han eller hon själv är knuten till. I § 31 ges vissa undantag från jävsreglerna, men det gäller inte den föregående punkten 3. Eftersom kommunstyrelsen inte kan överlämna den förstärkta uppsiktsplikten till någon annan så måste kommunstyrelsen som organ göra prövningen. Och man prövar ju sig själv om det är personunion. De förtroendevalda revisorernas uppfattning är att majoriteten av kommunstyrelseledamöterna bör vara oberoende i detta perspektiv.

Oavsett om det föreligger jäv eller inte i juridisk mening menar vi att det inte är lämpligt att kommunstyrelsens ledamöter granskar sig själv när det gäller den förstärkta uppsiktsplikten och därmed riskera att besluten kan bli föremål för laglighetsprövning.

Vi ser inte att åtgärder vidtagits i tillräcklig omfattning under 2021 med anledning av den risk som påtalades i revisionsberättelsen 2020.

Ansvarsprövning

Vi har ansvarsprövat styrelser och nämnder utifrån de ansvarsprövningsgrunder som utgör god sed i kommunal verksamhet.

Revisorernas ställningstaganden

- Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2021 godkänns.
- Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna ansvarsfrihet.

Södertälje den 13 april 2022

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

<p>CHRISTER BJÖRK Undertecknare 1 Serienummer: 19460420xxxx IP: 90.224.xxx.xxx 2022-04-13 20:39:07 UTC</p> 	<p>ELISABET KOMHEDEN Undertecknare 2 Serienummer: 19540522xxxx IP: 213.67.xxx.xxx 2022-04-14 07:07:03 UTC</p>
<p>BO FREDRIKSSON Undertecknare 3 Serienummer: 19570103xxxx IP: 83.249.xxx.xxx 2022-04-14 07:12:54 UTC</p> 	<p>LENA HAAPALA Undertecknare 3 Serienummer: 19450622xxxx IP: 82.96.xxx.xxx 2022-04-14 07:23:42 UTC</p>
<p>ESTER RUDOLFFSSON MATTSSON Undertecknare 3 Serienummer: 19481009xxxx IP: 81.229.xxx.xxx 2022-04-14 07:29:43 UTC</p> 	<p>Karin Elisabet Westin Granat Undertecknare 3 Serienummer: 19600927xxxx IP: 92.35.xxx.xxx 2022-04-14 07:43:21 UTC</p>
<p>ERIK ANDERSSON Undertecknare 3 Serienummer: 19590823xxxx IP: 213.67.xxx.xxx 2022-04-14 08:02:58 UTC</p> 	<p>LEYLA SHARRO Undertecknare 3 Serienummer: 19721011xxxx IP: 94.234.xxx.xxx 2022-04-14 08:53:01 UTC</p>
<p>SEVERIOS HALEF Undertecknare 3 Serienummer: 19801129xxxx IP: 90.129.xxx.xxx 2022-04-14 09:17:12 UTC</p> 	<p>SÖREN LEKBERG Undertecknare 3 Serienummer: 19460422xxxx IP: 217.208.xxx.xxx 2022-04-14 09:24:50 UTC</p>
<p>ACKAD BARSOM Undertecknare 3 Serienummer: 19850509xxxx IP: 213.66.xxx.xxx 2022-04-14 10:52:44 UTC</p> 	<p>Andrea Kristina Furberg Undertecknare 3 Serienummer: 19860429xxxx IP: 185.127.xxx.xxx 2022-04-19 07:45:48 UTC</p>

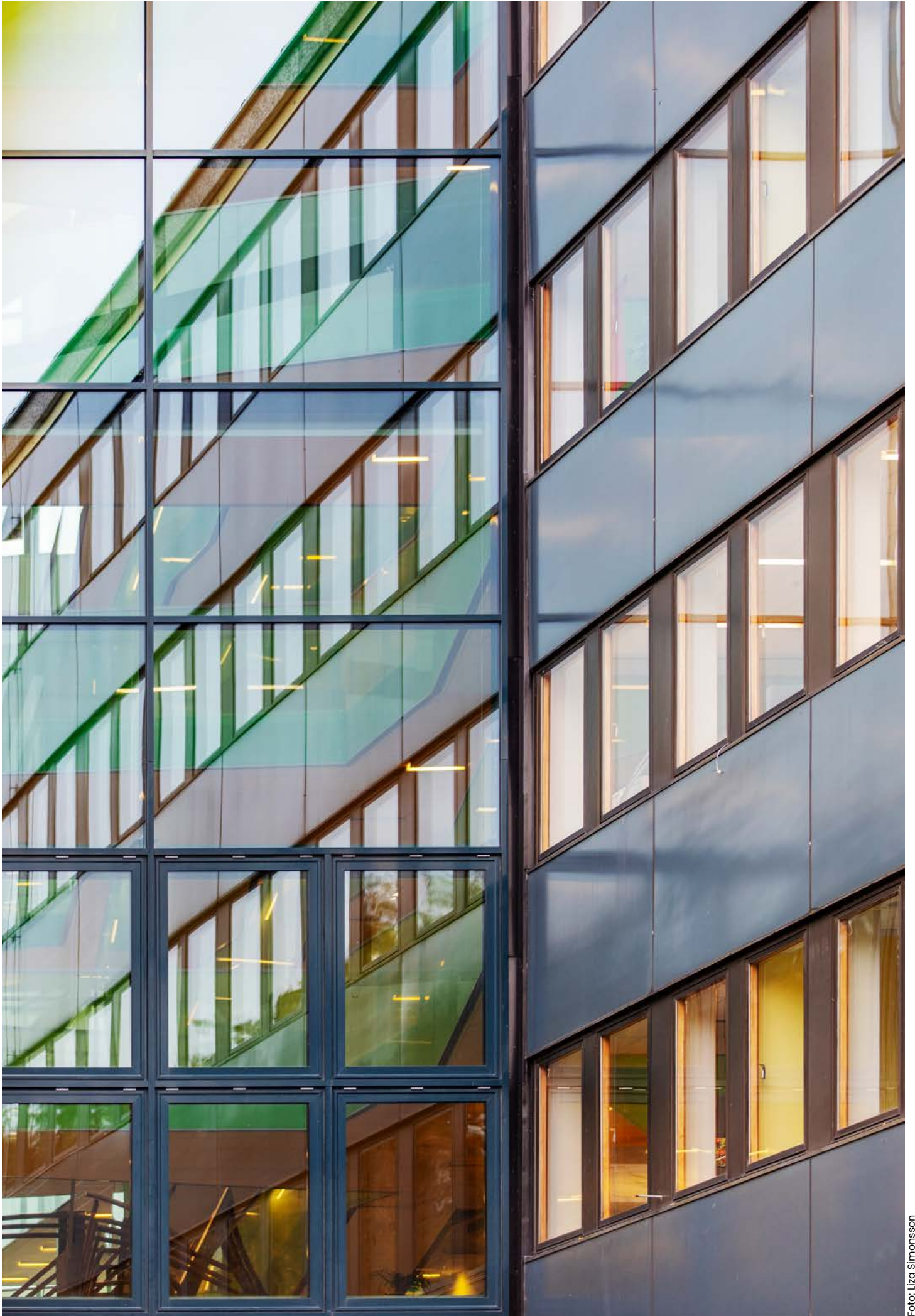
Penneo dokumentnyckel: L814D-4TELZ-YFF5Z-PEUJF-68E56-SU22B

Sören Lekberg har anfört jävsskäl och därför inte deltagit i bedömningen av ansvarsfrågan för berörda nämnder när det gäller bygglovsverksamhet.

Andrea Furberg har inte deltagit i granskningen av Miljönämnden på grund av jäv.

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

- Revisorerernas verksamhetsredogörelse och revisionskrivelser med de sakkunnigas rapporter
- Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna, Auktoriserade revisorerernas revisionsberättelser i bolagen
- Revisionsberättelse för Samordningsförbundet Södertälje

**Södertälje
kommun**

Södertälje kommun

Besök: Stadshuset, Nyköpingsvägen 26, Södertälje

Tel: 08-523 010 00 (Kontaktcenter)

E-post: kontaktcenter@sodertalje.se

www.sodertalje.se